

ತಾಲ್ಲೂಕು ಕಸಬಾ ಹೋಬಳಿಯ ತಿಪ್ಪಾಪುರದಲ್ಲಿ ಶೆಟ್ಟಿಅಪ್ಪನ ಮಗ ಮರಿಯಪ್ಪ ಎಂಬುವವನು ದಿನಾಂಕ ೩೦-೫-೮೮ರಂದು ಲಕ್ಕಪ್ಪ ಬಿನ್ ಪೂಜಪ್ಪ ಎಂಬುವರ ಜೊತೆ ಮದ್ಯವಿನ ಮೂಡಿ ಸಂಜೆ ೭ ಗಂಟೆಗೆ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುವಾಗ ಲಕ್ಕಪ್ಪ ತನ್ನ ಮನೆಗೂ ಮತ್ತು ಮರಿಯಪ್ಪನು ಖಾನೆ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ ಬೇರ್ಪಟ್ಟರೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ.

ದಿನಾಂಕ ೧-೬-೮೮ರಂದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ೪ ಗಂಟೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅದೇ ಗ್ರಾಮದ ಪಟೇಲರ ತೋಟದ ತೆಂಗಿನ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಒಂದು ಹಣ ಬಿದ್ದಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿದು ಬಂದಿದ್ದರಿಂದ ಮೃತ ಮರಿಯಪ್ಪನ ಅಣ್ಣ ಹೆಚ್. ಗಂಗಹನುಮಯ್ಯನವರು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸದರಿ ಹಣವು ತನ್ನ ತಮ್ಮ ಮರಿಯಪ್ಪನದ್ದೆಂದು ಗುರ್ತಿಸಿದರು. ಅಂದು ಸಂಜೆ ೬ ಗಂಟೆಗೆ ದೊಡ್ಡ ಬಳ್ಳಾಪುರ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಶಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ದೂರನ್ನು ಸಿ. ಆರ್. ಪಿ ಸಿ.ಯ ಕಲಂ ೧೭೪ರ ಪ್ರಕಾರ ಅನ್ಯಸರ್ಗಿಕ ಮರಣದ ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೭.೮ ಅನ್ನು ನೋಂದಾಯಿಸಿಕೊಂಡು ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಕೃತ್ಯ ನಡೆದ ಸ್ಥಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯಿಂದ, ಮೃತನು ತೆಂಗಿನಕಾಯಿಯನ್ನು ಕೀಳಲು ಮರಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು ಮೃತ ಪಟ್ಟಿರುವಂತೆ ಕಂಡು ಬಂದಿದ್ದು, ಮರಣಕ್ಕೆ ನಿಜವಾದ ಕಾರಣ ತಿಳಿಯಲು ಹೇವನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಬಳ್ಳಾಪುರದ ವೈದ್ಯಾಧಿಕಾರಿಯವರ ಪರೀಕ್ಷೆಗಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಲಾಗಿದ್ದು ಫಲಿತಾಂಶ ಇನ್ನೂ ಬಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ವೈದ್ಯಾಧಿಕಾರಿಯವರಿಂದ ಸಾಮಗ್ರಿ ಕಾರಣವೇನು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿದು ಬಂದನಂತರ ಮತ್ತು ವಿಷಯದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಜೈಯೆ ಎಸ್. ಪಿ. ರವರಿಗೆ ತಾವೇ ಮಿದ್ವಾಗಿ ಈ ಘಟನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಗ್ರವಾದ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿ ಮೂರು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವಂತೆ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಅವರ ವರದಿಯು ಬಂದನಂತರ ಮುಂದಿನ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲ ಮುಕಂದ ಕಾನಡೆ (ಸದಸ್ಯರು ಗೈರುಹಾಜರು).—

ವಿತ್ತೀಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು

೧೯೮೮-೮೯ನೇ ಸಾಲಿನ ವಿವಿಧ ಇಲಾಖೆಗಳ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಮೇಲಿನ ಚರ್ಚೆ

ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಕ್ರಮಸಂಖ್ಯೆ ೨೬,೩೦,೬೩ ಮತ್ತು ೬೪ (ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ)

+ ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎನ್. ನಾಯಕ್ (ಭಟ್ಟರ್).— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ನಿನ್ನೆಯ ದಿನ ಸ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಆಸಕ್ತಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಾದ ಸಿಂಧ್ಯಾರವರು ಹೇಳಿದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮಂಗಿಸಿದ್ದೆ ಎಂದು ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ.

ಈಗ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಏತಕ್ಕೆ ಆಗಬೇಕು? ಈ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣದ ಮಹತ್ವ ಏನು? ಈ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆಂದ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಆಗಿದೆಯೇ? ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ನಾನೇನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಆದಮೇಲೆ ಈ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ಅನುಕೂಲ ಮತ್ತು ಅನಾನುಕೂಲಗಳ ಮೇಲೆ ಅವರೇ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣದಿಂದ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿದೆ ಈ ಸಂಸೆಯಲ್ಲಿ ದಾಡಿಯುವ ಜನರಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಅನುಕೂಲ ಗಳಿಗವೆ ಎಂಬುದು ತನ್ನ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆತಾನೇ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ನಾನೇನೂ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

(ಶ್ರೀಮತಿ ಎಸ್. ಟಿ. ಜಾಗಲೆಯವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪೀಠಕ್ಕೆ ಬಂದರು.)

ಮಾನ್ಯ ಸಿಂಧ್ಯಾರವರು ಈ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾ. ೯-೧೦-೧೯೮೭ ರಂದು ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಆದಾದನಂತರ ಮೇಲ್ಕನೆಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಮಾನ್ಯ ನಾಗೇಗೌಡರು ಈ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಸಿಂಧ್ಯಾರವರಿಗೆ ಆಸಕ್ತಿಯಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು, ಆದರೆ

ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೇ ಆಸಕ್ತಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ತಾವು ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಅದು ಹಿಂಮೂ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪರದಿಯಾಗಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸಿಂಧ್ಯರವರು ಕಾರಣಗಳ ಸಮೇತ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಈ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಆಗುವುದು - ಬೇಡವೆಂದು ಕೇಂದ್ರದವರು ಹೇಳಿದರೆ? ಅಥವಾ ಕೇಂದ್ರದವರು ಏನಾದರೂ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಂಡರ್‌ಟೇಕಿಂಗ್‌ನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿಲ್ಲವೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಮಾತ್ರ ಅದು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಜನರಿಗೆ ಏನು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ? ಅವರು ಏನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ? ಕೇಂದ್ರದವರನ್ನು ಹಿಂದೆ ಯಾವರೀತಿ ದೂಷಣೆ ಮಾಡಿದರೋ ಅದೇರೀತಿ ಈಗಲೂ ದೂಷಣೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಿಂಧ್ಯರವರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಈಗೀತಿ ಆಗುವುದು ಬೇಡ. ತಾವು ಸುಖ ಕಾರಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡಿದರೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಕೆ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ.ಯ ಆಸ್ತಿ ಸುಮಾರು ೨೦೭೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯಷ್ಟು ಇದೆಯೆಂದು ಒಂದು ವರದಿ ಇದೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ಸಾವಿರಾರು ಕೋಟಿಗಳಷ್ಟು ವ್ಯವಹಾರವಿದ್ದಂಥ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳನ್ನು ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿ ಯವರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣವನ್ನು ಮಾಡಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾದರಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವಾಗ ಸಿಂಧ್ಯರವರು ತಮ್ಮ ಬಸ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರವಿಂದ ತೊಂದರೆ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಈ ಮಾತನ್ನು ಯಾರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ? ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಂದ್ರದ ಮೇಲಿರುವ ನಿಮ್ಮ ವಕ್ರದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಬಿಡಿ, ವಕ್ರದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಂಡು ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೀವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕೇವಲ ಆಪಾದನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನೀವು ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ, ಈ ನಿಮ್ಮ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಕಳೆದ ೨ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಪರ್ ಲೀಟರ್ ಡೀಸೆಲ್ ಕನ್‌ಸೂಮ್ ಬಹಳ ಹೈಯಸ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಎಂದರೆ ೪.೧ ಕಿಲೋ ನಿಲಿಟರ್ ಓಡುತ್ತಿವೆ ಮೊದಲು ಓಡುತ್ತಿದ್ದುದು ೩.೬ ಕಿಲೋನಿಲಿಟರ್ ಇತ್ತು, ಈಗ ನಾವು ಉಳಿತಾಯವನ್ನು ಡೀಸೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿದ್ದೇವೆ, ಟ್ರೆಸರ್‌ಗಳನ್ನು ನಾವೇ ಸ್ವತಃ ರೀಟ್ರೀಡಿಂಗ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಬಾಡಿ ಬಿಲಿಂಗನ್ನು ನಮ್ಮ ಬಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ನಾವೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇಂಧನದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ನಾವು ಬಹಳಷ್ಟು ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ನಮ್ಮ ಬಸ್ಸುಗಳು ಮೊದಲಿಗಿಂತ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿ ಓಡುತ್ತಿವೆ, ಟೈಂ ಕೀಪರ್ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ, ಬಸ್ಸುಗಳು ಬೀಳುವುದು (ಅಪಘಾತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುವುದು) ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ, ಇತ್ಯಾದಿ, ಇತ್ಯಾದಿ, ಮಾತುಗಳನ್ನು ಸಹಜವಾಗಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಹೇಳಿದಂತೆಯೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಅದರ ಸಿಕ್ಕರಿ ತಾವು ಏನು ಹೇಳಿದರೂ ಸಹ ಜನತೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆಯೇ,

೨-೦೦ ಪಿ. ಎಂ.

ನಿಮ್ಮ ಕೆಂಪನಿಯಿಂದ, ನಿಮ್ಮ ಸೆಂಸ್ಲೆಯಿಂದ ಲಾಭವಾಗಿದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ನಾನು ನಿಮ್ಮಿಂದ ಲಾಭವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಆಕ್ಷೇಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ. ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬಹಳಷ್ಟು ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೀರಿ, ಏನು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ರ ಸಾವಿರಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ವಾಹನಗಳಿವೆ, ನಾವು ಉಳಿದಿರತಕ್ಕಂಥವುಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ, ಮತ್ತು ಡೀಸೆಲ್ ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ನಾಲ್ಕು ಡಿಪೊಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಹೊಸ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ತರುತ್ತೇವೆ, ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಐದು ಡಿಬಿಎಸ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಒಳ್ಳೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಪದೇ ಪದೇ ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಈರೀತಿ ಹೇಳಿರುವುದು ದಾಖಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದೆ. ತಾವು ನುಡಿದಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಾಗೆ ನುಡಿದಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ನೀವು ವಿಚಾರ ಎಷ್ಟೆಲ್ಲ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಯಾವುದೇ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಜನರು ಬಂದರು, ಬಹಳಷ್ಟು ಜನರು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಅದರಿಂದ ನೀವು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ಅದನ್ನು ಫರ್‌ಫೆಕ್ಸಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಫರ್‌ಫೆಕ್ಸಾಗಿ ತೋರಿಸಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಜನರ ಮನಸ್ಸು ಗೆಲ್ಲುತ್ತೀರೆಯೆ ಆಶಯವನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕು. ಹೊಸ ಡಿಪೊಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸಲಕರಣೆಗಳು ಇರುವುದಿಲ್ಲ, ಮತ್ತೊಂದು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಲ್ಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ನಿಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಎಷ್ಟು ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡುವುದು

ಬಾಕಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು ೧೩ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡುವುದು ಬಾಕಿ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಯಾವಾಗ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ? ತಾವು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಫೈನ್ ಮಾರ್ನಿಂಗ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಮೇಂಟ್ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ, ನಾವು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಅದಕ್ಕೆ ಜನರು ಕೂಡ ಒಪ್ಪಿಬಿಟ್ಟರು. ಆದರೆ ನೀವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಏನು ಹೇಳಿ ತ್ತಿರೆಂದರೆ ಅಧ್ಯಯನ ಸಮಿತಿಯಿಂದ ವರದಿ ಬರಬೇಕು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೆಲ್ಲ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಇದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಸಂಶಯ ಬರುತ್ತದೆ. ಇವರು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಬಸ್ ಓನರ್ಸ್ ಮರ್ಜಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿ ಶಾಮಿಲಾಗೆಂದು ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನೀವು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು, ಪ್ರೈವೇಟ್ ಬಸ್‌ನವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಶಾಮಿಲಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಾವು ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಇಂಥ ತಾರೀಖಿನದು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಹೇಳದೆ ಹೋದರೆ ಅದು ಏನಾಗುತ್ತದೆಂದರೆ ಒಂದು ಕತೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗ ದನ ಕಾಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನಿಗೆ ಒಂದು ದಿವಸ ಬೇಜಾರಾಯಿತು ಅವನು ಸುಮ್ಮನೆ ತೋಳ ಬಂತು. ತೋಳ ಬಂತು ಎಂದು ಕೂಗಿ ಕೊಂಡ. ಅಲ್ಲಿ ಹೊಲ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಊರಿನ ಜನರು, ಸೂರಾರು ಜನರು ದೊಡ್ಡ ಚಾಕು, ಚೂರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ತೋಳವನ್ನು ಒಡಿಸಲು ಓಡೋಡಿ ಬಂದರು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ತೋಳವಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಹುಡುಗ ಆರಾಮವಾಗಿ ಕೊಳಲು ಉದುತ್ತಾ ಇದ್ದ. ಒಂದು ಸಲ ಗ್ರಾಚಾರಕ್ಕೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ತೋಳ ಬಂದೆ ಬಿಟ್ಟಿತು, ಕರಂವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೊರಬೇ ಹೋಯಿತು... ಪಾವಗಡದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋದಂತೆ ಹೋಯಿತು. ಹಾಗೆ ದಿನಾಲು ಅಳುವವರಿಗೆ ಯಾರೂ ಅದರ ಕಡೆ ಲಕ್ಷವನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿದೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನತೆಗೆ. ನೀವು ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ? ನೀವು ಏನೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೂ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದವರು ಈ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣವನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಆಮೇಲೆ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ನಾವು ೨೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ೧೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ೧೯ ಬೆಂಚ್‌ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿಸಿದರಾ ? ಅದರ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬಂದಿತೆ ಹೇಗೆ ಇದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ನೀವು ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿಸಿದ್ದೀರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ೨೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಆಷ್ಟು ಹಣದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇತ್ತೇ ? ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇರಲಿಲ್ಲವೇ ? ಸ್ಟೆಶನ್ ಆಗಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಬಾಂಬೆಯಿಂದ ಡೆಲ್ಲಿಯಿಂದ ಕರೆಸಿದ್ದೀರಾ ? ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಜನರಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ೨೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದರೆ ಅದು ಸಮಂಜಸವಲ್ಲ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸದನಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ.ಯನ್ನು ವಿಭಜನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ವಿಭಜನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಆಡಳಿತ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಒಂದು ಸಮಿತಿ ನೇಮಿಸಿದ್ದೇವೆಂದು ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಿರಿ. ಆ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರಾರು ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ ? ಅದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚಾಯಿತು ? ಅದು ವರದಿ ನೀಡಿದೆಯೇ ? ಈ ವಿವರಗಳನ್ನು ಸದನದ ಮುಂದಿಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ದಿವಸ ಹೇಳಿದಿರಿ, ೫ ಡಿವಿಜನ್ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ನೌಕರರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ನೌಕರರು ಮುಷ್ಕರ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಎಂದು. ಡಿವಿಜನ್ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ನೌಕರರೊಡನೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ. ಹೇಗಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಒಂದು ರೀತಿ ಮಂಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅಕ್ಕಿ ತುಂಬಿದ ಚೀಲ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಏನಾಗುತ್ತದೆಂದರೆ ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥ ಅಕ್ಕಿ ಕ್ವಾಲಿಟಿ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಬಂದಾಗ ಸುಮಾರು ಅರ್ಧ ಅಡಿಯ ಬೊಂಬನ್ನು ಅಕ್ಕಿ ಚೀಲದೊಳಗೆ ಜೋರಾಗಿ ನೂಕಿ ಹೊರಗೆ ತೆಗೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಹೊರಗೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಚೀಲ ತೂತು ಮಾಡಿ ಚೀಲದೊಳಗಿನಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆಗ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥ ನೋಡುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಚೀಲದಲ್ಲಿ ತೂತು ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ನಿಮ್ಮ ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ.ಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬೊಂಬು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಳಿಗೆ ಹಾಕಿ ಹೊರಗೆ ತೆಗೆಯುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಹೇಗೆ ಚೀಲದಲ್ಲಿ ತೂತಾಗುವುದು ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲವೋ ಹಾಗೆ ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ. ಅನ್ನುವ ಚೀಲಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಿ ತೂತು ಬಿದ್ದಿದೆ ಎಂಬುದು

ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಿಕ್ಯಾಪಟ್ಟಿ ತೂತು ಬಿದ್ದಿದೆ. ಹೀಗೆ ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇಲದೊಳಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಹೇಗೆ ಖಾಲಿ ಆಗುತ್ತದೋ ಹಾಗೆ ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ.ಯನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ದಿವಾಳಿ ಹಂತವನ್ನು ತಲೆಪುತ್ತದೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ಬಹಳ ಕೇರಾಫುಲ್ ಆಗಿರಬೇಕು. ಕಳೆದ ಸಾರಿ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ೪೦-೫೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಟೆಕ್ಸೈಟ್ ದರ ಏರಿಸಿ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೆ ಜನ ಈ ಸಾರಿ ಸುಮ್ಮನಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಕ್ಕಿ ಚೀಲಕ್ಕೆ ಬೊಂಬು ಹಾಕುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ.ಯಲ್ಲಿ ತೂತು ಬಿದ್ದಿದೆ ಅದನ್ನು ಮುಚ್ಚುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಸಬೇಕು. ಸಹಜವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ತೂತು ಬಿದ್ದಿರುವುದು ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ತೂತು ಬಿದ್ದಿರುವುದು ಗೊತ್ತಾಗದಿದ್ದರೆ ಸೋರಾವಿಕೆ ಎಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ ? ಸೋರುವುದು ಸೋರುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಕ್ವಾಡ್ ಇದೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಜಾಲವನ್ನು ೪೦ ಕ್ಕೆ ವೀ.ವರೆಗೆ ಹರಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಡ್ರೈವರ್ ಕಂಡಕ್ಟರ್‌ಗಳು ಲೈಟ್ ಹಾಕಿ ಸಿಗ್ನಲ್ ತೋರಿಸಿ ಸ್ಕ್ವಾಡನ್ನು ಪತ್ತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಯಾರೂ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರಿ ಜೇಫ್, ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ. ಜೇಫ್ ಆದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಕಾರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದರೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಕಾರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಜನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ದುಡ್ಡು ಹೊಡೆಯುವವರನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ? ಅದೇಶ ಕಳುಹಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಜನರ ಮೇಲೆ ಕೇಸ್ ಆಗಿದೆ ? ಉಳಿತಾಯ ಎಷ್ಟಾಗಿದೆ ? ಸೋರಾವಿಕೆ ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಇದೆ ಎಂದು ಜನ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇ ಇದೆ ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವಂಥ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಅಲ್ಲ ಏಕೆಂದರೆ ಅಕ್ಕಿ ಚೀಲಕ್ಕೆ ಬೊಂಬು ಹಾಕಿ ಅಕ್ಕಿ ತೆಗೆದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಅಕ್ಕಿ ಹೋಗಿದ್ದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ತೂಕ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹೇಗೆ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಆಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ನಾನು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಇಂಥಂಥ ಕೇಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಿಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಹೊಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಛಾಸಿ ಮಾರಾಟದಿಂದ ಇಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಹೊಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಹೊಸ ಪಾರ್ಟ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಇಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಹೊಡೆದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ. ಡಿಪೋದಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗದಿದ್ದರೂ ಸಾಬೀತು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು ನಿಮಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಇರುವುದರಿಂದ ನೀವು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿರಬಹುದು. ಭ್ರಷ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವರನ್ನಾದರೂ ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿರಬಹುದು. ಅಂತಿಮ ಎಷ್ಟು ಜನರನ್ನು ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ? ಎಷ್ಟು ಜನರನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೀರಿ? ಅದನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಇಲ್ಲ. ನಾವು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಯಾವ ರಿಜರ್ಕಿಯ ಒತ್ತಡಕ್ಕೂ ಮಣಿಯುವುದಿಲ್ಲ...

ಥೇರ್ಮನ್.— ನೀವು ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನ, ಮಹಿಳಾ ಕಲ್ಯಾಣ, ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಈ ಮೂರರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಮಾತನಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ನೀವು ಬರೀ ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ. ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎನ್. ನಾಯಕ್.— ಇವತ್ತಿನ ಅಜೆಂಡಾ ನೋಡಿ. ಅದು ಸೆಪರೇಟಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಸೆಪರೇಟಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಥೇರ್ಮನ್.— ಅಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎನ್. ನಾಯಕ್.— ನೀವು ಮಧ್ಯೆ ಮಾತನಾಡಿ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ತಪ್ಪಿಸಿಬಿಟ್ಟಿರಿ.

ಶ್ರೀ ಪಿ.ಜಿ.ಆರ್. ಸಿಂಧ್ಯಾ.— ಮೋಟಾರ್ ವೆಹಿಕಲ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನ ಇದೆ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎನ್. ನಾಯಕ್.— ಬರುತ್ತೇನೆ ನನ್ನ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಪ್ರಕಾರ ನಾನು ಎರಡು ಘಂಟೆಗೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಮೂರು ಘಂಟೆಗೆ ಮುಗಿಸಿಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಿಂತಿಲ್ಲ. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಿರಸಿ ಡಿಪೋದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಪ್ರಕಾರ ೧೯೮೫ ಮತ್ತು ೧೯೮೬ರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಲ ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಕಂಡಕ್ಟರ್ ಮತ್ತು ಡ್ರೈವರ್ ಪೋಸ್ಟಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇಂಥಂಥವರು ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಆದರೂ ಎಂದು ಬಂದು ಸಾರಿ ಬೋರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದರು. ಆಮೇಲೆ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಆದವರು ನೋಟೀಸ್ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಉಳಿದುಕೊಂಡರು, ಆದೇಶಗಳು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಹೋಗಿದೆ. ಬಹುಶಃ ನಿದುಂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಏನು? ನೋಟೀಸ್ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ್ದ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು ದಯಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೇಹೋದರೆ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದಿಂದ ಅದಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೊಸದಾಗಿ ಹತ್ತು ಡಿಪೋಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಕಂಪುಟಾಗಿ ಒಂದು ಡಿಪೋ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆ ಡಿಪೋವನ್ನು ಯಾವಾಗ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ? ಹತ್ತು ಹೊಸ ಡಿಪೋಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ ಬಹಳ ದಿವಸ ಆಯಿತು. ಹೊಸ ಡಿಪೋಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀರೋ ಹೇಗೆ? ಅಥವಾ ಬರೀ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರೋ ಹೇಗೆ? ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಅದು ಯಾವ ಸ್ಟೇಜಿನಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಹಲವಾರು ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಮಿನಿ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಬಿಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮಿನಿ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಬಿಟ್ಟುಹಾಕಿ ಇಲ್ಲ. ಇದ್ದ ಮಿನಿ ಬಸ್‌ಗಳೇ ಲಾಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಿಡುತ್ತಾ ಇರುವುದರಿಂದ ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ? ಬೇರೆ ಕಡೆ ಮಿನಿಬಸ್ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ಆಮೇಲೆ ಟೂರಿಸ್ಟ್ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಬಿಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಖಾಸಗಿಯವರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರಲ್ಲಾ ಅದೇ ರೀತಿ ನಿಮ್ಮ ಟೂರಿಸ್ಟ್ ಇಲಾಖೆಯವರು ಮಾಡಿ ಜನರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಆ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಗೃಹಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ನಂದಿ ಮಗೈರೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ ಅದೇ ರೀತಿ ಟೂರಿಸ್ಟ್ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯವರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಆ ಟೂರಿಸ್ಟ್ ಬಸ್ಸುಗಳ ಸಂಬರನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ಇನ್ನೂ ಟೂರಿಸ್ಟ್ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಬಿಡದಿದ್ದರೆ ದಯಮಾಡಿ ಅಂತಹ ಟೂರಿಸ್ಟ್ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಬಿಡುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದೇ ರೀತಿ ಮಿನಿ ಬಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನು ಸ್ಪೋರ್ಟ್‌ಮನ್ ಆಗಿ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈಗ ನಮ್ಮ ಶಾಸಕರ ಭವನದಿಂದ ಮಿನಿ ಬಸ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಬಸ್ ಸ್ಟಾಂಡಿಂಗ್‌ನವರೆಗೆ ಮಾಡದ್ದೀರಿ. ಅದೇ ರೀತಿ ಶಾಸಕರ ಭವನದಿಂದ ಸೆಂಜೆ ಬ್ರಿಗೇಡ್ ರೋಡಿಗೆ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಬಿಡುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಹೇಗೂ ನೀವೇ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಬ್ರಿಗೇಡ್ ರೋಡಿನಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಶಾಸಕರ ಭವನದಲ್ಲಿ ಸೆಂಜೆ ಸಮಯ ಕಾರುಗಳು ಸಿಕ್ಕುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬ್ರಿಗೇಡ್ ರೋಡ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ಎಂಬುದಾಗಿ ಮಿನಿ ಬಸ್‌ನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಈಗ ಶಾಸಕರ ಭವನದಿಂದ ಬ್ರಿಗೇಡ್ ರೋಡಿಗೆ ಮಿನಿ ಬಸ್‌ನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಯಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಟೂರಿಸ್ಟ್ ಬಸ್ಸಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಗಲೀ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಜಿ. ಆರ್. ಸಿಂಧ್ಯಾ:—ನಿಮ್ಮ ರೆಫರೆನ್ಸ್ ಮಾಡಿಯೇ ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಿರಬೇಕಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಸ್. ನಾಯಕ್:—ನಮ್ಮ ರೆಫರೆನ್ಸ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗೆ ಯಾವ ತಾಕತ್ತು ಇದೆ? ನಿಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಶಾಸಕರುಗಳನ್ನೇ ಕುರಿತು ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬ್ರಿಗೇಡ್ ರೋಡಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದರೆ ಹೋಗೋಣ.

ಭೇದ್ರನ್:—ಸಬ್ಜೆಕ್ಟ್ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಸ್. ನಾಯಕ್: ಇದು ಬಹಳ ಇಂಪಾರ್ಟೆಂಟ್ ವಿಚಾರ ಬ್ರಿಗೇಡ್ ರೋಡಿಗೆ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಬ್ರಿಗೇಡ್ ರೋಡಿಗೆ ಬರೀ ಬಸ್ ಸೌಕರ್ಯ ಅಷ್ಟು ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಲದು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಗೃಹಗಳನ್ನು ಇಡಬೇಕು ಬ್ರಿಗೇಡ್ ರೋಡಿನಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವಂತಹ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯನ್ನು ಇಡಬೇಕು. ಯಾವ ಯಾವ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಅನುಕೂಲ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ? ಅಲ್ಲಿ ಏನೇನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದಿರುವಂತಹ ಗೃಹದ ಅನುಕೂಲ ಇರಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಶ್ರವಣ ಬೆಳಗೋಳ್ಕೆ ಹೋಗುವಂತಹ, ಟೂರಿಸ್ಟ್ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಗೃಹಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಬ್ರಿಗೇಡ್ ರೋಡಿಗೆ ಹೋಗುವ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಗೃಹಗಳನ್ನು ಇಡಬೇಕು. ಅದೇ ರೀತಿ

ಬ್ರೀಗೇಡ್ ರೋಡಿನ ಬ್ರೀಗೇಡಿಯರ್ ಒಬ್ಬರು ಇರಬೇಕೆಲ್ಲ ಅವರು ಯಾರು ಮಿಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ನಾವೂ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚು ಅಂದರೆ ಬ್ರೀಗೇಡ್ ರಸ್ತೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೊಂಬಾಯಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ಅದೇ ರೀತಿ ದೆಹಲಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ? ಬ್ರೀಗೇಡ್ ರೋಡಿನ ಬ್ರೀಗೇಡಿಯರನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು ಅಂತಹವರು ಯಾರು ಎಂಬುದನ್ನು ನಿಮ್ಮ ನಾಯಕರೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿರಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಜೀವಿಜಯರವರ ನಿವಂತೂ ಬ್ರೀಗೇಡಿಯಾರನ ಆಗುವದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಶಾಸಕರುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕರೆದುಕೊಂಡು ನಿಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಬ್ರೀಗೇಡ್ ರೋಡಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುವಂತಹ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಬ್ರೀಗೇಡ್ ರೋಡಿನ ಅನುಭವವನ್ನು ನೀಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ಅವರಿಂದಲೇ ಬಂದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಿನಿ ಬಸ್‌ನ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಶಾಸಕರ ಭವನದಿಂದ ಬ್ರೀಗೇಡ್ ರೋಡಿಗೆ ಹೋಗುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸಾಧಾರಣ ಲಿ ಟಿಪ್ ಆದರೂ ಹೊಡೆಯಬೇಕು. ಸಂಜೆ ೬ ರಿಂದ ರಾತ್ರಿ ೧ ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ಇರುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಒಬ್ಬ ಮುನ್ನ ಸದಸ್ಯರು.—ನೀವೇ ಏಕೆ ಹೋಗಬಾರದು?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎನ್. ನಾಯಕ್.—ನಮಗೆ ನಮ್ಮ ಪರೇ ಅದ ನಾಯಕರು ಇದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮನ್ನು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬಾರದು, ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವಂತಹ ನಾಯಕರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಂತೆ ನಾವು ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಬ್ರೀಗೇಡ್ ರೋಡಿನ ಶಾಸಕರೆಂದು ನಮ್ಮ ನಾಯಕರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದು, ನಿಮ್ಮ ನಾಯಕರೇ ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ನಾಯಕರು ಶ್ರೀಮತಿಯವರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಬ್ರೀಗೇಡ್ ರೋಡ್ ಅಂತ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟರೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಡಿಸ್‌ಮಿಸ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನೀವು ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ನಾಯಕರು ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ಬ್ರೀಗೇಡ್ ರೋಡಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ನಮ್ಮ ನಾಯಕರೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಬ್ರೀಗೇಡ್ ರೋಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಂದರೆ ಹೋಗೋಣ.

ಶ್ರೀ ಜಿ.ಎಂ. ಕಾನಡೆ.—ಕೋರಂ ಇದೆಯೇ? ಕೋರಂ ಇಲ್ಲ. ಅದ್ಭುತ. ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೋರಂ ಇಲ್ಲ. ಕೋರಂ ಇಲ್ಲವೇ ಸಭೆ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರವೇ ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ಇಲ್ಲದೇ, ಕೋರಂ ಇಲ್ಲದೇ ಸಭೆ ಹೇಗೆ ನಡೆಸುತ್ತೀರಿ.

ಛೇರ್ಮನ್.—ಕೋರಂ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ.ಎಂ. ಕಾನಡೆ.—ಕೋರಂ ಇಲ್ಲ. ಬೇಕಾದರೆ ಎಣಿಸಿ ನೋಡಿ. ಸರ್ಕಾರ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇದೆಯೇ? ಈಗಾಗಲೇ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆಯೇ?

ಛೇರ್ಮನ್.—ಎಲ್ಲರೂ ಊಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ. ಈಗ ೨೨ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ.ಎಂ. ಕಾನಡೆ.—ಕೋರಂ ಇಲ್ಲದೇ ಸಭೆ ನಡೆಸುವುದು ತಪ್ಪು.

ಶ್ರೀ ರಾಜವರದನ್ (ಮಂತ್ರಿ ಸಚಿವರು).—ನಿಮ್ಮ ಕಡೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ? ಆರ್.ಎನ್. ನಾಯಕರು ಮಾನ್ಯನಾದವರನ್ನು ಬಾಯ್‌ಕಾಟ್ ಮಾಡಿ ಬಹುಶಃ ಅವರ ಸದಸ್ಯರು ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಂ. ಕಾನಡೆ.—ನಿಮ್ಮ ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕತ್ತೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ನಮ್ಮ ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿನ ನೋಡದ ಬಗ್ಗೆ ಏಕೆ ನೋಡುತ್ತೀರಿ. ನಮ್ಮ ಮರ್ಯಾದೆ ನಾವು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಕೋರಂ ಒದಗಿಸ ಬೇಕಾದುದು ನಿಮ್ಮ ಕೆಲಸ. ನಿಮಗೆ ಆಗದಿದ್ದರೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ, ನಾವು ಬರುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಾಬುರದ್ಡಿ ತುಂಗಳ್.—ಮಾನ್ಯ ಆರ್.ಎನ್. ನಾಯಕ್ ಅವರು ಕೆಎಸ್‌ಆರ್‌ಟಿ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಕೋರಂ ಹೋಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಜಿ.ಎಂ. ಕಾನಡೆ.—ನಿಮ್ಮ ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕತ್ತೆ ಕಡೆ ನೋಡಿ ಸ್ವಾಮಿ.

ಶ್ರೀ ಆರ್.ಎನ್. ನಾಯಕ್ —ಕತ್ತಿಗೆ ಬಟ್ಟಲು ಸಣ್ಣ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅದನ್ನು ದೊಡ್ಡದು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರೂ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ.

ಛೇರ್ಮನ್.—ನಾಯಕರೇ, ಕೋರಂ ಇದೆ. ತಾವು ಮಾತನಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ಆರ್.ಎನ್. ನಾಯಕ್.—ನೀವು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಾರಿಸ್ಟ್ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. ಈ ರೀತಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದರೆ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಶಾಸಕರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬ್ರಿಗೇಡ್ ರೋಡ್ ಸ್ಟೆಪರ್ ಎಂದು ಬಸ್ ಬಿಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಂತರ ಸಂಸ್ಥೆಯ ನಷ್ಟ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ನಷ್ಟ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಒಳ್ಳೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇರುವ ಕಡೆ ಫಾಯಿಂಡ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಳಗಾಂ ದಿಪೋದಲ್ಲಿ ಲಾಭ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹಿರೇಕೊರಂ ದಿಪೋದಲ್ಲಿ ಲಾಭ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಚಿಕ್ಕೋಡಿಯಲ್ಲಿ ಲಾಭ ಇದೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಲಾಭ ಆದರೂ ಕೂಡಾ ಎಲ್ಲಿ ಸೋರಿಹೋಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದೇ ಸಮಸ್ಯೆ. ಸರಾಸರಿ ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಹಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಲಾಭ ಬಂದಿರುವ ಕಡೆ ಜನರದ್ದು ಕೂಡಾ ಪಾತ್ರ ಇದೆ. ಹಿರೇಕೊರಂ, ಬೆಳಗಾಂ, ಚಿಕ್ಕೋಡಿಯ ಜನರೂ ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವ ಎಂದು ಅಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿ ಇರಾಕ್ಷೆ ದಿಂದ ಲಾಭ ಆಗಿದೆ. ಬರೀ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನವು ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಲಾಭ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಜನರೂ ಲಾಭ ಆಗುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಲ್ಲಿ ಜನ ಈ ಕಡೆ ಆಪ್ತು ಲಕ್ಷ ಕೊಡು ಪುದ್ದಿವೋ ಅಲ್ಲಿ ಲಾಸ್ ಆಗಬಹುದು. ಇನ್ನು ನಾನು ಬಿಟಿಎಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಬಿಟಿಎಸ್ ಬಸ್‌ಗಳ ಕಾಲು, ಸೊಂಟ ಮುಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗ ಲಾರದು. ಯಾವ ಬಸ್ಸುಗಳೂ ಇವತ್ತು ನೆಟ್ಟಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ಇವತ್ತು ಕಾಲು ಮುಂದಿರುವ ಕುಂಟ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಬಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಹಾಗೆ ಈ ಬಸ್‌ಗಳು ಎಡಗಡಗೇ ಬಾಗಿ ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಇದು ಬಹಳ ಡೇಂಜರ್. ಇದರಿಂದ ಜನರಿಗೂ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಇವತ್ತು ಬಿಟಿಎಸ್ ಬಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಜೇನುಗೂಡಿಗೆ ಜೇನು ಹುಳುಗಳನ್ನು ಅಂಟಿ ಕೊಂಡು ಹಾರಾಡುತ್ತಿರುವ ರೀತಿ ಜನರು ಮುತ್ರಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದಿನ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಕಂಡಕ್ಟರ್. 3-4 ಜನ ಪೋಲೀಸರು ನೇತಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಂತೂ ಬಸ್ ಹತ್ತುವಕಾಗೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಬಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಡಭಾಗದಲ್ಲಿ ಜನ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಒಂದೇ ಕಡೆ ವಾಲಿಕೊಂಡು ಬಸ್ ಸೊಂಟ ಮುಂದೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಒಗ್ಗಿ ನೀವು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಬಿಟಿಎಸ್ ನಲ್ಲಿ ತುಂಬುವುದಕ್ಕೂ ಒಂದು ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಇರಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಬಸ್ ತೆವಳಿ ತಗ್ಗಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ಒಳ್ಳೆಯ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ನೀವು ಕಾಕಿ. ಅದೇನೋ ೧೦೦ ಹೊಸ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟೆವೆಂದು ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ನನಗಂತೂ ಹೊಸ ಬಸ್ಸುಗಳು ಕಾಣಲೇ ಇಲ್ಲ. ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣದ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಾವು ಕಡೆಗೆ ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ದೇವಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—ಕಣ್ಣು ಮಂಜಾಗಿದ್ದರೆ ಹೊಸ ಬಸ್ಸುಗಳು ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್.ಎನ್. ನಾಯಕ್.—ಅದು ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಹೇಳಿದ್ದೇ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲೇ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ. ಲಾಟರಿ ಸಿಸ್ಟಮ್ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದೀರಿ. ಅದರಿಂದ ಯಾರಿಗೆ ಫಾಯಿಂಡ್ ಆಗಿದೆಯೆಂದರೆ ಕಂಡಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ ಫಾಯಿಂಡೆಯಾಗಿದೆ. ಲಾಟರಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಿಕ್ವಿಡೆಯನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ರಿಸಲ್ಟ್ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಯಾರೂ ನೋಡುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ನಂಬರಿಗೆ ಲಾಟರಿ ಹೊಡೆದಿರುತ್ತದೆ ಅದನ್ನು ಹುಡುಕಿ ನೋಡುವುದೇ ಕಷ್ಟ. ಅದು ಯಾವ ಲೆಕ್ಕ. ಅದರ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಲಾಟರಿ ಸಿಸ್ಟಮ್ ಒಳ್ಳೆಯದೆ. ಆದರೆ ಅದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ಕುಮಟ ಹೊನ್ನಾವರಗಳಿಂದ ಜನರು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಬಸ್‌ಸ್ಪಾಂಡಿನಿಂದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಏರಿಯಾಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬೇಕಾದರೆ ಬಿ.ಟಿ.ಎಸ್. ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಟಿಕೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ, ಯಾರೂ ನೋಡುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಲಾಟರಿ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಅದನ್ನೇ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ ಲಕ್ಷದ ಲಾಟರಿಯನ್ನು ನೋಡದವರೂ ಬಿ.ಟಿ.ಎಸ್. ಲಾಟರಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾರೆಯೇ. ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದ ಮೇಲೆ ಜನರಿಗೆ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಹಣ ಬಂದಿದೆ. ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಅದನ್ನು ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಒಂದು ಕಡೆ ಬಿ.ಟಿ.ಎಸ್. ಸುಧಾರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕಿ

ನಿಂದ ನೆರವು ಪಡೆಯುತ್ತೇವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಅದು ಯಾವ ಹಂತದಲ್ಲಿದೆಯೋ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರಕಾರ್ಪೊರಡ ಸಹಾಯವೇನಾದರೂ ಬೇಕೋ, ಆ ಫೈಲು ಯಾವರೀತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಯಾವ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ಲಿನ್‌ರವರ ವರದಿ ಇದೆ ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ಕಡೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಲಿನ್‌ರವರ ವರದಿ ಏನಿದೆ ಅದು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ವರದಿಯೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಆ ವರದಿ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏತಕ್ಕೆ ವಿಳಂಬ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ? ಬೆಂಗಳೂರಿನ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಬಸ್ಸಿನ ಸೌಕರ್ಯ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಏತಕ್ಕೆ ವಿಳಂಬ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ಮತ್ತೊಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬಸ್ಸಿನ ನಿಲ್ದಾಣವನ್ನು ಹಸ್ತಾಂತರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ೭ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಕಲಾಸಿವಾಳದ ಬಸ್‌ಸ್ಟಾಂಡನ್ನು ಹಸ್ತಾಂತರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಹಸ್ತಾಂತರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ೭ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಗಮವಾದ ಬಿ.ಟಿ.ಎಸ್. ಸಂಚಾರವನ್ನು ನಗರದ ನಾಗರಿಕ ಜನರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಆ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕಿನ ನೆರವು ಬಂದಿದೆಯೇ? ೭ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹಣವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ಹೇಗೆ? ನಗರದ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವ ಮನಸ್ಸು ಇದ್ದರೆ ಈಗಲಾದರೂ ಹಣವನ್ನು ತುಂಬಿ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ಹೇಗೆ? ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ರವರು ಲ್ಯಾಂಡ್ ಕೊಡಲು ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆಯೇ? ನಿಮಗೆ ಹಣ ಕೊಡತಕ್ಕವರು ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಹಾಗೂ ಬೆಂಗಳೂರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಎರಡೂ ನಿಮ್ಮವೇ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ಎಲ್ಲಾ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬೇಗ ಮುಗಿಸಬೇಕು. ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಒತ್ತಡ ಜಾಸ್ತಿಯಿದೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ರಸ್ತೆಗಳೆದು ತೊಂದರೆಯಿದೆಯೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿ ಸಂಪುಲಕ್ಕೆ ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೂ ತರುವ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ನಡೆದಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿರುವಷ್ಟು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೂ ಅದರ ಅರ್ಧದಷ್ಟಾದರೂ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ಆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅದು ನಿಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಗಲಿ. ನೀವು ಏನೇನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ಸ್ಟೇಷರಿವೈಸ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಸ್ಟೇಷನ್ ಇರಬಹುದು, ಎರಡು ಕಿಲೋ ಮೀಟರ್ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರಯಾಣಿಕ ೫ ಕಿಲೋ ಮೀಟರ್‌ನಷ್ಟು ದೂರವನ್ನು ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ೨ ಕಿಲೋ ಮೀಟರ್‌ನಿಂದ ೫ ಕಿಲೋ ಮೀಟರ್‌ವರೆಗೆ ಒಂದೇ ಸ್ಟೇಷನ್ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ೨ ಕಿಲೋ ಮೀಟರ್ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಎರಡು ಪಟ್ಟಿ ಹಣವನ್ನೇ ಕೊಡುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಸ್ಟೇಷನ್ ರಿವೈಸ್ ಆಗಿದೆಯೇ? ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಏನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಮಾಡುವಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ? ಮಾಡಿದ್ದರೆ

೨೩೦೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಸದನಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ? ಕೆ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವೈಟ್‌ಪೇಪರ್ ತರುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ನಿಮಗೆ ವೈಟ್‌ಪೇಪರ್ ಹೊರಡಿಸುವಂಥ ಚಟುವಟಿಕೆ ಇದೆ. ಸುಮಾರು ವೈಟ್‌ಪೇಪರ್ ಬಂದವು. ಬರೇ ವೈಟ್‌ಪೇಪರ್ ತರುವುದರಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಆಡಳಿತ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಲ್ಲವೂ ಬಹಳ ಸುಗಮವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ, ಇದರಿಂದ ವಿನೂರೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಗುವಂತಿದ್ದರೆ ಈ ವೈಟ್‌ಪೇಪರನ್ನು ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ದಿವಸ ಎಳೆಬಿಳಿ ಮಾಡಿದೀರಿ? ಈಗಾಗಲೇ ಎರಡು ವೈಟ್‌ಪೇಪರ್‌ಗಳನ್ನು ತಂದಿರಿ. ವೈಟ್‌ಪೇಪರ್ ತರುವುದರಿಂದ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಆಡಳಿತ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ಸುಗಮವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದಿದ್ದರೆ ಅರ್ಧ ಡಜನ್ ವೈಟ್‌ಪೇಪರ್‌ನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದಂಥ ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಈಗೀತಿ ಆಗಬಾರದಾಗಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ವೈಟ್‌ಪೇಪರ್

ನಿಂದ ಏನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷ ಆಸಕ್ತಿವಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಡಿ. ಕೆಲವು ವೈಟ್‌ಪೇಪರ್‌ಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಇವರ ಆಡಳಿತ ವೈಖರಿಯನ್ನೂ ವೈಟ್‌ಪೇಪರ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಂದು ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ವೈಟ್‌ಪೇಪರ್ ಹೊರಡಿಸುವುದಾದರೆ ಬೇಗ ಹೊರಡಿಸಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಕೊಡಿ. ಈ ವೈಟ್‌ಪೇಪರ್ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷ ಮಹತ್ವ ಕೊಡುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಮೋಟೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಿರಿ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹದ್ದಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಮೋಟೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಇದರಿಂದ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ಮತ್ತು ಟ್ರಾಕ್ ಡ್ರೈವರ್‌ಗಳಿಗೆ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಾಹನಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವವರಿಗೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ನೀವು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಮೋಟೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಇದಕ್ಕೆ ವಿಷ್ಣು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ದಯಮಾಡಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಆಮೇಲೆ ಅಪಘಾತಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ನೀವು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಇವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ವೃದ್ಧಿಯಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು ಹಲವಾರು. ರಸ್ತೆಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದು ಒಂದು ಕಾರಣ. ಪಾನಮತ್ತರಾಗಿ ವಾಹನಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವಂಥ ಡ್ರೈವರ್‌ಗಳು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ, ಇದೂ ಒಂದು ಕಾರಣ. ಆಮೇಲೆ ಟ್ರಾಸ್ಟ್ ಇಲ್ಲದೆ ವಾಹನಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವಂಥ ಡ್ರೈವರ್‌ಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಇದ್ದಾರೆ. ರಸ್ತೆ ನಿಯಮಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕಾರಣ. ಹೀಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಈ ಅಪಘಾತಗಳಾಗಿವೆ. ಇದು ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂಥ ಡ್ರೈವರ್‌ಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇರುವುದರಿಂದ, ಅಪಘಾತಗಳು ಸಹ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣದಿಂದ ಕಡಿಮೆ ಆಗಬಹುದು ಎಂಬ ಊಹೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ಊಹೆ ಸುಳ್ಳಾಗಿದೆ. ಅಪಘಾತಗಳ ಸ್ವರ್ಭಯದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಕೆಂಪು ಬಸ್ಸುಗಳು ಏನೂ ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅಪಘಾತಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಇವು ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಹೆಚ್ಚು ವೇಗದಿಂದ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಓಡಿಸಿ ಅಪಘಾತಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ನಿಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಬಸ್ಸುಗಳು ಒಂದನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊಂಡ ಡ್ರೈವರ್‌ಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಸ್ವತಃ ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ನನಗಿರುವ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಕಷ್ಟ. 'ನೀನು ಕಂಡಿದ್ದಿ' ಎಂದರೆ ಮೈಮೇಲೆಯೇ ಬೀಳುತ್ತಾರೆ' ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭವಿದ್ದಾಗ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ಬಹಳ ಗೊಂದಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕಂಡುಕೊಂಡ ಡ್ರೈವರ್‌ಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚುವುದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಎಷ್ಟು ಜನ ಕಂಡುಕೊಂಡುಕೊಂಡ ಡ್ರೈವರ್‌ನ ಮೇಲೆ ಕೇಸ್ ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ, ಅವರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಅಕ್ಸಿಡೆಂಟ್ ಆಗಿವೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಸಹ ನೀವು ಹೇಳಬೇಕು.

ಇನ್ನು ರಸ್ತೆ ಸುರಕ್ಷತಾ ಸಮಿತಿ ಎಂದು ತಾವು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಇದರ ಕಾರ್ಯವೈಖರಿ ಏನು, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಷ್ಟು ಸುರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ಈ ಸುರಕ್ಷಣಾ ಸಮಿತಿ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಅಪಘಾತಗಳು ಏಕೆ ಕಡಿಮೆ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ತಾವು, ತಮ್ಮ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಬೇಕು ಈ ಸುರಕ್ಷತಾ ಸಮಿತಿ ಎಂದ ಕೂಡಲೇ ನನಗೆ ಒಂದು ಜ್ಞಾಪಕ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ, ಮೊನ್ನೆ ಸಂಜೆವಾಣಿ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಮರಾಯನ ಫೋಟೋ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕೋಡುಗಳು ಇರತಕ್ಕ ಕೋಣನ ಮೇಲೆ ಯಮ ಕುಳಿತಿರತಕ್ಕ ಭಾವ ಚಿತ್ರ ಅಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಅಪಘಾತಗಳು ಮುಂದೆ ಆಗಬೇಕು, ಯಮರಾಯ ನಮಗಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂಥ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಫೋಟೋ ಕೊಡುತ್ತಿತ್ತು. ಕೋಣನ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು, ಯಮ ಬರುವುದರಿಂದ, ಅಪಘಾತಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆಯಾಗಬಹುದು. ಇವತ್ತು ಸಾಕಷ್ಟು ಅಪಘಾತಗಳ ಭಯ ಇರುವುದು ನಿಮ್ಮ ಕೆಂಪು ಬಸ್ಸುಗಳ ಮೇಲೆಯೇ. ನಿಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯವರೂ ಒಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ನಾಳೆ ದಿವಸ ಪೇಪರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಕಟಣೆ ಕೊಟ್ಟು, ಎಲ್ಲಾ ಕೆಂಪು ಬಸ್ಸುಗಳ ಮೇಲೆ ಯಮಧರ್ಮರಾಯನ ಫೋಟೋ ಹಾಕುವಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆಗ ಜನ ಹೆಚ್ಚುವಾಗಲೂ ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಹತ್ತುತ್ತಾರೆ ಇಳಿಯುವಾಗಲೂ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಇಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ, ನಾನು ಇದನ್ನು ಏಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಬಸ್ಸುಗಳೂ ಸಹ ಅಪಘಾತದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ಪರಿಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಒಂದು ಸೂಚನೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಕೆಎಸ್‌ಆರ್‌ಟಿಸಿ ಬಸ್‌ನಿಂದ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವಾಗ ಅಪಘಾತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದವರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಪರಿಹಾರ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಅಪಘಾತಕ್ಕೆ ಈಡಾದರೆ, ನೀವು ೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಸತ್ತವರ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಂತರ ಅಪಘಾತದಲ್ಲಿ ಡ್ರೈವರ್ ಬದುಕಿ ಉಳಿದರೆ, ಅವನಿಂದ ೧ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವಸೂಲ್ಯಾಡುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ನಾನು ಈ ರೀತಿ ಸಲಹೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ೧೦-೧೨ ವರ್ಷ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಅಪಘಾತಗಳು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಕೊಡತಕ್ಕ ಪರಿಹಾರ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ, ಇದನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯ. ಈ ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಹ ಕೆಎಸ್‌ಆರ್‌ಟಿಸಿ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೦೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯದಲ್ಲಿ ೭೦-೭೫ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಮಾಲಿನ್ಯ ಕೆಎಸ್‌ಆರ್‌ಟಿಸಿ ಬಸ್ಸುಗಳಿಂದ ಇದೆ. ಈ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ವಾಪೆಟ್ಟಿ ಹೊಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ನಿಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇಲ್ಲವೇ, ಮೆಕ್ಯಾನಿಕ್ ಇಲ್ಲವೇ, ಏಕೆ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆ. ಗೃಹಪಾಲ, ಬೇರೆ ಖಾಸಗಿ ವಾಹನಗಳು ಹೊಗೆ ಉಗುಳುತ್ತಾ ಹೋದರೆ, ಪೋಲೀಸಿನವರು ಅವರನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತಾರೆ, ಅವರ ಮೇಲೆ ಕೇಸು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ಬಸ್ಸುಗಳೇ ಎಷ್ಟು ಹೊಗೆಯನ್ನು ಉಗುಳುತ್ತಾ ಹೋದರೂ, ಪೋಲೀಸಿನವರು ತಡೆಯುವುದೂ ಇಲ್ಲ, ತಡೆದು ಕೇಸ್ ಕೂಡ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಈ ಬಸ್ಸುಗಳು ಹೊಗೆ ಉಗುಳುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಒಂದು ತರಹ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಬರುತ್ತದೆ, ಆ ತರಹ ಹೊಗೆಯನ್ನು ಉಗುಳುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ತರಹ ಆಗಿವೆ. ರಸ್ತೆ ಆಗುತ್ತಿರುವ, ಹೊಗೆ ಉಗುಳುತ್ತಿರುವ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಾಗಿವೆ ನಿಮ್ಮ ಬಸ್ಸುಗಳು. ಇದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯವನ್ನು ತಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸ ಬೇಕು. ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯವನ್ನು ತಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕೈದು ಮಿಷನ್‌ನ್ನು ತರಿಸಿದ್ದೇವೆ, ಅವು ಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಇಡುತ್ತೇವೆ. ಅವುಗಳು ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯ ಯಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚುತ್ತವೆ, ಅದರಿಂದ ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳಿ ದಿರಿ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಸಹ ಪೇಪರ್‌ನಲ್ಲಿ ಓದಿದೆ. ಬೇರೆಬೇರೆ ಟೌನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಈ ಹೊಸ ಮಿಷನ್ ಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇವು ಎಲ್ಲಿವೆ, ಏನು ವರ್ಕ್ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ, ಇದರಿಂದ ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯ ಎಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೀವು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಡೀಸೆಲ್‌ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪೆಟ್ರೋಲ್‌ನಿಂದ ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯ ಜಾಸ್ತಿ ಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಇದನ್ನು ಯಾರು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಿದರು, ನಿಮ್ಮ ಬಸ್ ಗಳು ಡೀಸೆಲ್‌ನಿಂದ ಓಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಹ ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಹೇಳಬೇಕು. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಸಿಬ್ಬಂದಿವರ್ಗದ ನಿಷ್ಕ್ರಿಯತೆಯಿಂದಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಬಸ್‌ಗಳು ಈ ರೀತಿ ಹೊಗೆ ಉಗುಳುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಅದುದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ಜಾಗೃತ ವಹಿಸಬೇಕು. ನೀವು ಏನು ಮಾಡದೇ ಹೋದರೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ ನಾನು ಹೇಳುವ ಒಂದೇ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಬಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಧೂಮಪಾನ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಬಹಳ ಸೀರಿಯಸ್ ಆಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನೀವು ಇದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಕಾನೂನನ್ನು ತರುತ್ತೀರಾ, ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಏನಾದರೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ಈಗ ಟ್ರೈನುಗಳಲ್ಲಿ ಧೂಮಪಾನ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಸ್ಟೇಷನ್ ಕಂಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನೀವು ಬೀಡಿ ಸಿಗರೇಟ್ ವಗೈರ ಸೇದುವ ಜನಗಳಿಗೋಸ್ಕರ ಬಸ್‌ನ್ನು ಐದಂ ವಿಮಿಷ ನಿಲ್ಲಿಸಿದರೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ, ನಾವೆಲ್ಲಾ ಬಿಚ್ಚಾವಾಗುತ್ತೇವೆ. ನಿಮ್ಮ ಬಸ್‌ನ ವಾಸನೇ ಬೇರೆ, ಕೊಳೆಕು ಬೇರೆ, ಅಲ್ಲಿ ವಾಂತಿ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವವರು ಬೇರೆ, ತಂಬೂಲ ತಂದು ಬಸ್‌ನ ಮೇಲೆ ಉಗಿಯುವವರು ಬೇರೆ, ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಜನರ ಮಧ್ಯೆ ಧೂಮಪಾನಿಗಳು ಬೃಹದಾಂತವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಬಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಧೂಮಪಾನ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನೀವು ಬಿಗಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕಂಡಕ್ಟರ್‌ಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡಿ. ನನ್ನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಬಿಡಿ ಸೇದಿದರೆ ಅವಕ್ಕೆ ನಾನೇ ಸಾಕ್ಷಿ. ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರು ವವರು ಇವನು ಬೀಡಿ ಸೇದುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಸ್ವಾಮಿರಾವ್.— ಪಾಸಗಿ ಬಸ್‌ನವರು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಕೇಳಿನೋಡಿ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ.— ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಕಂಡಕ್ಟರ್‌ಗಳು ಡ್ರೈವರ್‌ಗಳು ಬಿಡಿ ಸೇರುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರೆ ಸಾಕು.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎನ್. ನಾಯಕ್.— ಹೊಗೆಬತ್ತಿ ಸೇದುವವರನ್ನು, ಸಿಗರೇಟ್ ಸೇದುವವರನ್ನು ನೀವು ಬಂದೋಬಸ್ತ್‌ನಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಸ್ವಾಮಿರಾವ್‌ರವರು ಹೊಗೆಬತ್ತಿ ಸೇದುತ್ತಾರೆಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ, ಅವರು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ನಾನೇ ಇವರು ಹೊಗೆಬತ್ತಿ ಸೇದುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಕಂಪ್ಲೆಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಆಗ ಕಂಡಕ್ಟರ್‌ರವರು ಬಂದು ಅವರಿಗೆ ೫೦ ರೂಪಾಯಿನ ಟಿಕೆಟ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಹೊಗೆಬತ್ತಿ ಸಲುವಾಗಿ ನೀವು ಬಂದು ಟಿಕೆಟ್ ಮಾಡಿ, ಯಾರಾರು ಹೊಗೆಬತ್ತಿ, ಬೀಡಿ, ಸಿಗರೇಟ್ ಸೇದುತ್ತಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಲೇ ೫೦ ರೂಪಾಯಿನ ಟಿಕೆಟ್ ಹರಿದು ಕೊಡಬೇಕು. ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಬಸ್‌ನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಪೊಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ಹತ್ತಿರ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಇವನು ಟಿಕೆಟ್ ಲೆಸ್ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ, ಹೊಗೆಬತ್ತಿ ಟಿಕೆಟ್ ಪಡೆದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಂಪ್ಲೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟು ಜೈಲಿಗೆ ಹಾಕಿ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಹೊಗೆಬತ್ತಿ ಸೇದುವವರು ಹೊರಟುಹೋಗುತ್ತಾರೆ, ನಾವು ಬಚಾವಾಗುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಪಟವರ್ಧಿ ರತ್ನಾಕರ್.— ಈಗ ವಾಸ್ತವ ನಾಯಕರವರು, ಧೂಮಪಾನ ಮಾಡತಕ್ಕವರ ಮೇಲೆ ಬಂದೋಬಸ್ತ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು, ಅವರು ಏತಕ್ಕೆ ಆ ಶಬ್ದ, ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ನೀವು ಬಂದೋಬಸ್ತ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಇದನ್ನು ತಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಾನೂನು ತಂದು ಅದು ವಿಫಲವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನೀವು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ಬಸ್‌ನ ಚಾಲಕರು ಮತ್ತು ನಿರ್ವಾಹಕರಿಗೆ ಸರಿ ಯಾದ ಕಾನೂನಿನ ನಿರ್ದೇಶನ ಕೊಟ್ಟರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನೀವು ಬಗೆಹರಿಸಬಹುದು. ಮೊನ್ನೆ ತಾವು ಒಬ್ಬ ಡ್ರೈವರ್‌ಗೆ ರಾಜ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಕೊಟ್ಟು ಸನ್ಮಾನ ಮಾಡಿದಿರಿ. ಆತ ಯಾರೇ ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸಿಗರೇಟ್ ಸೇದಿದ ತಕ್ಷಣ ಬಸ್ಸನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಯಾರು ಸಿಗರೇಟ್ ಸೇದುತ್ತಿರುತ್ತಾರೋ ಅವರೂ ಕೆಳಗಡೆ ಹೋಗಿ ಸಿಗರೇಟ್ ಸೇದಿ ಬರುವವರವಿಗೂ ಬಸ್ಸನ್ನು ಓಡಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಸಿಗರೇಟ್ ಸೇದಿದ ನಂತರ ಬಸ್ಸನ್ನು ಓಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಆ ರೀತಿಯ ಒಂದು ಸಮಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಮತ್ತು ಸಾಂಪರ್ಭಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಮತ್ತು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎನ್. ನಾಯಕ್.— ನಾನು ಇನ್ನೊಂದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ನಿಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ನಡೆತ ಸುಧಾರಿಸಬೇಕು. ಅವರನ್ನು ಸರಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾರದೂ ಎರಡು ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ ಇದರಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಕಂಡಕ್ಟರ್ಸ್ ಒಳ್ಳೆಯ ಡ್ರೈವರ್ಸ್ ಇದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಬರುವ ಸೂಪರ್ ಡೀಲರ್ಸ್ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡಕ್ಟರ್ಸ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ತುಂಬಾ ಒಳ್ಳೆಯವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಟೈಮ್‌ಗೆ ಬಸ್ಸು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು, ಯಾವ ಟೈಮ್‌ಗೆ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸಬೇಕೋ ಆಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಂಡಕ್ಟರ್ಸ್ ಆ ರೀತಿ ಇಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಮೊಂಡು ಕಂಡಕ್ಟರ್ಸ್ ಜಾಸ್ತಿ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅನುಭವ ನಿಮಗೂ ಆಗಿರಬಹುದು: ನಾನೊಂದು ಸಾರಿ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿದೆ. ಕಂಡಕ್ಟರ್ ಮೇಲೆ ಹಲ್ಲೆ, ಸಿಂಧೂರವರ ರಾಜೀನಾಮೆ ಎಂದು ಬಂತು. ಆಗ ನಾನು ಭಾವಿಸಿದೆ ಸಿಂಧೂರವರು ಬಹಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊಂದಿರುವವರು ಅವರು ಆ ರೀತಿ ಹಲ್ಲೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇದೆಲ್ಲಾ ಸುಳ್ಳು, ಯಾರೋ ಒಂದು ಸ್ಟಂಟ್ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದುಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮನಾದೆ ಆ ಮೇಲೆ ನಾನು ವಿಚಾರ ಇಡಿದ ಮೇಲೆ ಸಿಂಧೂರವರು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಮೇಲೆ ಕೈ ಮಾಡಿದರು ಅದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಪೊಲೀಸ್ ಕೇಸ್ ದಾಖಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವರ ಮೇಲೂ ಒಂದು ಪೊಲೀಸ್ ಕೇಸ್ ದಾಖಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆಂದು ಇತ್ತು. ಆ ವಿಚಾರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೆಚ್ಚೇನೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದೇನೆ ಆಗಲಿ ಆದರೆ ಹೆಣೆಬರಹ ಅದು ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನೊಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಇದು ಜನತೆಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು ಪೊಲೀಸಿನವರು ಕೇಸು ದಾಖಲು ಮಾಡಿ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹಾಜರ ಪಡಿಸಿದರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಆ ಕೇಸು ಕ್ಲೋಜ್ ಆಯಿತೋ ಅಥವಾ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯೇ? ದಯಮಾಡಿ ತಾವು ಹೇಳಬೇಕು ಕಾನೂನಿಗೆ ಮುಕ್ತಿಗಳು ಸಹ ಕಟ್ಟಬಿದ್ದಿದ್ದು

ರೆಂದು ಜನತೆಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿ ಕೇಸು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹಾಕಿದ ಮೇಲೆ ತಾವೆಷ್ಟು ಸಾರಿ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ದ್ದೀರಾ ? ಹೋಗಿದ್ದರೆ ತಾವು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇದೊಂದು ಅವಕಾಶ ತಮಗೆ ಇದೆ. ಅಥವಾ ಬಿ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಹಾಕಿ ಕೇಸನ್ನು ನಿರ್ಕಾಲು ಮಾಡಿದರೋ ಹೇಗೆ ? ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಕೋರ್ಟ್ ಎನೇ ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಡಲಿ. ತಾವು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದರೆ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಇನ್ನು ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ತಾವು ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಓಡಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಬಾಬುರದ್ಡಿ ವಿ ತುಂಗಳ್.—ನಾಯಕರೇ ಬೇಗ ಮುಗಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ಆರ್.ಎನ್. ನಾಯಕ್.—ಅವರು ಯಾವ ನಾಯಕರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ನನಗಂತೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಸಭಾನಾಯಕರು ಇದ್ದಾರೆ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿರುವ ನಾಯಕರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಒಂದು ತರಹ ನಮಗೆ ನಾಯಕರೇ ನಾನು ಏನೇ ಆಗಲಿ ೩-೦೫ ನಿಮಿಷಗಳಿಗೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ರಾಷ್ಟ್ರಕರಣ ಮಾಡಿದ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶವೇನು ? ನಾವು ಒಮ್ಮೆ ಇದರಿಂದ ನಷ್ಟ ಅನುಭವಿಸಿದರೆ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ ಇವತ್ತು ಎಷ್ಟೋ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಬಸ್ ಸೌಕರ್ಯವಿಲ್ಲ. ರಾಷ್ಟ್ರಕರಣ ಮಾಡಿ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನವಾಯಿತು ? ರಾಷ್ಟ್ರಕರಣವಾದರೂ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸುಗಳು ಓಡಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಪ್ರೈವೇಟ್ ಬಸ್ ಮಾಲೀಕರು ಒಸ್ಕಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಓಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಟಿಕೆಟ್ ದರ ಕಡಿಮೆ ಇದೆಯೋ, ನೀವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಟಿಕೆಟ್ ದರ ಕಡಿಮೆ ಇದೆಯೋ, ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ನೋಡಬೇಕು. ಪ್ರೈವೇಟ್ ಬಸ್ ನವರು ಟಿಕೆಟ್ ದರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಇಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಜನಗಳೆಲ್ಲಾ ಅದರಲ್ಲೇ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಾರೆ. ನೀವು ಟಿಕೆಟ್ ದರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಬಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಜನರು ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟ ಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತದೋ ಆ ಕಡೆ ಜನ ಓಡಿಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಅಮೇಲೆ ನಾನು ಇನ್ನೂ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಯಾರು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಬಸ್ ನವರು ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ದರ ಇಟ್ಟು ಪ್ರಯಾಣಿಕರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೋ ಅಂತವರುಗಳ ಮೇಲೆ ನೀವು ಜಬರದಸ್ತಿ ಮಾಡಿ ನೀವು ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಪ್ರೈವೇಟ್ ದರವನ್ನು ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಂದ ವಸೂಲು ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಹೊಸಾಪುರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ನಲ್ಲಿ ೮೦ ರೂಪಾಯಿ ಬಾರ್ಜ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಬಸ್‌ನವರು ೭೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಹೊಸಾಪುರಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ನೀವು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಬಸ್‌ನವರಿಗೆ ಟೈಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ತರಹ ಹದರಿಸಿದೇ ಇದ್ದರೂ ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಬಸ್‌ನವರಿಗೆ ಓರಲ್ ಆಗಿ ಹೆದರಿ ಸುತ್ತಿರುವುದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ

ಶ್ರೀ ಪಿ.ಜಿ.ಆರ್. ಸಿದ್ಧ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಫೋರ್ಟ್ ವೆಹಿಕಲ್ ಆಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಏನು ಇದೆ, ಆ ಆಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ನಾಯಕರವರು ಓದಿದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬಸ್ ದರವನ್ನು ಏರಿಸತಕ್ಕಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ರಿಂದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕಾಲೆಫರ್ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾಲೆಫರ್ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಎಷ್ಟು ಕಿಲೋ ಮೀಟರ್‌ಗೆ ಎಷ್ಟು ದರವನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ತಜ್ಞರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಲಕ್ಕೂರಿ ಬಸ್‌ಗೆ ಎಷ್ಟು ದರ ಇಡಬೇಕು ಸೆಮಿ ಲಕ್ಕೂರಿ ಬಸ್‌ಗೆ ಎಷ್ಟು ದರವನ್ನು ಇಡಬೇಕು ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್ ಬಸ್‌ಗೆ ಎಷ್ಟು ದರ ಇಡಬೇಕು, ಹಾಗೂ ಇತರೆ ಬಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ದರ ಇಡಬೇಕೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ತಜ್ಞರೇ ದರವನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಎಲ್ಲಾ ಒಸ್ಕ ಮಾಲೀಕರು ನಡೆದುಕೊಳ್ಳ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಖಾಸಗಿಯವರಿಗೆ ಒಂದು ತರಹದ ದರ, ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಒಂದು ತರಹದ ದರವನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಆರ್.ಎನ್. ನಾಯಕ್.—ನೀವು ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಖಾಸಗಿ ಯವರು ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಟಿಕೆಟ್‌ನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆ ? ಅವರು ಕಡಿಮೆ ದರ ದಲ್ಲಿ ಟಿಕೆಟ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ನೀವು ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರೈವೇಟ್ ದರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲವೆ ?

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಜಿ. ಆರ್. ಸಿದ್ಧ.—ನೀವು ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡತೊಡಗಿ, ಆದರೆ ದಯವಿಟ್ಟು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಮಾಡತೊಡಗಿ, ತಜ್ಞ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತಾವು ಮಾಡತೊಡಗಿ

ಬಾರದು. ಪ್ರೈವೇಟ್ ಬಸ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ಸಿ.ಪಿ.ಎಂ.ನವರಾದ ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯನವರೇ ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ.—ನನ್ನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಬಸ್ ಇಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮಗನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಅನುಮಾನ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಮಾನ್ಯ ಸಿಂಧ್ಯಾರವರು ೭ ಸಾವಿರ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ನನಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಭವವನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಪಟವಕ್ಕಿ ರತ್ನಾಕರ್.—ಮಾನ್ಯ ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯನವರನ್ನು ಸಿ. ಪಿ. ಎಂ. ನವರಾದ ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯನವರು ಎಂದು ಕರೆದರು. ಅದು ಏತಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಯಾವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಿ.ಪಿ.ಎಂ. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯನವರೆಂದು ಕರೆದರು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ —ಮಾನ್ಯ ಆಧ್ಯಕ್ಷರೇಯವರೇ ಮೊದಲ ಮೊದಲು ಈ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವವರಿಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ. ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ.

(ಆಧ್ಯಕ್ಷರ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಶಕುಂತಲ ಜೊಗಲೆಯವರು ಇದ್ದರು)

ರೇಮನ್.—ನೀವು ಮಾತನಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ಪಿ.ಜಿ.ಆರ್. ಸಿಂಧ್ಯಾ.—ಸಾಕು ಬಿಡಿ. ಈಗಲೇ ಮೂರು ಗಂಟೆ ಆಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎನ್. ನಾಯಕ್ —ಆಮೇಲೆ, ಜನಗಳು ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ನಲ್ಲಿರುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟ ಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರು ಆ ಕಂಡಕ್ಟರ್ ಜೊತೆ ಜಗಳ ಮಾಡೋದು, ಯಾರು ಆ ಗಲೀಜು ಬಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೋಗೋದು ನಾವು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಬಸ್‌ನಲ್ಲೇ ಹೋಗೋಣ ಎನ್ನುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಬಸ್‌ಗಳು ಬಂದಿವೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ.ಜಿ.ಆರ್. ಸಿಂಧ್ಯಾ —ನೋಡಿ ನೀವು ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ನೋಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನೀವೇ ಮೊದಲು ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ವತಿಯಿಂದ ಇನ್‌ವಿಶಿಯೇಟ್ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದಲೇ ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ಸರಿಯಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎನ್. ನಾಯಕ್.—ಪ್ರೈವೇಟ್ ಬಸ್‌ನವರು ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಪರೇಷನ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು, ಜನಗಳು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಬಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಇಷ್ಟಿಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದೆ. ನೀವು ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಿದರೆ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಬಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಜನ ಏಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಈ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಯಾರಾರು ವಿರೋಧವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲರೂ ನಿಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಇದ್ದಾರೆ. ನೀವು ಕೇಳಿದಾಗಲ್ಲ, ಲಾಸ್‌ನಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇರುತ್ತೀರಿ, ನಿಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಸುಮಾರು ೮ ಸಾವಿರ ಬಸ್‌ಗಳು ಇವೆ. ಒಂದು ಬಸ್‌ಗೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಲಾಭವಾಯಿತು ಎಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ. ದರ್ಜೆ ೧೨ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಲಾಭ ಬಂದಂತಾಯಿತು. ಹಾಗೆಂದ ಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮ ೮ ಸಾವಿರ ಬಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಲಾಭವಾಯಿತು ದರ್ಜೆ ೧೨ರೇಕು ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಕೆ. ಕಾಂತಾ.—ಖಾಸಗಿಯವರು ಒಂದು ಬಸ್‌ಗೆ ೭ ಜನರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ೨೦ ಜನರು ಇರುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎನ್. ನಾಯಕ್ —ಆ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತೇನೆ...

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣವಾದ ಬಸ್‌ಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ಬಸ್‌ನವರಿಗೂ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷದ ವಿಷಯ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮೊದಲಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದವರು ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದವರು ನಾವೇ ಅಂದರೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದವರು...

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಜಿ. ಆರ್. ಸಿಂಧ್ಯಾ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇನ್‌ವಿಟೇಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಬಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಅವರು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. He should be the official spokesman.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ.—ಅವರು ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಜೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎನ್. ನಾಯಕ್.—ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣದ ಖಾಲಿ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಇದುವರೆಗೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಹೇಳಿ ಎಂದರೆ ಅದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣವನ್ನು ಯಾರು ಮಾಡಿದರು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಹಲವಾರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಜಿ. ಆರ್. ಸಿಂಧ್ಯಾ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಈಗ ಚರ್ಚೆ ಆನಗತ್ಯ. ಏಕೆಂದರೆ ಈಗಿತಕ್ಕಿಂತ ಹೊಸ ಮೋಟಾರ್ ವೆಹಿಕಲ್ಸ್, ಆಕ್ಸ್ ಪ್ರಿಕಾರ ತಿದ್ದುವುದಿ ಎನಿಸಿದೆ ಅದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎನ್. ನಾಯಕ್.—ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನಾದರೂ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೇ ? ಹಾಗೇನಾದರೂ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಅದರ ವಿವರವನ್ನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಜಿ. ಆರ್. ಸಿಂಧ್ಯಾ.—ಹಾಗಾದರೆ ಅಲಿಗೆತನ್ನ ಏಕೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ? ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎನ್. ನಾಯಕ್.—ನೀವು ಇಷ್ಟು ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿ ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇದ್ದರೆ ಮುಂದೆ ಎಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಒರಬಹುದು ಎಂದು ಗೊತ್ತು ? ಜನರೇ ಹಟ ಓಡಿದು ನಿಮ್ಮಿಂದ ಕಸಿದುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಖಾಸಗಿಯವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಬರಬಹುದು. ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದ ಮೇಲೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಂಡರ್ ಟೇಕಿಂಗ್‌ಗಳು ನಷ್ಟದಲ್ಲಿವೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಕಾರಬಾರು ನಡೆಸಿದರೆ ನಿಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಅವುಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಅದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಕೂಡ ಸುಖವಿಲ್ಲ. ಜನರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರಯಾಣ ಸೌಲಭ್ಯವೂ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮಗೂ ಲಾಭವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ನಿಮಗೆ ಏನೂ ಸಿಗದಿದ್ದರೆ ನೀವು ಅದನ್ನು ಖಾಸಗಿಯವರಿಗೆ ಮಾರಿಬಿಡುತ್ತೀರಿ, ನೀವು ಅದಕ್ಕೂ ತಯಾರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಉಳಿದು ಬಿಟ್ಟರೆ ಅದನ್ನು ಮಾರಬಿಡಬೇಕು ಮಾಡಿಯೇ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಅದಾದರಿಂದ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಿಮಗೆ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ ನಿಮ್ಮ ಬಸ್ ಸ್ಟಾಂಡ್‌ಗಳು ಇವೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಅವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬರಲು ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಏತಕ್ಕಿಂದರೆ ಅವುಗಳ ಒರಿಸಿ ತಿರುಗಿ ಹಾಗೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆ ಅವರನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವಾಗ ನಮ್ಮ ಶಿಶಿ ಬಸ್ ಸ್ಟಾಂಡ್‌ಗೆ ಮೊದಲು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಿ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ನರಕ ಎನ್ನುವುದು ಏನಾದರೂ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಅದರಿಂದ ಬಸ್ ಸ್ಟಾಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದು ಎಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಕೊಳಚೆ ಎಂದರೆ, ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಅಸಹನೆಯ ಎನಿಸುವಷ್ಟು ಇದೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿಯ ಬಸ್ ಸ್ಟಾಂಡ್‌ನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಯಾಣಿಗಳು ಸಹಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವಾದೀತು. ಹಾಗೆಯೇ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರ ವಾದ ಕಾರವಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಬಸ್ ಸ್ಟಾಂಡ್ ಇದೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಕೊಳಕು ಮತ್ತು ದುರ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ನೋಡಿಯೇ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಜನರು ಬಳಸುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ ಎಂದು ನೋಡಬೇಕು. ನಿಮಗೆ ನೀರು ಇಲ್ಲವೇ ? ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬ ನೌಕರರನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ? ನಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ? ಏನಾದರೂ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಅಂತೆಯೇ ರಾಜ್ಯದ ಹಲವಾರು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಒಂದು ದುರ್ವಾಸವೆ ಇರಬಹುದು ಅವುಗಳನ್ನು ಸುಸ್ತು ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಓರಾರೋಡ್ ಕಾಡುವ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಬಸ್ ಸವರನ್ನು ಓಡಿದು ಕೆಸ್ ಹಾಕುವ ಪ್ರಾಂತ್ಯವನ್ನು ನೀವು ಮೋಟಾರ್ ವೆಹಿಕಲ್ಸ್ ಆಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ತರಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಓರಾರೋಡ್ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಪರ್ಪಾರ್‌ನಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಲಾಭ.

ಟೈವಿಂಗ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ ನೀವು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಇಂಪ್ರೂ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನಾನು ಟೀಕೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಡಿ. ಅದರ ಇನ್ನೂ ಇಂಪ್ರೂವ್ ಆಗಬೇಕು

ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಹೋಗುವ ಬಸ್‌ಗಳು ಟೈಮಿಂಗ್ಸ್ ಕೀಪ್ ಆಪ್ ಮಾಡುತ್ತದೆ, ಬೆಂಗಳೂರಿನಂತೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊರಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಆಮೇಲೆ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇಡಬೇಕು, ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಬಸ್ ಡಿಪೋ ಇಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಚೆಕ್ ಮಾಡದೆ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ ಅವು ಎರಡು ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಹೋದೊಡನೆ ಆಲ್ಟೇ ನಿಂತುಬಿಡುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಮೆಕಾನಿಕ್ಸ್ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸೂಪರ್ ವೈನರ್ಸ್ ಕಳೆದ ಪರಿಸರವೇಕೆ, ಹೀಗೆ ಮಾಡದಿರುವುದರಿಂದ ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಪ್ರಯಾಣ ನಿಂತೇಹೋಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಡಿಪೋನಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚು ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಓಡಿಸಬೇಕು. ಉತ್ತರಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಳೆಗಾಲ ಬಂದಾಗ ಎಷ್ಟೋ ಬಸ್‌ಗಳು ಓಡುವುದಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕಡೆ ಓಡಿಸುವುದರಿಂದ ನಿಮಗೆ ಎಸೆ ಆಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಜನರ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಜೂನ್ ನಂತರ ಜನವರಿವರೆಗೆ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕಡೆ ಬಸ್ ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಟ್ಟು ಮಾತ್ರ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಓಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಓಡಿಸಲು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕಡೆ ಒಳ್ಳೆ ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿಸಲು ನಿಮ್ಮ ಇಲಾಖೆ ಇತರ ಇಲಾಖೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ಮೇರೆಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಸ್ತುತದಂತೆಯೇ ನಿಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ೧೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಮಾತ್ರ ನಿಮ್ಮ ವರ್ಗದವರಿದ್ದಾರೆ ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ೮೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ತುಂಬುವವರೆಗೆ ಬೇರೆ ಜಾತಿಯನ್ನು ನೀವು ತುಂಬಬೇಕಾದ್ದು; ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ತುಂಬಬಹುದು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಆಮೇಲೆ ಒಸ್ ಸ್ಟಾಂಡ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಂಟೀನ್‌ಗಳನ್ನು ನೀವು ಸ್ವಲ್ಪನೋಡಬೇಕು. ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಟೀ ಅಥವಾ ಉಪಹಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಒಳ್ಳೆಯ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ನೀವು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಥವಾ ನೀವೇ ಏಕೆ ಕ್ಯಾಂಟೀನ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು? ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಂಡಿ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳು ನಿಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಕೆಲವು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಹೈವೇಸ್‌ಗಳು ಆಗಬೇಕು. ಇವು ನೇರವಾಗಿ ನಿಮಗೆ ಸಂಬಂಧ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಎಂಪ್ಲೊಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೇಂದ್ರದ ಜೊತೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕು; ನೀವು ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಸ್ಟೇಷನ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಏನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕಲೆಕ್ಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಓಸ್ಲೆಡ್ ಇದೆ ನೀವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಮಾಡಬೇಕು. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಹ್‌ಪಲ್ ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಇದೆ. ನಿಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ೧೨.೧೧.೮೨ರ ನಂತರ ಒಂದೇ ಸಲ ೧೦ ಸಾವಿರ ಫೈಲ್‌ಗಳನ್ನು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ.

೩-೧೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಎಷ್ಟು ಫೈಲ್ಸ್ ಅನ್ನು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ಇನ್ನು ಕಾರುಗಳಿಗೆ ಲೈಫ್ ಟೈಮ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಅನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಈಗ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರೋ ಹೇಗೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ಹೇಳಬೇಕು. ನಂತರ ಮೆಟಿಡಾರ್ ವಾಹನಕ್ಕೆ ೧೨ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಅನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಕಾನೂನನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಅಮಾಂಶರ ಇಲ್ಲಿ ಇದೆ ಒಟ್ಟು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಸುಳುಕು ಅಂದಾಜು ವಾಹನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೦,೩೧,೧೩೧. ೮-೯ ಲಕ್ಷ ಚಿಲ್ಲೆ ಚಾಲಕರು ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಪಡೆದಂತಹವರು ಕಮ್ಮಲ್ಪಡು. ೧೦ ಲಕ್ಷ ವಾಹನಕ್ಕೆ ೯ ಲಕ್ಷ ಚಾಲಕರು ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಪಡೆದಂತಹವರು ಇದ್ದು ಅವರು ಪಾಪ್‌ವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ ಇನ್ನು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಚಾಲಕರು ಯಾರೂ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಇಲ್ಲದೇ ಇರತಕ್ಕಂತಹವರು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರು ಪಾಪ್‌ಗಳನ್ನು ಓಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಈ ರೀತಿ ಯಾದರೆ ಆಕ್ಸಿಡೆಂಟ್‌ಗಳು ಆಗುತ್ತದೆಯೇ? ೯ ಲಕ್ಷ ಚಾಲಕರು ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಪಡೆದಂತಹವರು ಯಾರು ಇರುತ್ತಾರೆ ಅವರೇ ವಾಹನಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೂ ಕೂಡ ಒಬ್ಬರು ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವಾಹನಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಅನ್ನು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅವರೇ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಹಾಕಿ ನೋಡಿದರೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಚಿಲ್ಲೆ ವಾಹನಗಳು ಇದತ್ತು ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಇಲ್ಲದೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುತ್ತಿವೆ. ಈ ರೀತಿಯಾದರೆ

ಅಕ್ಕಿಡೆಂಟ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಂಜೆವಹಿಸಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ತಮ್ಮ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕು ಇನ್ನು ಹೆಲ್ಮಿಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ೧೦೦ ಸಿ.ಸಿ. ವಾಹನಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ದರ್ಜೆ ವಾಹನವಿದ್ದರೆ ಹೆಲ್ಮಿಟ್ ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಹೇಗೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ಹೇಳಬೇಕು. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದು ಮಾಟ್ಟಿಗೆ ೫೦ ಸಿ.ಸಿ. ಇದ್ದರೆ ಹೆಲ್ಮಿಟ್ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಮತ್ತು ಹೆಲ್ಮಿಟ್ ಅನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯ ಮಾಡಿದರೆ ಹೆಲ್ಮಿಟ್ ಕಂಪನಿಯವರು ಬಂದು ನನ್ನನ್ನು ಕಾಂಟಾಕ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ನಂತರ ಇದರಲ್ಲಿ ಅವ್ಯವಹಾರವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಜನ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಊಹೆಯಿಂದ ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ. ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಜನ ಏಕೆ ಸಂಶಯಪಡುತ್ತಾರೆ ಅವರು ಸಂಶಯಪಡುತ್ತಾರೆಂದು ತಾವು ಹೇಳಿದರೆ ಮತ್ತು ಅವರು ಸಂಶಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಜನರು ಸಂಶಯಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ನೀವು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವರ್ಷ ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ.ಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಹಾನಿಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ಅಥವಾ ಲಾಭವೇನಾದರೂ ಆಗಿದೆಯೇ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ಹೇಳಬೇಕು. ಕಳೆದ ಸಲದ ರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ೯ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹಾನಿಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಈ ವರ್ಷ ಎಷ್ಟು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯ ಹಾನಿಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದೀರಿ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ಹೇಳಲು ಕತೆಯನ್ನೇ ಹೇಳಬಾರದು. ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಬೆಲೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾದ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಇದನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಹಾನಿಯಾಗಿದೆ ಅನ್ನುವ ಒಂದು ವಾದವನ್ನೇನಾದರೂ ತಾವು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರೆ ನಾನು ಇನ್ನು ೧೫.೨೦ ನಿಮಿಷ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳದೇ ಉತ್ತರ ಹೇಳಬೇಕು. ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಬೆಲೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಖಾಸಗಿ ವಾಹನಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅವುಗಳೂ ಕೂಡ ಪೆಟ್ರೋಲ್ ನಿಂದಲೇ ಓಡುತ್ತಿವೆ ಅವರಿಗೆ ಹಾನಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ ನಿಮಗೆ ಹೇಗೆ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಮಾನ್ಯ ಕಾಂತಾರವರೂ ಅವರು ಇಬ್ಬರು ನೌಕರರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ನಾವು ೮ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಿಮಗೆ ಅಷ್ಟು ಜನರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಊರು ಹೇಳಿದರು. ಹಾಸಿಗೆ ಇದ್ದಷ್ಟು ಕಾಲೂ ಜಾಚಿ. ಜನ ಜಾಸ್ತಿಯಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವರಿಂದ ಕಡಿಮೆ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದು ಅಪಾಯ ಮತ್ತು ಅಪರಾಧ. ಕಡಿಮೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಯಾರ ದಂಡನ್ನು ನೀವು ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ಅದು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ದಂಡಲ್ಲವೇ? ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಹಣವನ್ನು ಅವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಂತಹ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಖಾಸಗಿ ಬಸ್‌ನವರು ೮ ಜನರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೇ ಒಬ್ಬರೋ ಅಥವಾ ಇಬ್ಬರನ್ನೋ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಲಾಭ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಯಾವ ರೀತಿ ಎಫಿಷಿಯೆನ್ಸ್ ಆಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆಯೋ ಅದೇ ರೀತಿ ನೀವು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಬೇಕು. ಮಂಗಳೂರಿನ ಖಾಸಗಿ ಬಸ್‌ನವರು ಸ್ಕೂಡೆಂಟ್‌ಗಳಿಗೆಂದು ಬಸ್‌ಪಾಸ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಸ್ವಾದವರಿಗೆಂದು ಪಾಸ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ನೀವು ಏನೇನು ಫೆಸಿಲಿಟೀಸ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ಅದೇ ಫೆಸಿಲಿಟೀಸ್ ಅನ್ನು ಖಾಸಗಿ ಬಸ್‌ನ ಒಂದನ್ನವರು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಪೋಲೀಸ್ ನವರಿಗೆ ಮಾಮೂಲು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇಲಾಖೆಯವರಿಗೆ ಮೊಮೂಲು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ತೋದರೆಗಳು ಅವರಿಗೂ ಇದೆ ಅದನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಲಾಭ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಬಸ್ ಓಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೊನೇ ಪಕ್ಷ ನಿಮ್ಮ ಬಸ್‌ನಿಂದ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬಸ್‌ಗೆ ೧೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಯಾದರೂ ಲಾಭ ಆಗಬೇಕು. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಇನ್ ಎಫಿಷಿಯೆನ್ಸಿಯಿದ್ದರೆ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಎಫಿಷಿಯೆನ್ಸಿಯನ್ನು ತೋರಿಸ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:—ನಾಯಕರೇ, ೯೫ ಮಿನಿಟ್ ಆಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎನ್. ನಾಯಕ್:—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇನ್ನು ಐದು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಬೇಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಚಾರದ ಪರವಾನಿಗೆಯ ಸಡಿಲಿಕೆಯಿಂದ ಸಿಂಧ್ಯಾ ಅವರಿಗೆ ಆತಂಕ ಎಂದು ಒಂದು ಕಡೆ ಪೆಂಪರ್‌ನಲ್ಲಿ ಓದಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲೇನ್ ಮಾಡಬೇಕು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯರಣಕ್ಕೆ ತೋದರೆ ಇದೆಯೇ? ಅಥವಾ ಬಸ್ಸಿಗೆ ತೋದರೆ ಇದೆಯೇ ಏನು ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ತೋದರೆಯೇ? ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಚಾರದ ನಿಯಮದ ಸಡಿಲಿಕೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಸಿಂಧ್ಯಾರವರ ಬಸ್ ಗೆ ಮಾತ್ರ ತೋದರೆಯಾಗಿದೆಯೋ ಅಥವಾ ಎ.ಬಿ.ಸಿ.ಡಿ. ಪ್ರೈವೇಟ್ ಬಸ್ಸಿನವರಿಗೆ ತೋದರೆಯೇ?

ನೀವು ಯಾವುದೇ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಸಡಿಲಿಸಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಷ್ಟೇ ಜಾಸ್ತಿ ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಏರಿಸಲಿ ನೀವು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರು ಪ್ರೈವೇಟೈಸಮರು ಲಾಭ ಮಾಡಿಯೇ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ನಿಮಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ಅಪಾಯ. ನಿಮಗೆ ಏನು ತೊಂದರೆ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ನಿಮಗೆ ಆತಂಕ ಏತಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು? ಹೆಲಿಟ್‌ನ್ನು ಧರಿಸಿ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಓಡಿ ಸಬೇಕು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದೆ, ವಾಶ್ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದು ಬೇಡ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಬಸ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನೀವು ಒಂದು ಕಡೆ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಇಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ಬಸ್ ಮಾರ್ಗಗಳ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ನೀತಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಾರಿಗೆ ಸಚಿವರ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ನಿಲುವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದೇನಲ್ಲದೆ ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸಾರಿಗೆ ಸಚಿವರಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ನೀವು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅದೂ ಯಾವ ಯಾವ ಕಾರಣದ ಮೂಲಕ ಈ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಾವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು ಬ್ಯಾಂಕ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿದಂಥ ಒಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಗೆ ಅದಕ್ಕಿಲ್ಲಾ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಇದು ಬಹಳ ಚಿಕ್ಕದು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ನೀತಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಇದಕ್ಕೆ ಅವರು ಏತಕ್ಕೆ ಅಡೆತಡೆಯನ್ನು ಒಡ್ಡುತ್ತಾರೆ? ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ಎನ್ನುವ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು. ರಸ್ತೆ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಸಭೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀಕೆ. ಹೆಚ್. ಪಾಟೀಲ್:- ಹೊದ ಸಲ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣವನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎನ್. ನಾಯಕ್.—೧೯೫೭ ಮತ್ತು ೧೯೬೧ರಲ್ಲಿ ಬೀದರ್ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾವೇ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ಮಾಡಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ.ಜಿ.ಆರ್. ಸಿಂಧ್ಯಾ.—ಬೀದರ್, ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ರಾಯಚೂರು ಮತ್ತು ದಾವಣಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಆಯಿತಲ್ಲ ಅದಕ್ಕೆ ನಾಯಕರೇ ಸೈನ್ ಮಾಡಿದ್ದಾ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎನ್. ನಾಯಕ್.—ಸೈನ್ ಮಾಡಿದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಕ್ಷಣ ನಾವೇ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ? ಎಷ್ಟೋ ಬೇನಾಮಿ ಸಿಗ್ನೇಜ್‌ಗಳು ಆಗುತ್ತದೆ, ಅದು ಬಿಡಿ. ರಸ್ತೆ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಒಂದು ಸಭೆ ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾಯಕರೇ ೫ ನಿಮಿಷ ಆಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎನ್. ನಾಯಕ್.—ರಸ್ತೆ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಸಭೆ ದಲ್ಲಿಯೇ ಶಾಸಕರ ಸಭೆ ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ೨೦-೧೦-೮೭ರಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದರು ಯಾವಾಗ ಆ ಸಭೆಯನ್ನು ಅವರು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸಭೆಯನ್ನು ಕರೆದಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆ ಏನು ಆಯಿತು? ಅವರು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ? ಯಾವ ಯಾವ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಆ ಸಭೆಗೆ ಕರೆದಿದ್ದೀರಿ, ಅದರ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ತಾವು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ರಸ್ತೆ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಟ್ಟು ಕೊತಿವೆ. ನಮ್ಮನ್ನು ಅವರು ಸಭೆಗೆ ಕರೆದಿಲ್ಲ. ಅವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಕರೆದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ರಸ್ತೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಕರೆದಿದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆಯ ದಿತ್ತು. ಬೇರೆಯವರನ್ನು ಕರೆದು ನಮ್ಮನ್ನು ಯಾಕೆ ಬಿಟ್ಟರು. ಅಥವಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಾರ್ಟಿಯವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಜನತಾ ಪಾರ್ಟಿಯವರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕರೆದರು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಮತೀಯರೂ ಎಷ್ಟು, ಮತೀಯರೂ ಎಷ್ಟು ಜನ, ಎಲ್ಲಾ ಸ್ವಲ್ಪ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಆಗಬೇಕು. ರಸ್ತೆ ಸುಧಾರಣೆ ಆಗುವ ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಆಗಬೇಕು. ೯ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಬಾಕಿ ಇದೆ ಎಂದು ಒಂದು ಕಡೆ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ನೀವು ೨೫-೧೨-೮೭ಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಡೆ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಬೇಕು. ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಹೇಳಿದರೆ ಸಾರಿಗೆ ದುಬಾರಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಹೊಣೆ ಎಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದೇ ಬರೆಸಿದ್ದು, ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಸಾರಿಗೆ ದುಬಾರಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ದುರಾಡಳಿತ ಅಥವಾ ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಇನ್ ಎಫಿಷಿಯೆನ್ಸಿ ಕಾರಣ.

ಶ್ರೀ ಗಮೇಶ್ ಕುಮಾರ್.—ದುರಾಡಳಿತ ಮತ್ತು ಇನ್ ಎಫಿಷಿಯೆನ್ಸಿ ಅಂದರೆ ಏನು ಇದು, ದುರಾಡಳಿತ ಅಂದರೆ ಮಾಲ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್, ಇನ್ ಎಫಿಷಿಯೆನ್ಸಿ ಅಂದರೆ ಅನುಕ್ರಮ ಯಾಕೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ತಾವು ವಕೀಲರೂ ಬೇರೆ.

ಶ್ರೀ ಪಟಮಕ್ಕಿ ರತ್ನಾಕರ್.—ರವೇಂಶ್ ಕುಮಾರರವರ ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ, ಮಾನ್ಯ ನಾಯಕರವರು ಹೇಳಿದ್ದು ಇಷ್ಟೇ. "ಕುಣಿಯ ಲಿಕ್ಕೆ ಬಾರದವರು ನೆಲ ಹೊಕ್ಕು ಅಂದಳಂತೆ" ಎಂಬ ಗಾದೆಯಂತೆ ನಿಮ್ಮ ವಾದ ಆಯಿತು. ಅದು ಬೇಡ. ಕಾರ್ಯ ಅದಕ್ಷತ ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸರ್ಕಾರದ ವಿಫಲತೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಕುಣಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಬಾರದವಳು ನೆಲ ಹೊಕ್ಕು ಎಂದಳಂತೆ. ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ಅದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅಷ್ಟೇ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾಯಕರೇ, ಕೊನೆಗೆಂದು ಹೇಳಿಬಿಡಿ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎನ್. ನಾಯಕ್.—ಈಗ ನನಗೆ ದುರಾಡಳಿತ ಮತ್ತು ಇನ್‌ಎಫಿಷಿಯೆನ್ಸಿ ಡಿಫರೆನ್ಸ್ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಎರಡನ್ನೂ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ದುರಾಡಳಿತ ಅಂದರೆ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಗಿಷ್ಟಾಚಾರ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಡಿ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಆರ್ಥ ಅದನ್ನು ಯಾಕೆ ನನ್ನ ಬಾಯಿಂದ ಹೇಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇನ್‌ಎಫಿಷಿಯೆನ್ಸಿ ಇದನ್ನು ಪ್ರೂವ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾಯಕರೇ, ಈಗ ಇನ್‌ಎಫಿಷಿಯೆನ್ಸಿ ಎಂದು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಬರುತ್ತಾರೆ, ಇಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಯಾಕೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತೀರಿ. ಹಿಂದಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಈಗಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೇಣೀರಾಮಯ್ಯ.—ಕುಧಾರಿಸಿ ವುದಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ಕೊಡಿ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎನ್. ನಾಯಕ್.—ಇನ್‌ಎಫಿಷಿಯೆನ್ಸಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ.....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾಯಕರೇ, ಇನ್‌ಎಫಿಷಿಯೆನ್ಸಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಬಿಡಿ. ಯಾರ ವೇಲೂ ಇದು ಬೇಡ. ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ. ಹತ್ತು ವರ್ಷದಿಂದ ಲಾಸ್ ಆಗಿದೆ, ಮುಗಿಸಿಬಿಡಿ ಬೇಗ. ಯಾರೂ ಕಾರಣರಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಎಂ. ಖರ್ಗೆ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನೀವೇ ಹೇಳಿಬಿಡಿ, ಯಾರು ಕಾರಣರು ಎಂದು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾನು ಹೇಳಬೇಕು ಅಂದರೆ ಕೇಳಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಇದ್ದಾಗ ಅವರೂ ಎಫಿಷಿಯೆಂಟ್ ಇದ್ದರು ಇವರೂ ಎಫಿಷಿಯೆಂಟ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇನ್‌ಎಫಿಷಿಯೆಂಟ್ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಒಳ್ಳೆಯವರೂ ಇದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆ.—ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಅಲ್ಲ, ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಎಂದು ಹೇಳಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದ್ದರು, ಈಗಿನ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಲಾಸ್ ಆಗಿಲ್ಲ ಸಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಗಿತ್ತು. ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲೂ ಆಗಿದೆ. ಈಗಿನ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲೂ ಆಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎನ್. ನಾಯಕ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ. ತಾವು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿ ಜಡುತ್ತೇನೆ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಆಡಳಿತ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಸಹ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಾನಿ ಆಗಿದೆ ಈ ಸಲ ನೀವು ಬಂದ ಮೇಲೆ ಬಸ್‌ಗಳ ರೇಟ್ ಅನ್ನು ಏರಿಸಿದೀರಿ, ಅದರೂ ಸಹ ಹಾನಿ ಆಗಿದೆ, ಇದು ನಿಮ್ಮ ಇನ್‌ಎಫಿಷಿಯೆನ್ಸಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಸಾಕಾ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾಯಕರೇ ಸಾಕು.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎನ್. ನಾಯಕ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇನ್‌ಎಫಿಷಿಯೆಂಟ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಹಿಂದಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಇನ್‌ಎಫಿಷಿಯೆಂಟ್ ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಡಿ.

ಶ್ರೀ ಪಟಮಕ್ಕಿ ರತ್ನಾಕರ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಪಿ. ಜಿ. ಆರ್. ಸಿಂಧ್ಯಾರವರು ಬಂದ ತಕ್ಷಣ ಅಭಿಮಾನವಿನ ಚಿತ್ರವ್ಯಾಹ ಭೇದಿಸುತ್ತೇನೆ ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಏನು ಮಾಡಿದರು ಈಗ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ರತ್ನಾಕರರವರೇ, ಇವರೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ತಪ್ಪು ಎಲ್ಲಿ ಆಗಿದೆ ಅದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎನ್. ನಾಯಕ್.—ನಾನು ನನ್ನ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಎರಡು ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಅವರು ಏನೇನು ಹೇಳಿಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಕೆಲವು ಇನ್ನೂ ಕೆಲಸ ಆಗಿಲ್ಲ. ಕೆಲವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಆದೇ ಇರುವಂತಹ ಕೆಲಸವನ್ನು, ಬಾಕಿ ಉಳಿದಿರುವಂತಹ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಹಾಗೂ ಕೆಲವು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಬಸ್ ಹಾಕುವುದು ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾದುದು, ಧೂಮಪಾನ ಮಗ್ಗುಲಿಗೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, ಇದಕ್ಕೂ ಸಹ ಅವರು ಸೀರಿಯಸ್ ಆಗಿ ಆಕ್ರಮಣ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಈ ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಐ. ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಸಹ ಲಾಭದಲ್ಲಿ ಹೋಗಬೇಕು ಎಂದು ಜನರು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಾರೆ. ಈಗಲಾದರೂ ಪಿನಾದರೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ವಿಪಿಪಿಯಂಟ್ ಅನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನೀವು ಲಾಭ ಮಾಡಿ ಶೋಧಿಸುವಂತಹ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಈ ರೀತಿಯಾದ ಶಕ್ತಿ ನಾವು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ನಿಮ್ಮ ಕಡೆಯವರಿಂದಲೂ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ತಮಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾಯಕರೇ, ಕೊನೆಗೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಥ್ಯಾಂಕ್ಸ್.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಶ್ರೀ ಒಂಕಾರಮೂರ್ತಿಯವರು ಈಗ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಹರಿದ್ವನ ಗಿರಿಜನ ಮತ್ತು ಹಿಂದಳದ ವರ್ಗದವರ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಸೇರಿಸಿ ಮಾತನಾಡಬಹುದು.

† **ಶ್ರೀ ಪಿ.ಬಿ. ಒಂಕಾರಮೂರ್ತಿ (ಕಡೂರು).**—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸಾರಿಗೆ ಸಚಿವರು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕಂಥ ಬೆಡಕಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲು ಇಷ್ಟ ಪಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ರೇಲ್ವೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರಿಗೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ೨೭ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಗಿದೆ. ಆದರಲ್ಲಿಯೂ ಮುಖವಾಗಿ ಈ ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಕಳೆದ ೫ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅದ್ಭುತವಾದ ಸಾಧನೆ ಆಗಿದೆ. ಈ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಗತಿ ಆಗಿತ್ತು. ಈಗಿನ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಗತಿ ಆಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲಿರುವಂತಹ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳಿಂದ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಈ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಒಹಳ ಕಟುವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದರು. ಆದರೆ ರೇಲ್ವೆಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣವಾದಾಗ ಜನರಿಗೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಅದಂಥ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣದಿಂದ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈಗ ಮಾತನಾಡಿದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮನಗಂಡಂತೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ನಾರ್ವೆಟಿಕ್ ರಾಜ್ಯ ಇಡೀ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಅದ್ಭುತ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಇದನ್ನು ನಮ್ಮ ಜನರು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಬೇರೆ ಅನೇಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಸಹ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡಿವೆ. ಹೊಸದಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಆದಮೇಲೆ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳಿಗೂ ಸುಮಾರು ೮,೫೦೦ ಹೊಸ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಇವುತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಂದ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರು ರಾಜಧಾನಿಗೆ ಬರಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಬಸ್‌ಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ಇದೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ಈ ರಾಜಧಾನಿಗೆ ಬರಲು ೩-೪ ದಿವಸಗಳ ಸಮಯ ಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇಂದು ಜನರು ಒಳ್ಳೆಯ ಸುಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಅದ್ಭುತ ಸಾಧನೆ ಕೇವಲ ಒಬ್ಬರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ, ಸಾರ್ವಜನಿಕರು, ಚಾಲಕರು ಮೊದಲಗೊಂಡು ಎಲ್ಲರೂ ಕಾರಣ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಕಳೆದ ೪೨ ವರ್ಷಗಳ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅದ್ಭುತವಾದ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ಸಲ ನಷ್ಟ ಆಗುವುದು ಉಂಟು. ಆದರೆ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಸಹ ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಹುಣ್ಣಾವರದ ವರೆಗೆ ರೇಲ್ವೆ ಬಸ್‌ಸ್ಟಾಂಡ್‌ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ಈ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಂಥ ತೊಂದರೆಗಳು ಈಗ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಆಗಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಸ್‌ಸ್ಟಾಂಡ್‌ಗಳ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಸ್

ಪಲ್ಲರಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದ್ದಿಲ್ಲಾ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಸೇರಿದ ಆಸ್ತಿ ಆಗಿದೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಇಲ್ಲಿ ನಷ್ಟ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರುವವರು ಒಮ್ಮೆ ನನ್ನ ನಿರ್ದೇಶನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಇಷ್ಟೊಂದು ಸಾಧನೆ ಆಗಲೂ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಬಿ.ಟಿ.ಎಸ್. ನಲ್ಲಿ ಸಹ ಅದ್ಭುತ ಸಾಧನೆ ಆಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವುದೆಲ್ಲಾ ಹಳೆಯ ಗಾಡಿಗಳು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಹೊಸ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ೪೦ ವರ್ಷಗಳ ರಾಜಕೀಯ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಈ ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ. ಗೂ ನನಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಪರ್ಕ ಇದೆ. ನಾನು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಬಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಓಡಾಡುವುದು. ಈ ಓಡೆ ಇದ್ದ ಪರಿಣಾಮ ಈಗ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ಬಸ್‌ಗಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಾಗಿವೆ ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಡ್ರೈವರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಕಂಡಕ್ಟರ್ಸ್ ಬಹಳ ಸೌಜನ್ಯದಿಂದ ವರ್ತನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಒಳ್ಳೆಯವರು ಅಲ್ಲದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಿನ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೇವಲ ಟೀಕೆಪುಣಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಆದಮೇಲೆ ಅಗಿರುವಂತಹ ಅಮೃತ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುವ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ಕೆಲವೊಂದು ರಿಯಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ಸರ್ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹೆಸ್ಟೋಲ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ೫ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಪಾಸ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ೧೦ ರಿಂದ ೧೫ ರೂಪಾಯಿಗಳ ದರದಲ್ಲಿ ಪಾಸ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾವು ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಯಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ದರ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದವರಿಗೆ ಪಾರಿತೋಷಕ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜನಾಂಗದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಉನ್ನತಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದರೆ, ಕೆಲವು ರಿಯಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಗವಿಕಲರಿಗೆ ರಿಯಾಯಿತಿ ಇದೆ. ಬೇಗ ಒಟ್ಟು ೧೬ ತರಹದ ರಿಯಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ರಿಯಾಯಿತಿಗಳು ಇಡೀ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ.

ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಬಸ್ಸಿನ ದರವನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲೂ ಕೂಡ ದೊಡ್ಡ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಇದೂ ಒಂದು ಸಾಧನೆ ಎನೆಯದೆ ಅದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೆಚ್ಚಿದೆಯೆಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಇದು ಸಾಧನೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಪಾಸ್‌ಗಳು ಬಸ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳೂ ಒಂದೇ ಸಮಾನ ಓಡಾಡುವುದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ನಷ್ಟವಾದರೂ ಆಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ನಷ್ಟವಾದರೂ ನಾಳೆ ತಂಬಿಸತಕ್ಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಸುಮಾರು ೨೦ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಸಂಗ ಕೂಡ ಇದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ೯ ಜಿಲ್ಲೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ೫ ಅರ್ಧ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಆಗಿದೆ. ಉಳಿದ ೬ ಮಾತ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪೂರಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಆದ ಮೇಲೆ ಇದು ನಿಜವಾಗಲೂ ಕೂಡ ಲಾಭದಾಯಕವಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಜನಗಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ದರ ಜಾಸ್ತಿಯಾದರೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೋದರೆ ಉತ್ತಮ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಇದೆ. ಪಾಸಿಗೆ ಬಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸೌಲಭ್ಯ ಇರಬಹುದು. ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸುಖವಾದ ಪ್ರಯಾಣ ಪಾಸಿಗೆ ಬಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಲಕ್ನೊ ಬಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸೌಲಭ್ಯ ಇರಬಹುದು. ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಂಠಿತಕೊಂಡು ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಲ್ಲ, ಪಾಸಿಗೆ ಬಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಂಠಿತಕೊಂಡು ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಲ್ಲ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಬೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಆಮೇಲೆ ಕೆಲವು ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಮಿತ್ರರು ಹೇಳಿದರು. ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ. ಯಲ್ಲಿ ಜಾಲಕಿ ವರ್ಗದಲ್ಲಾಗಲಿ ಯಾವುದೇ ವರ್ಗದಲ್ಲಾಗಲಿ ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನಿಗದಿಯಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ನಿಯಮಾವಳಿ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಿದೆಯೇ ಎನ್ನು ಬೇರೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವ್ಯಕ್ತಿ ನಿಯಮಾವಳಿ ಒಟ್ಟು ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಅದೂ ಕೂಡ ಸ್ಟಾಂಡ್ ಆಗತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಅಂತಹ ಕೊಂಡು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಪ್ಪು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಆಮೇಲೆ ಪೆಟ್ರೋಲ್‌ದರದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಪೆಟ್ರೋಲ್ ದರ ಮತ್ತು ಡೀಸೆಲ್ ದರವನ್ನು ಯಾರೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದರೂ, ತಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪೆಟ್ರೋಲ್ ದರವನ್ನಾಗಲೀ, ಡೀಸೆಲ್ ದರವನ್ನಾಗಲೀ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದವರು ಯಾರು? ಇಷ್ಟಾದರೂ ಕೂಡ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ. ಪೆಟ್ರೋಲ್, ಡೀಸೆಲ್ ದರ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿರುವುದನ್ನು

ಪರಿಣಿತರೇ, ಬಸ್ಸಿನ ದರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸದೆ ಹಿಂದೆ ಮಾಮೂಲಿಯಾಗಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಅದೇ ದರದಲ್ಲಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕ ತರಹದಲ್ಲಿ ದಿಟ್ಟ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಡಿಪೋ ಆಗಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಪೈಕಿ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಿ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಜಾಗೃತ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೋ ಅಲ್ಲಿ ಆದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಡಿಪೋಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಕಾರ್ಮಿಕ ವರ್ಗವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡರೆ ಡ್ರೈವರ್ಸ್ ಆಗಲಿ ಕಂಡಕ್ಟರ್ಸ್ ಆಗಲಿ ಇವರಿಗೆ ನೂರಕ್ಕೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಕಮಿಷನ್ ಕೊಡುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಕದಿಯತಕ್ಕದು ಬಹಳಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಕಳೆದ ೩ ವರ್ಷಗಳಿಂದೀಚೆಗೆ ಕದಿಯತಕ್ಕ ವರ್ತನೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಕದಿಯತಕ್ಕ ಮನುಷ್ಯ ಎಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಕದಿಯುತ್ತಾನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣರು ಯಾರು. ಇವತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಾಗಲಿ, ಪ್ರಯಾಣಿಕರಾಗಲಿ ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕು. ಇಂತಹ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಬಹುತೇಕ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣವಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲವು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಮಾರ್ಗಗಳು ವಿಪ್ಲು, ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿದಂಥ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಎಂದು ಹೊಲಿಸಿಕೊಂಡಿದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಮಾರ್ಗಗಳ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಟೈರಿಗೆ ಕೊಡತ ಬೇಕೆಂಬುದು ಅಂದರೆ ರಸ್ತೆಗಳೂ ಉತ್ತಮವಾಗಿಲ್ಲದಿರುವುದು, ರಸ್ತೆಗಳು ಎಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾಗಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ರಸ್ತೆಗಳು ಉತ್ತಮವಾದರೆ ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ನಡೆಸತಕ್ಕಂಥ ಶಕ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಿತ್ರರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಬಹಳ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಸಲಹೆ. ಅದು ಏನೆಂದರೆ, ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಬೀದಿ, ಸಿಗರೇಟು ಸೇದಬಾರದು, ಉಗುಳಬಾರದು ಎಂದು. ಇದನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಪ್ರಜಾಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಾನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಮಾಡತಕ್ಕದು. ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕ ಡ್ರೈವರ್ಸ್, ಕಂಡಕ್ಟರ್ಸ್ ಈ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಆದಮೇಲೆ ಇದರಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಡ್ರೈವರ್ಸ್‌ಗಳಾಗಿ, ಕಂಡಕ್ಟರ್ಸ್‌ಗಳಾಗಿ ನೌಕರವರ್ಗದವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಯಾವ ಖಾಸಗಿ ಬಸ್‌ಸಿನವರೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ನಾನು ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಕೆಲವು ಸ್ಟೇಜ್ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು ನಾನು ಬಹುಶ್ಚಿತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ೬ ಕಿಲೋ ಮೀಟರ್‌ಗೆ ಒಂದು ಸ್ಟೇಜ್ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಇದೆ. ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳು ದೂರ ಇರುತ್ತವೆ. ಆ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ದೂರ ಹೋಗತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದೆ. ಈ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸರಿ ಮಾಡುವಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಈ ಸ್ಟೇಜಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸದಿಂದ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ.

2-20 ಪಿ. ಎಂ.

ಸ್ಟೇಜ್‌ಗಳನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸುವಂಥ ಕೆಲಸವನ್ನು ಹಂತಹಂತವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಸರಿಸಮಾನವಾಗಿ ಸ್ಟೇಜ್‌ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಜನಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮವಾದಂಥ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಇನ್ನು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರ ಕೈಲೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಟಿಕೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಟಿಕೆಟ್‌ಗೆ ೮ ಆಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದರೆ, ೮ ಆಣೆಯನ್ನು ಕಂಡಕ್ಟರ್ ತನ್ನ ಜೇಬಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಜನರು ಬುದ್ಧಿವಂತರಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡರೆ ಆಗ ಸರಿಹೋಗಬಹುದು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣದ ದೆಸೆಯಿಂದ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಸ್ಸುಗಳ ಅಪಘಾತಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿವೆ. ನೀವು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆಗಳಿಂದಲೂ ಇದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾಲಮಿತಿಯನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿ, ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಓಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ನಷ್ಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಷ್ಟವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ, ಡೀಸೆಲ್

ಮತ್ತು ಪೆಟೋಲ್ ಬೆರೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾದ್ದರಿಂದ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದಲೂ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಎಲ್ಲಾ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬಸ್ ಸ್ಟಾಂಡ್ ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಜನಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಖಾಸಗೀ ಬಸ್ ನವರು ಲಾಭ ಗಳಿಸುತ್ತಾರೆ, ಕೆ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ಯವರು ಲಾಭ ವಿತರಿಸಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಖಾಸಗೀಯವರು ಲಾಭ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆ ತಾನು ಗಳಿಸಿದ್ದನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ವಿತರಿಸಿ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ.

ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂಥ ಕಡೆ ಬಸ್ ಷೆಡ್ಯೂಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಬಸ್ ನಲ್ಲಿ ಹಾಕತಕ್ಕ ಲಗೇಜುಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಸರಿಯಾದ ನಿಗಾ ಇಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಬಾಡಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಸುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಗಾಡಿಗೆ ೫೦-೬೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹೊರಗಡೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಕಾರ್ಯಾಂಗೀರವನ್ನು ಮಾಡಿ ೪೦-೫೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಉಳಿಸತಕ್ಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಸಿಟಿ ಬಸ್ ಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮತ್ತು ವೃದ್ಧರಿಗೆ ಸೀಟುಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಆದರೆ, ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಡಾಡುವ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸೀಟುಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು, ಹೊರಗಡೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೂ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಓಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೇರಳ, ತಮಿಳುನಾಡು, ಆಂಧ್ರ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೂ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಡೆಲ್ಲಿಗೂ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಹಾಕತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಬಸ್ ಸ್ಟಾಂಡ್ ಮತ್ತು ನಗರ ಸಾರಿಗೆ ಬಸ್ ಸ್ಟಾಂಡ್ ಇಡೀ ಭಾರತದಲ್ಲಿಯೇ ಎಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಬೇಕು. ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ನ್ಯೂನತೆಗಳು ಇದ್ದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು, ಇವತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಎಕ್ಸ್ ಪ್ರೆಸ್ ಗಾಡಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಓಡಿದ ಮೇಲೆ ಲೋಕಲ್ ಟೈನ್ ನಲ್ಲಿ ಬಿಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪಾದನೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ರೈಲ್ವೆ ದರಕ್ಕೂ ಬಸ್ಸಿನ ದರಕ್ಕೂ ಹೊಲಿಕೆ ಮಾಡಿದರೆ, ರೈಲ್ವೆ ದರವೇ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಬಸ್ ಡಿಪೋಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸಾರಿಗೆ ಸಚಿವರು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲೂ ಒಂದೊಂದು ಡಿಪೋ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಪಣ ತೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಈಗ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಬಸ್ ಕಟ್ಟಿ ನಿಂತಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ೨೫ ಗಂಟೆಯೊಳಗಾಗಿ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸುವಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಉತ್ತಮವಾಗಬೇಕು, ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಜಾಲಿಕೆ ವರ್ಗದವರಿಗೂ, ಡಿಪೋಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದುಮಾನವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಬಹಳ ಉತ್ತಮವಾದಂಥ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಕಾರ್ಮಿಕರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತಾದ್ದು ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲದೆ ನೌಕರರು ನಾವು ಕೊಡ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಜಾಲಿಕೆವರ್ಗದವರು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಪಾರಿತೋಷಕ ಕೊಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅವರುಗಳಿಗೆ ಹುಮ್ಮಸ್ಸು ಬರುತ್ತಿದೆ ಈಗ ಕೆಎಸ್ ಆರ್ ಟಿ ಸಿ ಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನಷ್ಟು ದೊರಬಿಮಾನ ಇಲ್ಲ, ಎಷ್ಟರೂ ಅತ್ತೀಯತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತಾದ್ದು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ನೂರಾರು ಜನರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗ ಹತ್ತು ಬೆರಳು ಒಂದೇ ಸಮ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕುಂತಿ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಪರಿಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮುಖ್ಯ. ಸಾರಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕಳೆದ ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಸಾರಿಗೆ ಡಿಪೋಗಳಲ್ಲಿ, ಜಾಲಿಕೆ ವರ್ಗದವರನ್ನು, ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿಯ ಮುಖಂಡರನ್ನು ಶಾಸಕರನ್ನು ಎಸ್ಟೇಟ್ ಗೆ ಕರೆದು ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಾನೂನಿನಿಂದ ಕೆಲವೊಂದು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಡಿಪೋ ಲೆವೆಲ್ ನಲ್ಲಿ, ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ

ಲೆವೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೊಟಗ್ ಕರೆದು ಅವರಿಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸುಗಮವಾಗಿ ನಡೆಸತಕ್ಕದ್ದು ಮಾಡಿದರೆ ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ ಇನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟತೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು ಅದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ದಿಪೋದಿಂದ ಹೊರಡತಕ್ಕ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ತೊಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ತೊಳೆಯುವಂತಹದ್ದು ಕಾಣಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಅನುಕೂಲ ಇರುತ್ತದೆ ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ತೊಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಿಗದಿಮಾಡಿದರಕ್ಕೆ ಕಿಲೋಮೀಟರಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೧೯೮೬-೮೭ನೇ ಇಸವಿಯ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಒಂದು ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಬಹಳಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ರಿಯಾಯಿತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಪತ್ರಿಕಾಕರ್ತರಿಗೆ ರಿಯಾಯಿತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಕ್ರೀಡಾ ಪಟುಗಳ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅವರಿಗೂ ಸಹ ರಿಯಾಯಿತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೂ ರಿಯಾಯಿತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸಮಾಪ್ತ ಧರ್ಮದಂತೆ ಗೃಹ ರಕ್ಷಕರಿಗೂ ಕೂಡ ಪಾಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಂಧರಿಗೂ ರಿಯಾಯಿತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವು ರಿಯಾಯಿತಿ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ರಾಜ್ಯ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೂ ಇಂತಹ ರಿಯಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ದೇಶದ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿಸಿದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಪ್ರಗತಿವಾಯಕವಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಓಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲು ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಸುಮಾರು ಮೂರೂವರೆ ದಿವಸ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಒಂದೇ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಹೋಗುವ ಹಾಗೂ ಬರತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವಂತಾದ್ದು ಮಾಡಬೇಕು. ತಕ್ಷಣ ದಲ್ಲಿಯೇ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾರಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ರಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ, ಇಷ್ಟು ಕಾಲ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ಸಾರಿಗೆ ಸಚಿವರಿಗೂ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮಂಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮ ಮಧ್ವರಾಜ್ (ಉಡುಪಿ).—ಸನ್ಮಾನ, ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸಾರಿಗೆ ಸಚಿವರು ಹಾಗೂ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಸಚಿವರುರೂ ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಗಳ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಏನು ಸದನದ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ ಇವುಗಳನ್ನು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವೊಂದು ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಲೆಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಬಹಳ ವೃಥೆಯಿಂದ ಕೆಲವೊಂದು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಬೇಕಾಗಿದೆ ೧೯೮೫ರಲ್ಲಿ ಸಮಾಜಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಮೇಲಿನ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಾ ನಾನು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಆ ದಿವಸ ಕೂಡ ಅಂದಿನ ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಮತಿ ಪ್ರಪೂವತಿ ಅವರೂ ಕೂಡ ಉತ್ಸವ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕೂತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದೇ ರೀತಿ ಇವತ್ತೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಶ್ರೀಮತಿ ಶಿವಕಾಂತ ಚತುರಯವರು, ಬಹುಶಃ ನನಗೆ ತಿಳಿದದ್ದಾಗ ಒಂದು ದಿವಸವನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಯಾವ ದಿವಸವೂ ಕೂಡ ಅವರು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೂ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿಲ್ಲ. ಈ ಪುರುಷರು ಪ್ರಧಾನವಾದ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬಹುಶಃ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಒಂದೊಂದು ಹುಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬಹುತೇಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ಪುರುಷರೇ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು ಬಹುಶಃ ಇದನ್ನು ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಅದು ಕಡಿಮೆ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಬಸವಣ್ಣ ಪ್ರಸನ್ನರೂ ದಯವಿಟ್ಟು ಬೇಜಾರು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ ವಿಕೇಂದರೆ.....

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಸವಣ್ಣಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ.....

ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮ ಮಧ್ವರಾಜ್.—ಆಗಲೇ ಎದ್ದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಮೊನ್ನೆ “ಸ್ವಯಂಚರಿತ ಮಹಿಳೆಯರ ಕೋಪ” ಎಂದು ಪ್ರಜಾವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿತ್ತು.....

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಸವಣ್ಣಪ್ಪ.—ತಾವು ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಈರ್ಲ್ಯ ಆದರೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.....

ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮ ಮಧ್ವರಾಜ್.—ನಾನು ಈಲ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಸಾರಿಯ ಬಜೆಟ್‌ನ ಮೇಲೆ ನಾನು ಮಾತನಾಡಬೇಡಿ. ಇವತ್ತು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿಂತರೆ ಕೂಡಲೇ ತಾವು ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಏತಕ್ಕೆ ನಿಮಗೆ ಇಷ್ಟು ಸಿಟ್ಟು ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಿಮಗೆ ಸಹನೆ ಇರಬೇಕು ಅವರು ಸಿಟ್ಟು ಬಿಡಲಿ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮ ಮಧ್ವರಾಜ್.—ಅವರೂ ಕೂಡ ಸಿಟ್ಟನ್ನು ಬಿಡಲಿ ಏಕೆಂದರೆ ಮೊನ್ನೆ ಪ್ರವಾಣಿಯಲ್ಲಿ “ಸ್ಟೋರ್ಟಿಸಿದ ಮಹಿಳೆಯರ ಕೋಪ” ಎಂದು ಬಂದಿದೆ ಇವರೇ ಒಂದು ಮಿಟಿಂಗ್‌ನ್ನು ಕರೆದು ಅವರು (ಶ್ರೀಮತಿ ಶಿವಕಾಂತ ಚತುರ) ಏನೋ ಮಾತನಾಡಿದಾಗ ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂತುಕೊಳ್ಳಿ, ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವರನ್ನು ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂಡಿಸಿರತಕ್ಕದ್ದು ಮೊನ್ನೆ ಪೇಪರ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಬಂದಿದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ನೀವು ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಮಹಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಖಂಡಿತ ಖಿ ಪರ್‌ಸೆಟ್ ಇರತಕ್ಕ ಮಹಿಳೆಯರ ಉದ್ಧಾರ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮೊದಲೇ ನಾನು ಹೇಳಿ ಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಸವಣ್ಣಪ್ಪ.—ಮಹಿಳೆಯರ ಉದ್ಧಾರವಾಗಿದೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಬಸವಣ್ಣಪ್ಪನವರೇ, ಒಂದು ಹತ್ತು ನಿಮಿಷ ಆಗಲಿ, ತಾವು ಕೂತುಕೊಳ್ಳಿ.....

ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮ ಮಧ್ವರಾಜ್.—ಹೌದು, ಹೌದು, ಬಹಳ ಉದ್ಧಾರವಾಗಿದೆ. ತಾವು ಸಾರ್ವಜನಿಕರನ್ನು ಹೋಗಿ ಕೇಳಿ ಏನಾಗಿದೆ, ಏನಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಿಂದ ಮಹಿಳೆಯರ ಉದ್ಧಾರ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನೀವು ಈ ಮಹಿಳಾ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಉತ್ಸವ ಮೂರ್ತಿಯಂತೆ ಕೂಡಿಸುವುದಕ್ಕಾ ? ಅವರಿಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಕೊಡಿ ಮಹಿಳಾ ಮಂತ್ರಿ ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಅವರು ಅಧಿಕಾರ ವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಿ. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ತಾವೇ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದನ್ನು ನಾನು ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಅವರನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು.

ಮೊನ್ನೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವತ್ತು ಹಲವಾರು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಅವರ ಇಲಾಖೆಯ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಬಾಲಭವನದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಕೂಡ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿನ ಸುಸ್ಥ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಹೊರತರಲು ಮತ್ತು ಅವರ ಮನರಂಜನಾ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿವಹಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಜವಾಹರ್ ಬಾಲಭವನದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಕಲೆ, ನೃತ್ಯ, ನಾಟಕ, ಖರೋ ಮ್ಯಾಜಿಂಗ್ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ದೊಸ ದೊಸ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗಿದೆ, ಬಾಲಭವನದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ದಿನಾಚರಣೆ ಆಚರಿಸಲಾಯಿತು, ಬಾಲಭವನದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲಾ ಬಾಲವನಗಳಿಗೆ ನೆರವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ವಾಮಿ. ಎಷ್ಟು ಬಾಲಭವನಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ನೆರವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ತಮ್ಮ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಮಲ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಜವಾಹರ್ ವಿಹಾರ ದೋಣಿ ಎಂದು ನಾನು ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಈಗ ಅದು ಕೆಟ್ಟಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಸಾರಿ ಬಂದರೂ ಕೂಡ ಇವತ್ತಿಗೂ ಅದು ನಾಡುರಸ್ತಿಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದು ಅಕಾಶವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ನಿಂತಿದೆ ಮಳೆ, ಗಾಳಿ ಬಿಸಲಿಗೆ ಹಾಳಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ನಾವು ಮಾಡಿದಂಥ ಒಂದು ವಿಹಾರ ದೋಣಿ ಇವತ್ತಿಗೂ ಕೂಡ ರಿಪೇರಿ ಆಗಿಲ್ಲ. ನೀರಿಗೆ ಅದನ್ನು ಇಳಿಸಿಲ್ಲ. ನಾವೂ ಏನೋ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ನೀವು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರೆಯಾದರೂ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಕೇಳಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೂ ಒಂದೊಂದು ಬಾಲಭವನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಇದ್ದಾಗ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೆವು. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ೧೯ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಪೈಕಿ ಎಷ್ಟು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಬಾಲಭವನವನ್ನು ನೀವು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ತಮ್ಮ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಇನ್ನು ವಿಶೇಷ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಹಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅಸ್ಪಷ್ಟ ಹಾರ ನಡೆಯುತ್ತದೆಂದು ದೊರಂಗು ಇದ್ದುದರಿಂದ ನಾವು ಇದ್ದಾಗ ಏನು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೆವು

ವಿದರ ಇದನ್ನು ಸಮಗ್ರ ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಯೋಜನೆಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಿತ್ತು. ಒಂದು: ಈಗ ತಾವು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಂದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನೀವು ಏನು ಇಲ್ಲಿ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಇವು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬೋಗಸ್ ನೀವು ಗರ್ಭಿಣಿಯಾಗಿರಿ. ಬಾಣಂತಿಯರಿಗೆ ಏನು ಪೌಷ್ಟಿಕಾಹಾರವನ್ನು ಹಂಚುತ್ತೀರಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅದು ಅವರಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಇದರ ಬದಲಾಗಿ ನೀವು ಸಮಗ್ರ ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ನೀವು ಇದನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆಯೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮಹಿಳಾ ಕಲ್ಯಾಣದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಬಡ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಹಣಕಾಸಿನ ನೆರವು ಇದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಸ್ವಂತ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯವಾಗುವಂತೆ ವಿಶೇಷ ವೃತ್ತಿ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೫೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ನೀವು ಕೊಡತಕ್ಕ ಈ ೫೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಯಾವ ರೀತಿ ಸ್ವಂತ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ದಯವಿಟ್ಟು ಈ ಹಣವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು. ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಜಾಸ್ತಿ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಅವರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಳಿಗಳ ಒಕ್ಕೂಟಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ೧೬೦೦ ರ ವರೆಗೆ ೧೭ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಳಿಗಳ ಒಕ್ಕೂಟಗಳಾಗಿ ೧,೨೦,೫೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ೧೭೫ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಬರೇ ೧೭ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇದನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿರುವುದು ಏತಕ್ಕೆ. ಕನಿಷ್ಠ ಅರ್ಧದಷ್ಟಾದರೂ ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥ ಮಹಿಳಾ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಟ್ಟಣ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ೨೫ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥ ಮಹಿಳೆಯರರು ಇದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ ೭೫ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಖರ್ಚನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವೇ ಮಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ತಾವು ಇದನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತೀರೆಂಬುದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ನಮ್ಮ ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿ ಈವತ್ತು ಉಪನ್ಯಾಸಕಿಗಳ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯವರು ಇನ್ನೂ ಆಗವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ದಯವಿಟ್ಟು ಅವರ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಿ ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತೆಯಾಗಿ ಮಹಿಳಾ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥ ಮಹಿಳೆಯರ ಹಾಸ್ಟೆಲನ್ನು ಕೊಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ತಾವು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ನಗರ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ೨೫ ಮಂದಿ ಮಹಿಳಾ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರು ಇರುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಎಲ್ಲ ಯೋಜನೆಗಳು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ್ದಾಗಿ, ರಾಜ್ಯದ್ದಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಯೋಜನೆಗಳು ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನಗರ ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆಯೇ ಹೊರತು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ನಗರಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದು ದುರ್ಲಭವಾಗಿದೆ. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಳ್ಳಿಯವರಿಗೆ ಇದರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು, ಮಹಿಳೆಗಳು ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ವಿಧವಾವೇತನ, ಇದು ಮಹಿಳೆಯರು ಚಾಸ್ತಿ ಎಲ್ಲಿ ಇರತ್ತಾರೋ ಅಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಅದರ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಯತಕ್ಕಂಥ ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯಬೇಕು, ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಹಳ್ಳಿ ಜನರು ಇದರಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅದಷ್ಟು ಪ್ರಚಾರ ಕೊಡಬೇಕು. ರೇಷಿಯೋ ಮುಖಾಂತರ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಿಂದ ಪ್ರಚಾರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ನೀವು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವಾಗ ಕೋಟಿ ಗಟ್ಟಲೆ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುವಾಗ, ಅಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡು ಬೇಕೋ ಅಥವಾ ಈವತ್ತು ಯಾರು ಬೇಕು? ಮೇಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಯನ್ನು ಹುಡುಕಬೇಕು. ಬರೇ ಮೆಷಿನರಿಯಿಂದ ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸಗಳು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ದುಡಿಯುವಂಥ ಮೇಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆ, ಗಟ್ಟಿಮಾಟ್ಟಾದಂಥ, ಆರೋಗ್ಯ ಹಾಗೂ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿರುವಂಥ ಜನರು ಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರಚಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಜನರಿಗೂ ಕೂಡ ನಿಮ್ಮ ಯೋಜನೆಗಳ ಅರಿವು ಆಗುವಂತೆ ನೀವು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಅಂಗವಿಕಲರು ಮತ್ತು ವಿಧವೆಯರಿಗೆ ೫೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾಸಿಕವಾಗಿ ಏನೂ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಇದು ಬಿಕ್ಕುಕರಿಗೆ ನೀಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡುತ್ತಿರುವುದಾಗಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಯಂ ತಮ್ಮ ಕಾಲಮೇಲೆ ನಿಂತು ಅವರೇ ಸ್ವಾವಲಂಬಿಗಳಾಗಿ ಬಾಳಲಿಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಿ. ಅಂಗವಿಕಲರಿಗೆ ಮತ್ತು ವಿಧವೆಯರಿಗೆ ೫೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರು ಹೇಗೆ ಜೀವನ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಕನಿಷ್ಠ ೧೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನಾದರೂ ಮಾಡುವಂಥ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಾವು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಈಗಿಂದೀಗಲೇ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಮತ್ತೆ ಶಿಶುಪಾಲನಾ ಕೇಂದ್ರಗಳು. ಇದು ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ೩೦-೧೨೦ರ ವರೆಗೆ ೩೬ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಶಿಶುಪಾಲನಾ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ ಲೈ.೪೩,೨೪೨ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಶಿಶುಪಾಲನೆ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ತರಲು ಪಂಚಾಯತ್ ನೀಡಿ, ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚುಗಳಿಗೂ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಿಟ್ಟು ತಮ್ಮ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಅಂಗನವಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಐ.ಸಿ.ಡಿ.ಎಸ್, ಮತ್ತು ಐ.ಎಫ್.ಡಬ್ಲ್ಯು. ನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೧೦೦ ಮಹಿಳೆಯರೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅವಿವಾಹಿತ ಮಹಿಳೆಯರೇ ಹೆಚ್ಚುಭಾಗ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಕೂಡ ನಾನು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೆ ಎಂದರೆ ಸಿ.ಡಿ.ಬಿ.ಓ ಅಂದರೆ ಸಮಗ್ರ ಬಾಲ ವಿಕಾಸ ಯೋಜನೆಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಹಿಳೆಯರೇ ಇರಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಬಿ.ಡಿ.ಓ ಅಫೀಸುಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಮುಖ್ಯ ಸೇವಕರನ್ನು ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವರನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೇಮಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಈಗ ಬಹುಶಃ ಯಾರೋ ಕೋಟಿಗ ಹೋಗಿ ಅವರನ್ನೆಲ್ಲ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಡಿಬಿಓ ಆಗಿದ್ದವರು ಈಗ ಪಾಪ ರಿವರ್ಚ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ಆಜ್ಞೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಅವರನ್ನು ಕೆಲಸದಿಂದ ತೆಗೆದುಹಾಕಿದಾರೆ. ಅಂಗನವಾಡಿ ಪತ್ರಿಕೆ ಕೂಡ ಅಚ್ಚಾಗುತ್ತತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆ ಹೋಗಿ ಮಕ್ಕಳ ಶಾಲಾಭಂಗಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಅಥವಾ ಮಾನ್ಯತೆಗಳಾಗಿ ಪುರಸ್ಕಾರ ಕಿರುಕುಳಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಅನೇಕ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಇವೆ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದಷ್ಟು ನೀವು ಐ.ಎಸ್.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ, ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನೇ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಈ ಕೆಳೆಯಿಂದ ದಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅದರೂ ನೀವು ಖಂಡಿತ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಏಕೆಂದರೆ ಇತಿ ಕೆಲವರು ಗಂಡಸರೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಚಂದದ ಹುಡುಗಿಯರು ಇದ್ದರೆ, ಅನಗಿರಕುರುಕುಳ ಕೊಡುವುದು ಇರುತ್ತದೆ. ತಾವು ಇದನ್ನು ಲಘುವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ. ಮಹಿಳೆಯರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಮುಟ್ಟಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು. — ನೀವು ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮಾ ಮಧ್ವರಾಜ್. — ದಿನನಿತ್ಯ ಮಹಿಳೆಯರ ಮಾನಭಂಗ, ಪರದಕ್ಷಿಣೆ ಪಿಡುಗು ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲೆ ಕೃತ್ಯಗಳು ಆಗುವಾಗ ಅವರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಬೇಕು? ಶೇಷ ೫೦ ರಷ್ಟು ಮಹಿಳೆಯರು ಮಕ್ಕಳು ೨೦ ರಷ್ಟು ಮಕ್ಕಳು. ಹೀಗೆ ಒಟ್ಟು ೭೦ ರಷ್ಟು ನಮ್ಮದೇ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇರುವಾಗ ನಮಗೆ ಕೊಡುವ ಆದಾಯ ಏನು? ನಮ್ಮ ರಕ್ಷಣೆ ಈ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಬಹಳ ದುಃಖದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಯಾವ ರೀತಿ ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ಗಂಡಸರು. ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಕಷ್ಟ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಆ ಖಾತೆಯನ್ನು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಮಾಜದ ಪಿಡುಗನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮೊಬ್ಬರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜದ ಸಹಕಾರವೂ ಬೇಕು. ತಾವೂ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ, ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮಹಿಳೆಯರ ಉದ್ಧಾರವಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಬಿಟ್ಟುಪಡಿಸಿ. ಪಕ್ಷಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಈ ಪಿಡುಗನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಏನೆಂದರೆ ಪ್ರತಿ ಪೋಲಿಸ್ ಠಾಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಸಬ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್‌ನ್ನು ನೇಮಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹಿಳೆಯರು ದೌರ್ಜನ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿರುವುದು ಈ ಪೋಲಿಸರ ಕೈಯಿಂದ ಪೋಲಿಸರಿಂದ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ

ಅದಷ್ಟು ಮಾನುಷಂಗೆ ಬೇರೆ ಯಾರಿಂದಲೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಹರಿಗೆ ಭತ್ಯ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ.....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಹರಿಗೆ ಭತ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೋ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕೋ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮಾ ಮಧ್ವರಾಜ್.—ಎರಡು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕೊಡಬೇಕು. ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಗಂಡ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ ? ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿದವನು ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಾಕದೆ ಸರ್ಕಾರವೇ ಸಾಕುವುದಾದರೆ ಹರಿಗೆ ಭತ್ಯ ಮತ್ತೊಂದು ಎಂದು ಅಷ್ಟನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳಿ ಇಂಥದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮದೇನು ಅಡ್ಡಿ. ಆತನ ಇಲ್ಲ ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹದ ಬಗ್ಗೆ ಕಾನೂನು ಉಂಟು ಆದರೆ ಒಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನೆಂದರೆ ೧೪-೫-೬೮ ರಂದು ಇಂಡಿಯನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ, ಬೆಳಗಾವಿನಲ್ಲಿ ೪೦ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹವಾಗಿದೆ, ಅದೂ ಕೂಡ ಒಂದು ವರ್ಷದಿಂದ ಹತ್ತು ವರ್ಷದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದೆ ಇದಂತೂ ನಿಜಕ್ಕೂ ಅಕ್ಷಮ್ಯ ಅಪರಾಧ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ವಿವಾಹದ ವಯಸ್ಸು ೧೮ ಇರುವುದನ್ನು ೨೨ಕ್ಕೆ ಏರಿಸಬೇಕು ಸರ್ಕಾರ ಕಾನೂನು ತಿದ್ದಿಪಡಿ ಮಾಡಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಮಾಸ್ಕು ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರವರು ಬಹಳ ಆಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಮದುವೆ ಅಂದರೆ ಏನು ಎಂದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಾ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ನೀವು ಕಾನೂನು ಸಚಿವರು, ಕಾನೂನು ತನ್ನಿ. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಮದುವೆಯ ವಯಸ್ಸನ್ನು ೧೮ ರಿಂದ ೨೨ಕ್ಕೆ ಏರಿಸಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಬಿಸವಣ್ಣಿ ಪುನರವಿರ ಬಿಡಿಸಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರವರಿಗೆ ಕೊಡಿಸೋಣ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮಾ ಮಧ್ವರಾಜ್.— ಕಾನೂನು ತಿದ್ದಿಪಡಿ ಮಾಡಬೇಕಾದವರು ಅವರು ದಿನಾಂಕ ೧೯-೫-೧೯೮೮ರ ಇಂಡಿಯನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸುದ್ದಿ ಬಂದಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿರೋಧಿಸಿ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಿಗೆ ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ಕಾಳಜಿ ಉಂಟು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ದಯನಿಟ್ಟು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡಲೇ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈಗ ಏನೂ ತಡೆ ಇಲ್ಲ ಕೂಡಲೇ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಜೈಲಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ಅಕ್ಷಮ್ಯ ಅಪರಾಧ ಅಥವಾ ಬಾಲ್ಯ ವಿಧವೆಯಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಸಾಧನೆ ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ಹೋರಾಟಗಾರರೋ ಏನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಪರರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೂ ಮುಂತಾದ ಕಡೆ ಸೋಷಿಯಲ್ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ಎಂದು ಪಯೋಜ್ಞೆಗಳಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಅದರ ಅಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುವ ಹಾಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅದೇ ರೀತಿ ನೀವು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಬೇರೆಲ್ಲೆಂದರೂ ಒಂದೊಂದರೂ ಮಾಡಿ. ಅನ್ನ ಕ್ಲೋಸ್ಕರ್ ಯಾರ ಯಾರ ಹತ್ತಿರವೋ ಹೋಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಅಥವಾ ನಿಮ್ಮ ೫೦ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಕಾದು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಅಂಥ ಸೌಧವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರೆ ನಿಮಗೆ ಪುಣ್ಯ ಬರುತ್ತದೆ ಇನ್ನು ಭಿಕ್ಷುರ ಪುನರ್‌ವಸತಿ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಭಿಕ್ಷುಕರ ಕಾಟ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸೋಮವಾರ ಶನಿವಾರ ಬಂತು ಅಂದರೆ ಭಿಕ್ಷುಕರ ಕಾಟ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ ಅದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ಮಕ್ಕಳ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲೂ ಭಿಕ್ಷುಕರ ಪುನರ್‌ವಸತಿ ಕೇಂದ್ರ ವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ನೀವು ರಿಮ್ಯಾರ್ಡ್ ಹೋಂ, ಸರ್ವಿ ಫೈಡ್ ಸ್ಕೂಲ್ಸ್ ಮತ್ತು ಸ್ಟೇಟ್ ಹೋಮ್‌ಗಳನ್ನು ನೀವು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಸ್ಟೇಟ್ ಹೋಮಿಗೆ ನಾನು ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಹಣ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಕಟ್ಟಿಯಾಗಿದೆ ಆದರೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿಸಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಕೇಳಿದರೆ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಇಲ್ಲ ಕೆಂಪು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಅರನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರೂ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನೀವೇ ಅದನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಉದಾಹರಣೆ ಮಾಡಿ. ನಿಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಂತ್ಯ ಆಗಲಿ. ಅದನ್ನು ನೀವು ಬೇಗ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ಇದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಗಮನಹರಿಸಬೇಕು. ಸ್ವಂತ ಕಟ್ಟಡ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಸಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ೧೯೮೭-೮೮ರಲ್ಲಿ ೩೮ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ವಿಮೆನ್ಸ್ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ೪.೮೭ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ನೀಡಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ಸಾಕೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎರಡೆಯಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ಇದೆ. ೩೮

ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳಿಗೆ ೪.೮೭ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ಇದು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಣೆ ವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸಿ ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಾರಿಗೆ ಸಚಿವರ ಖಾತೆಯ ಮೇಲೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ ಉಂಟು ಎಂದು ಪುರಂಷರಂ ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ನಿಯಮ ೩೩೪ರ ಕೆಳಗೆ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಸೀಟುಗಳನ್ನು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಕಾದಿರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಧೂಮಪಾನ ಮಾಡುವವರಿಂದ ನಮಗೆ ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಬಸ್ಸಿನ ಕಿಟಕಿ ಬಾಗಿಲುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮುಚ್ಚಿರುವಾಗ ಹಿಂದೆ ಕೂತಂತಹ ಗಂಡಸರು ಬೇಕೆಂತಲೇ ಸಿಗರೇಟ್ ಸೇದುವ ಕೆಟ್ಟ ಚಾಳಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿ ಆರ್.ಟಿ.ಒ. ಅಫೀಸ್ ಉಂಟು ಅದರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಯಾವರೀತಿ ಇದೆ ಎಂಬುದು ನೀವು ಸರ್‌ಪ್ರೈಸ್ ವಿಸಿಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

೪-೦೦ ಪಿ.ಎಂ,

ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೊಸ ಕಟ್ಟಡದ ಅಗತ್ಯ ತುಂಬಾ ಉಂಟು. ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಕಟ್ಟಡದ ಒಗ್ಗಿ ಮೊನ್ನೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅರ್ಥಾಥ್ ಸಚಿವರ ಗಮನಕ್ಕೂ ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ ಆದರೆ ಇದುವರೆವಿಗೂ ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಈವರೆವಿಗೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಿಲ್ಲ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಲ್ಲ ಅದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ವರ್ಷ ರೆಸಿ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಇನ್ನೂ ೨೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ಗಳಿಸಬಹುದೆಂಬುದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಸಮಯ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ತಮಗೆ ಮಂಡಿಸಿ ನನ್ನ ಈ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮಂಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ (ದಾವಣಗೆರೆ ಕ್ಷೇತ್ರ). - ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಈ ಹೊಸ ಬೇಡಿಕೆ ನಂ. ೩೬ ೩೦. ೬೩, ೬೪ ಹಾಗೂ ೪ ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಮಗೆ ದಲಿತರು ತಮಗೆ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮೇಲೆ ಈಗಾಗಲೇ ಕನ್ನಡ ಮಿತ್ರರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆಯೇ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು, ಆ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸುಮಾರು ೪೫ ಸಾವಿರಕ್ಕೂ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಕೆಲಸಗಾರರು ಇದ್ದಾರೆ ಇವರ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಅಗತ್ಯ. ಆದರೆ ಅಂತಹ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಮೂರು ಇದ್ದವು ಆ ೩ ಸಂಘಟನೆ ಚುನಾವಣೆಯೇ ಇಲ್ಲದೆ ೨ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಜನರ ಒಲವು ಇರತಕ್ಕ ಸಂಘಟನೆಗೆ ಮಾನ್ಯತೆ ಇರಲಿಲ್ಲ ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಂತಹ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗುಂಡೂರಾವ್ ರವರು ಸಾರಿಗೆ ಸಚಿವರಾಗಿದ್ದಾಗಲೂ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ಅನೇಕ ಸಲ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದೆ. ಆದರೂ ಆ ಪ್ರಯತ್ನ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ನಾವು ಪುನಃ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಹಾಗೂ ಮಾನ್ಯ ಸಾರಿಗೆ ಸಚಿವರೂ ಆ ಒಂದು ಚುನಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸುವುದು ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಒಂದು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ನಾಕೆರರ ಫೆಡರೇಷನ್ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಹುಮತ ಗಳಿಸಿ ಇವತ್ತು ಕೆಲಸಗಾರರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ಆ ಒಂದು ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿಗಾಗಿ ಸ್ವಾಮ್ಯಹೀನ ದುಡಿಯುತ್ತಿದೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಚಿವರಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಮೇಲ್ವರ್ಗದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರ ಕೊಟ್ಟು ಈ ಸಂಘಟನೆಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವಹಿಸುವಂತಿ ದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ಕೆಳ ವರ್ಗದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಹುಮತ ಪಡೆದಿರತಕ್ಕ ಸಂಘಟನೆಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಯೋಗ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯ ಕಾರ್ಮಿಕರಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಲ್ಪ ತಾಂಡವವಾಡುತ್ತಿದೆ. ಆ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಮುಂದೆ ದೊಡ್ಡ ಆನಾಹುತಕ್ಕೆ ಸಂಭವಿಸಿದೀತು, ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದ ಹಾಗೆ ಅಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ತಹಬಂದಿಯಲ್ಲಿ ತರಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯ ಇದೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಮೇಲಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬಿ, ಟಿ, ಎಸ್, ಡಿಪೋ

ಏನಲ್ಲಿ ಮಂಷರ ನಡೆಯಿತು, ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ವರ್ಗ ಹಾಗೂ ಆಡಳಿತ ವರ್ಗದವರ ಮಧ್ಯೆ ದ್ವಿಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಏನಾದರೂ ಇರಬಹುದು, ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅದು ಸರಿ ಅಥವಾ ಇದ್ದುಸರಿ ಅಂತ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ, ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಅವರ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವಾಗ ಅಥವಾ ಅವರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾದಾಗ ಮಂಷರ ಮಾಡುವುದು ಸಹಜ. ಆದರೆ ಇಂತಹ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಬಂದಾಗ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಕ್ಷಣ ವೇದ್ಯ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿ ಆ ಮಂಷರವನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ಪಡೆಯುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ನ್ಯಾಯಾಯುತವಾದ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡುವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಸಹಜ. ಆದರೆ ಈ ರೀತಿ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಆ ಒಂದು ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಮನೋಭಾವ ಮಾಡಿ 2 ದಿವಸಗಳ ಕಾಲ ಆ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಮಂಷರ ನಡೆಯಿತು. ಇದನ್ನು ಹೀಗೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಇಡೀ ನಗರದಲ್ಲಿ ಮಂಷರ ಆವರಿಸಿ ನಗರದ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಆಗುತ್ತಾ, ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಂತವಾದ ಫೆಡರೇಷನ್, ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಆಗಬಾರದು ಎಂದು ವೇಲಧಿಕಾರಿಗಳ ಜೊತೆ ಸಮಾಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ, ಮಂತ್ರಿಗಳ ಜೊತೆ ಸಮಾಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ, ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ ಆಗಿರತಕ್ಕ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಅವರ ಒಂದು ಅನುಮತಿ ಮೇರೆಗೆ ಮಂಷರವನ್ನು ಮಂಕ್ರಾಯ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಈಗ ಆ ಅಧಿಕಾರಿ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂದರೆ, ನೀವು ಈ ಮಂಷರ ಮಾಡಿ ಏನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ ? ನೀವು ಮಂಷರ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಬಹಳ ಕಿಟ್ಟ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿ ನೌಕರರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ನೌಕರರು ಸುಮ್ಮನೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ ಅದರಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೋ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಆಗತಕ್ಕ ಸಮಸ್ಯೆ ಉದ್ಭವವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಕೂಡಾ ಕಿಟ್ಟ ಹೆಸರನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ದುಃಖಿಟ್ಟು ಅಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಅವರೂ ಯಾರು ಎಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಫೆಡರೇಷನ್‌ವಾರು ನನಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿವರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರ ಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಇಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ತಕ್ಷಣ ವರ್ಗ ಮಾಡಿ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕ ಇವರಿಬ್ಬರ ಮಧ್ಯೆ ಸೌಜನ್ಯದ ಭಾವನೆ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಸಂಘಟನೆ ಇದೆ, ಇಂತಹ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುವಂತ ಪಡೆದಿರತಕ್ಕ ಸಂಘಟನೆ. ಯಾರಯಾರದೋ ಮುಲಾಜಿನ ಮೇಲೆ, ಆಶೀರ್ವಾದ ಬಲದಿಂದ ಬಂದ ಸಂಘಟನೆ ಇದ್ದು. ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಾರರು ಬಹುವಂತ ಕೊಟ್ಟ ಸಂಘಟನೆ ಇದು. ಈ ಸಂಘಟನೆ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಎಂತಹದೋ ವಿಷಯವಾಗಲೀ, ಬೇಡಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಯಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಮಿಕರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಭಾವನೆ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ತಡೆಯುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಸಭೆ ಸೇರಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಸಂಘಟನೆಯವರೂ ಕೂಡಾ ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿಯೇ ಇವತ್ತು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ತಮಗೇನೂ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಕೂಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸಸ್ಪಂದಿ ವರ್ಷಗಳ ಈ ಮನೆಯ ಸದಸ್ಯತ್ವದ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷ ಈಗ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದಲ್ಲಿರುವವರು ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿ ವಾಧಿಸುತ್ತಿದ್ದವರು ಈಗ ಟೀಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ಟೀಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರು ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೋಗಬೇಕು. ಇರತಕ್ಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯಬೇಕು. ಸರಿ ಇದ್ದರೆ ಸರಿ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ತಪ್ಪು ಇದ್ದರೆ ತಪ್ಪು ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು. 1982 ರಿಂದ ಈ ಮನೆಯ ಸದಸ್ಯನಾಗಿ ನಾನು ಈ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆ ಬಸ್‌ಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆಗ ಇತ್ತು ಹಾಗೂ ಈಗ ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸುಧಾರಣೆ ಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ನಾವು ಇವತ್ತು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಇನ್ನೂ ಸುಧಾರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹಿಂದೆಗಿಂತಲೂ ಈಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸುಧಾರಿಸಿದೆ.

ಟೈರುಗಳ ಸವಕಳಿ ಬರತಕ್ಕದ್ದು ಹಿಂದಿಗಿಂತಲೂ ಈಗ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಎರಡೂವರೆ ಸಾವಿರ ಕಿಲೋವಾಟರ್ ಇವತ್ತು ಬಾಳಿಕೆ ಬರುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ರೀಬೆಲ್ಸ್ ಟೈರುಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಸಾವಿರ ಕಿಲೋವಾಟರ್ ಹಿಂದಿಗಿಂತ ಈಗ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬಾಳಿಕೆ ಬರುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವ

ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಮ್ಮೆಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಏನು ಎರಡು ಎರಡೂವರೆ ಸಾವಿರ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಬಾಳಿಕೆ ಬರತಕ್ಕದ್ದು. ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬಾಳಿಕೆ ಬರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು. ೧೯೮೭ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ೩೩ ಲಕ್ಷ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಬಾಳಿಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದು ಟೈರು ಇವತ್ತು ೩೩,೬೦೦ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಬಾಳಿಕೆ ಬರುತ್ತಿದೆಯೆಂದೂ, ಅದೇ ರೀತಿ ರೀಟೈರ್ ಟೈರುಗಳು ೧೨,೩೫೦ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಬಾಳಿಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದು ಈಗ ೧೯,೨೭೦ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಜಾಸ್ತಿ ಬಾಳಿಕೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಬೇಕು. ಸಮಗ್ರ ಮಾತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ, ಆ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸುಗಳು ಓಡಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸುಗಳು ಓಡಾಡಿದರೆ ಟೈರುಗಳ ಸವಕಳಿ ಬರುತ್ತದೆ. ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ. ಬಸ್ ನಡೆಸುವವರು, ಕೆಲಸಗಾರರು, ಇವರ ಮೇಲೆ ಏನೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದೆ. ಆದರೆ ಟೈರು ಸವೆದು ಹೊ ಗುತ್ತದೆಂದರೆ ರಸ್ತೆ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ರಸ್ತೆ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದರೆ ಟೈರುಗಳು ಜಾಸ್ತಿ ಬಾಳಿಕೆ ಬರುತ್ತದೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾರಿಗೆ ಸಚಿವರು ಇರತಕ್ಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ಗಮನಹರಿಸಬೇಕು. ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಲೈಫ್ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರು ಕೆತ್ತಿವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕಾದ್ದು ಇಲ್ಲ. ಕೆಲವರು ಪ್ರಯಾಣಿಕರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸೌಜನ್ಯದಿಂದ ನರ್ತಿಸತಕ್ಕ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಕೂಡ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ನೌಕರರು ಬಹಳ ಸೌಜನ್ಯದಿಂದ ವರ್ತನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಒಂದೆ ಬಸ್ ಹೊಂಡುವಾಗ ಯಾರಾದರೂ ಓಡಿ ಬಂದು ಬಸ್ಸಿಗೆ ಕೈ ತೋರಿಸಿದರೆ ಬಸ್ ಸ್ಟಾಂಡಿನಲ್ಲೇ ಸಹ ಬಸ್ಸನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ಬಸ್ಸನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಯಾರಾದರೂ ಬರುವವರು ಇದ್ದಾರೆಂದರೆ ಏಂದು ನೋಡಿ 'ಅಕಸ್ಮಾತ್' ಯಾರಾದರೂ ಬಂದರೆ ಹೊಗಳತಕ್ಕ ಬಸ್ಸನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಹತ್ತಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿದೆ, ಕಮಿಷನ್ ಕೊಡಬಹುದು. ೫೦ ರೂಪಾಯಿ ಸಿಟಿ ಬಂದರೆ ಇಂತಿಷ್ಟು ಕಮಿಷನ್ ಬರುತ್ತದೆ, ಇಂತಹ ಏಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಓವರ್ ಲೋಡ್ ಇದೆ. ಅದು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಕಾರ್ಮಿಕರಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಬಸ್ಸಿನ ಕೊರೆತೆ. ಬಸ್ಸಿನ ಕೊರೆತೆ ಇರುವುದರಿಂದ, ಜನರು ಅವರವರ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಅದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅನರ್ಥಾತಗಳು ಆಗುವುದುಂಟು. ಅನರ್ಥಾತಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ಮಾತ್ರಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೆಚ್ಚು ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಪೆಂಶನಿಕ್ ಗಳು ಅಂದರೆ ಪಾಂತ್ಯಗಳನ್ನು ಸರಿಮಾಡತಕ್ಕವರು, ರಿಪೇರಿ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ ಇರ ವುದರಿಂದ ಬಂದ ಬಸ್ಸುಗಳು ಬಂದ ಹಾಗೆ ಹೊರಗಡೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬಸ್ಸಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸರಿಯಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಪರ್ಥಾತಗಳು ಆಗುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಆದುದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಬಸ್ಸು ಡಿಪೋಗೆ ಬಂದಾಗ, ಬಸ್ ಬಂದ ತಕ್ಷಣ ಬಸ್ಸನ್ನು ಒಂದು ಸಲ ಚೆಕ್ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲಾ ಸರಿಯಿದೆ ಎಂದು ನೆನಪಿರಿಸಿ ಯಾದ ಮೇಲೆ ಆ ಬಸ್ಸನ್ನು ಹೊರಗಡೆ ಬಿಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಸಂಪುನ್ ಬಸ್ ಇದೆ. 'ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ' 'ಲೈಟ್ ಇಲ್ಲ' ಎಂದರೆ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. 'ಲೈಟ್ ಇಲ್ಲಿದ್ದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. 'ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಬಸ್ಸು ಇವತ್ತು ಸರಿಯಾದಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಅನೇಕ ಅಡಚಣೆಗಳು ಉಂಟು' ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಇಲ್ಲ ಅದೇ ಬಸ್ಸನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಆತನ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಜಾರ್ಜ್ ಫಿಟ್ ಹಾಕುವುದು, ನೋಟೀಸ್ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲದ ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ತೊಂದರೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕೆಲವು ಜನ ದ್ರೋಹಿಗಳು ಬಂದು ನಮ್ಮ ಮತ್ತರ ಮೇಲೆ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗುವಾಗ ಲೈಟು ಕಿಟ್ಟುಹೋಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ ಆಗ ತುಮಕೊರೆ ಡಿಪೋದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಸರಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಹಲವಾರು. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕಾದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದವರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಕಂಪ್ಲೇಂಟ್ ಬಂದರೂ ಅದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದದ್ದು ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಳ್ಳಿ ಸುಕರ್ಬಾರದು, ಅದಷ್ಟು ಬಸ್ಸುಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸರಿಯಿದ್ದರೆ ಈಗಿನೂ ಅಪರ್ಥಾತಗಳು ಆಗುತ್ತಿವೆ

ಅದು ಅರ್ಥಕ್ಕರ್ಥ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಈ ರೀತಿಯ ಇಲ್ಲದೆ ಅಥವಾ ಸರಿಯಾದಂಥ ರೀತಿಯ ಮಾಡದೆ ಮತ್ತು ಮೆಕ್ಯಾನಿಕ್‌ಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಅಪಘಾತಗಳು ಆಗುತ್ತವೆ. ಅಪಘಾತಗಳನ್ನು ತಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ಯಾವುದೇ ಒಬ್ಬ ಡ್ರೈವರ್ ಅಥವಾ ಕಂಡಕ್ಟರ್ ತಾನು ಸಾಯಬೇಕು ಎಂದು ಇರುವುದಿಲ್ಲ ವಾಹನವನ್ನು ನಡೆಸುವಾಗ ಅವನಿಗೆ ಅವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳು ಅಥವಾ ಸಂಬಂಧಿಕರ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಳಜಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಮೊನ್ನೆ ಮೈಸೂರು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲೈಕ್ಸಿ ರೇಂಟ್ ಆಯಿತು. ಮೂರು ಬಸ್ಸುಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಡಿಕ್ಕಿ ಹೊಡೆದವು. ಎರಡು ಬಸ್ಸುಗಳು ಎದುರು ಬದುರು ಬಂದು ಇನ್ನೊಂದು ಬಸ್ಸು ಹಿಂದಿನಿಂದ ಬಂದು ಹೊಡೆಯಿತು. ಇಬ್ಬರು ಡ್ರೈವರ್‌ಗಳು ಸತ್ತುಹೋದರು. ಏಕೆ ಈ ಮತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದರೆ ಡ್ರೈವರ್‌ಗಳು ಕೂಡ ಮನುಷ್ಯರು. ಅವರಿಗೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದೆ. ಈ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಆತ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಬದುಕಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ ಅವರಿಗೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಕುಡಿದು ಬಸ್ ಡ್ರೈವರ್ ಮಾಡಿದರೆ ಅಂತಹವರ ಮೇಲೆ ಶಿಸ್ತಿನ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರದ್ದೂ ವಿರೋಧ ಇಲ್ಲ. ನನ್ನ ದಂತೂ ವಿರೋಧ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇಂತಹ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು, ಅಪಘಾತಗಳನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಅಪಘಾತಗಳೇ ಆದಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲು ನಿಮ್ಮ ಆಡಳಿತದ ಮೇಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡ ತಕ್ಕಂಥ ಮೆಕ್ಯಾನಿಕ್‌ಗಳು ಅವಷ್ಟು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಜಿ. ಆರ್. ಸಿಂಧ್ಯಾ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಅಪಘಾತಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿಯವರು ಮೆಕ್ಯಾನಿಕ್ ಟ್ರಬಲ್‌ನಿಂದ ಅಪಘಾತಗಳು ಆಗುತ್ತವೆ ಎಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರೀಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಬಸ್ಸುಗಳು ಅಪಘಾತಕ್ಕೊಳಗಾದಾಗ, ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದಾಗ ಒಟ್ಟು ಅಗಲತಕ್ಕಿಂಥ ಅಪಘಾತಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ಎರಡರಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಮೆಕ್ಯಾನಿಕ್‌ಲ್ ಪ್ರಾಬ್ಲಿಮ್‌ನಿಂದ ಆಗಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಮತ್ತು ಉಳಿದ 98 ಪರ್ಸೆಂಟ್‌ನಷ್ಟು ಅತಿ ಮೇಗ ಮತ್ತು ನಿಲಾಕ್ಷ್ಯತನದಿಂದ ವಾಹನ ಚಲಾಯಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಎಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ.—ಶೇಕಡಾ ಎರಡು ಅಂತ ಅಲ್ಲ. ಬಸ್ಸು ಜಜ್ಜಿ ಹೋದಾಗ ಶೇಕಡಾ ಎರಡ ರಷ್ಟು ಅಂತ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ ? ಕೆಲವು ಬಸ್ಸುಗಳು ಜಜ್ಜಿ ಹೋದಾಗ ಏನೂ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 2 ಎನ್ನುವ ಅರ್ಥ ಬರುವುದು ಕಷ್ಟ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಜಿ. ಆರ್. ಸಿಂಧ್ಯಾ.—೧೦೦ಕ್ಕೆ 2 ಬಸ್ ಜಜ್ಜಿ ಹೋದರೆ ಇನ್ನು 98 ಪರ್ಸೆಂಟ್, ಬಾಕಿ ಅಪಘಾತ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊನ್ನೆ ಮೈಸೂರು ರೋಡಿನಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವ ಅಪಘಾತ ಕಂಡಿದಿರುವುದರಿಂದ ಆಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ.—ಕುಡಿದು ಯಾರೇ ಡ್ರೈವಿಂಗ್ ಮಾಡಿದರೂ ಅವರನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ. ಅವರನ್ನು ಬಸ್ ಹತ್ತಿಸಬೇಡಿ, ನನಗೇನೂ ಅಂತಹವರ ಮೇಲೆ ಮಹಾಕಾರ ಇಲ್ಲ. ಅಂತಹವರ ಬಗ್ಗೆ ಶಿಸ್ತಿನ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಿ. ಆದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂಥ ನೌಕರರು ಹೇಳುವಂತಾದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಮೆಕ್ಯಾನಿಕ್‌ ತಲಾಡರಿಯಿಂದಲೇ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಪಘಾತಗಳು ಆಗುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ನೋಡಿ ನಾವು ಹೇಳಿದ ಕೂಡಲೇ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದರಿಂದೇನೂ ಉಪಯೋಗವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ, ಪರಿಶೋಧನೆ ಮಾಡಿ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಿ. ಮತ್ತು ತಡೆರಹಿತ ಬಸ್ ಎಂದರೆ ಏನು ಛಿ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಹೋದರೆ, ಆ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವವರೇ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಡ್ರೈವರ್‌ಗೆ, ಡ್ರೈವಿಂಗ್ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು...

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಜಿ. ಆರ್. ಸಿಂಧ್ಯಾ.—ತಡೆ ರಹಿತ ಟೈಬಸ್ ಎಂದರೆ ಯಾರ ಮೇಲೆ ಬೇಕಾದರೂ ಹೋಗಿ ಬಹುದು ಎಂದೇ...

ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ.—ನೀವು ಈ ರೀತಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನೀವು ಏನು ಟೈಮ್ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ, ಆ ಟೈಮ್‌ನೊಳಗೆ ಅವರು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ, ಛಿ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಹೋದರೆ, ಅವರು ಯಾವ ಡ್ರೈವಿಂಗ್ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ನಾನು ಒಬ್ಬ ಡ್ರೈವರ್, ನನಗೂ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ,

ಅದಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಾನೂ ಕೂಡ ೮-೧೦ ವರ್ಷ ಡ್ರೈವಿಂಗ್ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ, ಒಂದೂ ಅಪಘಾತ ಆಗಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ಯೋಚನೆ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಯೋಚನೆ ತಪ್ಪು. ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಅಪಘಾತ ಆಗುತ್ತದೆ...

ಶ್ರೀ ಡಿ.ಟಿ. ಜಯಕುಮಾರ್.—ಒಂದು ಬಸ್ ಎದುರುಗಡೆ ಬಂದು ಡಿಕ್ಕಿ ಹೊಡೆದರೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ?...

ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ.—ಈಗ ಚನ್ನದ ಪದಕ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಯಾರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಏಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದರೆ, ಸ್ಟೀಡ್ ಹೋಗುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಆದರೆ ಒಂದು ನೂರು ಕಿಲೋವೋಲ್ಟಿಂಗ್‌ನ ಹೆಚ್ಚು ಹೋಗಬೇಕೆಂದಲ್ಲ. ತಾವು ಕೊಟ್ಟಂಥ ಅವಧಿ ಏನಿದೆ, ಆ ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ಹೋಗಿ ಮುಟ್ಟಬೇಕು. ಆ ಒಂದು ಸ್ಟೀಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೋಗಬೇಕು, ಇದು ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶ. ಇವತ್ತು ಆ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಹೋಗಬೇಕಾದರೂ ಕೂಡ, ಬಸ್ಸಿನ ಯಂತ್ರಗಳು, ಟೈರುಗಳು, ಮತ್ತು ಇತರ ಭಾಗಗಳೂ ಕೂಡ ಸರಿಯಾಗಿ ಇದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಸ್ಟೀಡ್ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ಮಾನ್ಯ ಸಿಂಧುರವರು ಬಂದವೇಳೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಿನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರಾಯಚೂರು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ದಾವಣಗೆರೆ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರದುರ್ಗದವರೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಆಗಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ, ಈಗ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಆಗಿದೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಇನ್ನೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಆಗಿಲ್ಲ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ, ಕೆಲವು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಆಗಿದೆ, ಕೆಲವು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಆಗಿಲ್ಲ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ, ಕೆಲವು ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಬಸ್ಸುಗಳು ಓಡುತ್ತವೆ, ಕೆಲವು ಖಾಸಗಿ ಬಸ್ಸುಗಳು ಓಡುತ್ತವೆ, ಇಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರುವುದರಿಂದ, ಖಾಸಗಿಯವರು ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಹಣವನ್ನು ಅವರು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪೂರ್ತಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿದರೆ, ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಮ್ಮ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆ ಲುಕ್ಮಿನಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಲಾಭದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ, ನಮ್ಮಗೆ ಲಾಭ ಬಾಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿ ಒಂದೇ ಆಲ್ಲ. ಜನರಿಗೆ ಸೇವೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯೂ ಇರಬೇಕು. ಕೆಲವರು ಹೇಳಿದರು, ಎಷ್ಟೋ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಲುಕ್ಮಿನಿ ಆಯಿತು ಎಂದು. ಆದರೆ, ಈ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು, ಬರತಕ್ಕಂಥ ಹಣದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ದಾವಣಗೆರೆ ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೂ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಇದೆ. ಹಿರಿಯರಿನಲ್ಲಿ ತಕ್ಷಣ ಒಂದು ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣವನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ, ಅದು ಛೇನೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ. ಆ ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಬಸ್ಸುಗಳು ಬಂದು ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ. ಅಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಹರಿಹರ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣ. ಹರಿಹರಕ್ಕೆ ಶಿವಮೊಗ್ಗದ ಕಡೆಯಿಂದ, ಬೆಂಗಳೂರು ಕಡೆಯಿಂದ ಬಳ್ಳಾರಿ ಕಡೆಯಿಂದ ಬಸ್ಸುಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಬಸ್‌ಸ್ಟಾಂಡ್ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಬಸ್ ಎಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕು, ಜನ ಎಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕು ? ಬಹಳ ತೊಂದರೆ ಇದೆ. ತಾವು ತಕ್ಷಣ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಸ್‌ನಿಲ್ದಾಣದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದಾದ್ದರಿಂದ ಹಿರಿಯರು ಮತ್ತು ಹರಿಹರ ಈ ಎರಡೂ ಕಡೆಗಳಿಗೆ ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ನಂಬರ್ ನಾಲ್ಕು ರಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಸ್‌ನಿಲ್ದಾಣಗಳು ಆದಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬೇಡಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಬಿಡಿ ಮತ್ತು ಸಿಗರೇಟ್ ಸೇದಬಾರದು ಎಂದು ತಾಪ್ತ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ನಿಜ ಸೇದಬಾರದು, ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಬಂದೋಬಸ್ತ್ ತಾವು ಮಾಡಬೇಕು. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವೆಂದರೆ ಸುಖಾಸೀನ ಬಸ್‌ಗಳ ಸೀಟ್‌ನ ಒಂದೆ ಅಶ್ವೆಟ್ರಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಿಗರೇಟ್ ಸೇದಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಇಡಿ ಅಥವಾ ಖೂದಿಯನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಎಂದು ಅದನ್ನು ಇಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ.ಟಿ. ಜಯಕುಮಾರ್.—ಅದು ಬಸ್ ನಿರ್ತಾಗ.

ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ.—ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಬರೆದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಬಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಡಿ ಸಿಗರೇಟ್ ಸೇದಬಾರದು ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಸುಖಾಸೀನ ಬಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಎಲ್ಲವರೂ ಇದೆಯೇ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ. ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದೇ ಏತಕ್ಕೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತೀರಿ. ತಾವು ಕಾರ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಾಡುವುದಾದರೆ ನನ್ನದೇನು ಅಭ್ಯಂತರ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಅಶ್ವೆಟ್ರಿಯನ್ನು

ತೆಗೆದುಹಾಕಿ. ಸುಖಾಸೀನ ಬಸ್‌ಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡಾ ಯಾಗೂ ಬೀಡಿ ಸಿಗರೇಟ್ ಸೇದಬಾರದು ಎಂದು ಬರೆಯಿರಿ. ಇದರಿಂದ ಏನೂ ತೋದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ೪೦-೫೦ ಸಿಲೋಮೀಟರ್ ಮೋದರೆ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಬಂದು ಕಡೆ ಬೀ ಕೂಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸೇದಬಹುದು. ಸೇದಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಯಾವ ಸೇದುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ನಾಗರಿಕರು ಇಂತಹ ಒರಟು ಜನ ಅಲ್ಲ. ಬೀಡಿ ಸೇದಬೇಡಿ ಎಂದರೆ ಸೇದುವುದಿಲ್ಲ. ಸಿಗರೇಟ್ ಸೇದ ಬೇಡಿ ಎಂದರೆ ಅವರು ಜೋರು ಮಾಡಬಹುದು, ನಮ್ಮ ದುಡ್ಡು ಎಂದೂ ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲ ಸಾವಿರು ಈ ರೀತಿ ಬೋರ್ಡ್ ಇದೆ ನೋಡಿ ಎಂದರೆ ಅವರೂ ಕೂಡಾ ಸೇದುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರೂ ಆರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಬಿ.ಟಿ.ಎಸ್. ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಬಿ.ಟಿ.ಎಸ್. ಬಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರಿಬ್ಬರೂ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಮದ್ರಾಸ್‌ಗೆ ಹೋಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಬಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಒಂದು ಲೈನ್ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಖಾಲಿ ಇದ್ದಾಗ ಗಂಡಸರೂ ಕುಳಿತುಕೊಂಡರೂ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಬಂದ ತಕ್ಷಣ ಅವರು ಎದು ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೆ. ಜಾಗ ಖಾಲಿ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಅವರು ಬಂದು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲೂ ಈತರಹ ಮಾಡಿ ಹಣ್ಣು ಪಕ್ಕಳಿಗೆ ಸ್ಥಳಾವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಹಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ನಿಂತಿರುತ್ತಾರೆ, ಗಂಡಸರ ಕುಳಿತಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಕಪೆ ಪೂರ್ತಿ ಬಿಡಿ. ಈಗಾಗಲೇ ನಮ್ಮ ಅಮ್ಮಾವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಸ್ತ್ರೀಯರು ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೫೦ ಜನ ಇರುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ೫೦ ಪ್ಲೇಟ್ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೇ ಹೋದರೆ ಹೇಗೆ, ಅವೆಗೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು. ಅವರು ಬರದೇ ಇದ್ದರೆ ಬೇರೆ ಗಂಡಸರು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲಿ ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕೊಡಲೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಪಂಪಾಪತಿಯವರೇ ಅರ್ಧ ಘಂಟೆ ಆಯಿತು, ಬೇಗ ವರಗಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಒಳ್ಳೆಯ ಲಹ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ, ಅಂತಹ ಇಂತಹ ಮಾತು ನಡುವುದಿಲ್ಲ. ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ನನಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ರಾಸ್ತಾ ಪಾಯಿಂಟ್ ಹೇಳಿಬಿಡಿ.

ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ.—ತಾವು ಇಂತಹ ಒಳ್ಳೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ, ಇನ್ನು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಜನರಲ್ ಆಗಿ ಹೇಳಿಬಿಡಿ, ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯನವರೇ ನೆಕ್ಸ್ಟ್ ನಿವೃತ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ.—ಅಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಪಾತ್ರ ಎಂದು ಎಂದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಮಾಸ್ಕುತೆ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಸಂಘಟನೆಯ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಬೋರ್ಡ್ ಆಫ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ತಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ನುಂದಿಡುತ್ತಾರೆ. ಅಥವಾ ತಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೀವು ಅವರ ಜೊತೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ. ಇದರಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಳಿತ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬರದಿದ್ದೀರಿ ಆದರೆ ಆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೋ ನಿಪುಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಕಚೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಗಬೇಕು. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತಾವು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೂಡಲೇ ಕ್ರಮಕೈಗೊಳ್ಳಿ.

೪.೩೦ ಪಿ.ಎಂ

ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ಕೂಡಲೇ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಆಮೇಲೆ ಒಬ್ಬ ಸಲಸಗಾರರ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ೨೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಸಂಗ್ರಹವಾದಂತಹ ಹಣದಲ್ಲಿ ಆ ಕೆಲಸಗಾರರು ಏನಾದರೂ ಮೃತನಾದಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವನ ಅಂತ್ಯಕ್ರಿಯೆಗೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುವುದು ಆಮೇಲೆ ಅವನಿಗೆ ೨೦ ಸಾವಿರದಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ೧೯ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು. ಇದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ, ಇಂತಾದ್ದನ್ನು ನಾವು ಶ್ಲಾಘನೆ ಮಾಡಲೇ ಬೇಕು. ನೀವು ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಇಂತಹ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ. ಇದು ನಿಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಕೂಡ ಆಗಿದೆ. ಸುಮ್ಮನೆ

ಕಲಸಗಾರರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡುವುದು, ಕೆಲಸಗಾರರನ್ನು ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದು ತಪ್ಪೆಲ್ಲ ಆದರೆ ಮೇಲೆ ಹಾಕುವುದರಿಂದ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನೇಕ ಅಪಘಾತ ರಹಿತ ವಾಹನ ಚಾಲಕರಿಗೆ ಬಹುಮಾನಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಅಪಘಾತಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತವೆಯೇ? ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆಯೇ? ಇದನ್ನು ತಾವು ದಯಮಾಡಿ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಅಪಘಾತಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಜನರಿಗೆ ಬಹುಮಾನಗಳನ್ನು ಕೊಡಿ. ಅವರು ಸಹ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಾಹನಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಬೇರೆ ಬಹುಮಾನಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲ ಆದರೆ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಅಪಘಾತ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಂತೋಷದಿಂದ ನಿವೃತ್ತಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ದಿನ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ನಾನು ನನ್ನ ೩೫ ವರ್ಷಗಳ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಪಘಾತವನ್ನು ಸಹ ಮಾಡದೆ ಹೊರಗೆ ಬಂದೆ ಎಂದು. ಇವು ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ವಿನಮ್ರ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದಾವಣಗೆರೆ ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣವನ್ನು ಆಗಸ್ಟ್ ೧೫ನೇ ತಾರೀಖು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಅದಕ್ಕೆ ಆಮರೆಗೆ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ದಾವಣಗೆರೆ ದೊಡ್ಡ ನಗರ. ಅಲ್ಲಿಂದ ನಿಲಗಾಡೆರಹಿತ ಬಸ್ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಪ್ರತಿದಿನ ಅನೇಕ ಜನ ಕೋರ್ಟಿಗೆ, ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಬೇಸತಕ್ಕಂಥವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿ ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ಬೆಳಗಿನ ಜಾವ ೫ ಗಂಟೆಗೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಿಟ್ಟರೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ೧೦ ಗಂಟೆಗೆ ಬರುತ್ತೀರಿ. ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಮತ್ತು ಅವರ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ತಾವು ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಜನ ಆ ಬಸ್ಸಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಜನ ತುಂಬಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಆ ಬಸ್ಸು ೧೦-೩೦ ಗಂಟೆಗೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ನಾನು ಮೊದಲು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಜನ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿಂದ ಒಂದು ಸುಖಾಸುಖ ಬಸ್ಸನ್ನು ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಜನ ಖಂಡಿತ ವಾಗಿ ಬರುತ್ತಾರೆ. ತಾವೀಗ ಒಳ್ಳೆಯದಿಂದ ಆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಬಸ್ಸು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಅದರ ಜನ ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ ತುಂಬಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ದಾವಣಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳಾಧಿಕಾರವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಗ ಕಲೆಕ್ಟರ್ ಆದರೆ ಬಿಡಿ. ಎಂ.ಎಲ್.ಎ. ಹೇಳಿದರು ಅಂತ ಬಿಡಬೇಡಿ. ಅಲ್ಲಿನ ಜನ ಇವತ್ತು ಬಸ್ ಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ದಾವಣಗೆರೆ ನಗರಕ್ಕೆ ಬಸ್ಸು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಆದರೆ ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಬಿಡಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು. — ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ. — ಹಿಂದೆ ದಾವಣಗೆರೆ ನಗರ ಚಿಕ್ಕದಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ದೊಡ್ಡ ನಗರವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಈಗ ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ, ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ, ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಸೌಕರ್ಯವಿರುವುದರಿಂದ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಜನ ದಾವಣಗೆರೆ ನಗರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಬಸ್ಸಿನ ಅಪತ್ಯಕತೆ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಓಡಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಾವೇನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಡಿ. ತಾವು ಈಗ ಅನೇಕ ಜನರಿಗೆ ಪಾಸುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಹ ನಾವು ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಸರ್ಕಾರ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ. ಶಾಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪಾಸುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಎಂ.ಎಲ್.ಎ.ಗಳಿಗೆ ಪಾಸುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಸುಮಾರು ೩೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗುತ್ತದೆ. ಇದ್ದಲ್ಲಾ ಆದಾಯ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇವರಿಗೆ ಟಿಕೆಟ್ ಕೊಡಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ನಷ್ಟ ದಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ತಾವೇನು ಭಯಪಡುವುದು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲ ಜನರಿಗೆ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಿ. ಕೆಲವು ಜನ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ವಿನಮ್ರ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷದವರು ಈ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾವು ಯಾವಾಗಲೂ ಇದ್ದದ್ದನ್ನು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಮಾತನಾಡುವವರು. ಇಲ್ಲದ್ದನ್ನು ಮಾತನಾಡುವ ವರಲ್ಲ. ಈ ಇಲಾಖೆ ಬಗ್ಗೆ ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿ ಇನ್ನು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾತನಾಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು. — ೩೫ ಮಿನಿಟ್ ಆಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ. — ಇನ್ನು ಎರಡೇ ನಿಮಿಷ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ,

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಧರ್ಮಸಿಂಗ್. — ಬಂಧುತ್ವ ಡಿಮಾಂಡ್ ಬಗ್ಗೆ ಅರಬ್ ಹೇಳಬೇಕಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ. — ಈ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ತಾವು ಏನು ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತೀರಿ, ಅವರಿಗೆ ಒಪ್ಪು ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ? ದಾವಣಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪು ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳು ಇರಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಸವಣ್ಣಪ್ಪ. — ಸ್ವಯಂಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕು. ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮುಂದೆ ಒಂದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ೭೫ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಹನ್ನೆರಡೂವರೆ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಮಾಲೇರಿ ಆರ್ಗನೈಜೇಷನ್‌ನವರು ಹನ್ನೆರಡೂವರೆ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಹಾಕಬೇಕು. ನೀವು ಸೈಟು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪೂವೈಸಲ್ ತಂದರೆ ಇಮ್ಮಿಡಿಯೇಟ್ ಆಗ ನಾನೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ೨೭ ಪರ್ಕೆಂಟ್ ಪುಮೆಸ್ಸ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳು ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ. — ಸ್ವಯಂಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅವರ ಕೈಯಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಹಾಕಿ ಜಾಗ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ೨೫ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಹಾಕಿ ಯಾರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ? ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಕಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಆಗ ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಫೀಸ್ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಯಾವ ಕೆಲಸ? ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರವೇ ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದರೆ ಪೂರ್ಣ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಈ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಡೀನೇಷನ್ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡುತ್ತಾರಲ್ಲಾ ಆ ರೀತಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ನೀವು ಕೊಡುವ ಅನುದಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂಥ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಆಗಬಾರದು. ಮಾಡುವುದಾದರೆ ನೀವೇ ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಾದರೆ ನೀವು ಪೂರ್ಣ ಒರ್ಚು ಹಾಕಿ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ, ಏತಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿಸಬಾರದು? ಇನ್ನು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿ ತಾವು ತರಬೇತಿ ನೀಡಲು ೩೫,೪೦೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ನೆರವಿನ ೨೫ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ, ಅದೇನು ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಇವತ್ತು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ವೇತನ ಒಪ್ಪು ಎನ್ನುವುದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಸ್ವಾಮಿ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅವರು ಜೋಳ, ಅಕ್ಕಿ, ಬೇಳೆ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ತರಬೇಕು ಹಾನರರಿಯಂ ಇದನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಡುವುದು ಅಲ್ಲ. ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಡುವವರಿಗೆ ಹಾನರರಿಯಂ ಕೊಟ್ಟರೆ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಜನ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ ಓದಿ ಅವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲದೇ ಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ಆಗತಕ್ಕಂಥ ದೌರ್ಜನ್ಯವನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ಇವತ್ತು ಅವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ವೇತನ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಏತಕ್ಕೆ ಈ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ? ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ ಆಗಿ ಟೀಚರ್ಸ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಅದವರಿಗೆ ಈ ರೀತಿ ಕೊಡುವುದು, ಶಿಶುವಿಹಾರದ ಟೀಚರ್ಸ್‌ಗೆ ಒಂದು ರೀತಿ ಕೊಡುವುದು, ಈ ರೀತಿ ಏನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಅದೇ ರೀತಿ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವಂತಾಗಬೇಕು. ಅವರಿಗೂ ಇವರಿಗೂ ಏನು ವ್ಯತ್ಯಾಸ? ಇವರ ಕೆಲಸ ಬೇರೆ ಇರಬಹುದು, ಅವರ ಕೆಲಸ ಬೇರೆ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಜೀವ-ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಗಬೇಕಲ್ಲಾ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ವಿಚಾರ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ನೀವು ಕನಿಷ್ಠ ಕಾಲಿ ಎಂದು ನಿಗದಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಅಲ್ಲಾ ಸ್ವಾಮಿ, ನೀವು ಅವರ ಜೀವನದ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡದೇ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿ ನೀವು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಅವರ ವೇತನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು ಎಂದೂ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ದಾವಣಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ಹೆರಿಗೆ ಭತ್ತ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇವರಾಜ ಅರಸರವರ ಕಾಲದಿಂದ, ಗುಂಡೂರಾಯರ ಕಾಲದಿಂದ ಹೆಗಡೆ ಕಾಲದವರೆಗೆ ಇದನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದು ನಾನೇ. ಹೆರಿಗೆ ಭತ್ತವನ್ನು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥವರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೀರೋ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥವರಿಗೆ ಹೆರಿಗೆ ಭತ್ತವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀರಿ. ಅದೇ ರೀತಿ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥವರಿಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ಕೊಡಬಾರದು? ಇದು

ತಪ್ಪು ಎನ್ನುವುದಾದರೆ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಿ. ತಾವು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ನನ್ನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಪ್ರಯೋಜನ ಇಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಪಂಪಾಪತಿಯವರೇ ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡ್ತೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ.—ಅದರೂ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಸಚಿವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ತೆಗೆದಂಥ ಏಜೆಂಡ್ ಸ್ಕೂಲ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಅದರಿಂದ ಬಹಳಷ್ಟು ಜನ ಬಡ ಜನರ ಮಕ್ಕಳು ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಹಾಯವೂ ಆಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅಂಥ ಸ್ಕೂಲ್‌ಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತೆಗೆಯಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ದಾವಣಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಸ್ಟ್ ೧೫ ಅಥವಾ ಜನವರಿ ೨೨ರಂದು ಒಂದು ಸಭೆಯಾದರೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಆ ಸ್ಕೂಲ್‌ನ ಹುಡುಗರು ನಮಗೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರ ಒಂದು ಶಿಸ್ತು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥ ಒಂದು ಕಲೆಯು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆಗಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಬಡವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಯಾದುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟನ್ನು ಹೇಳಿ ತಮಗೆ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ ನನ್ನ ಮತಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಮಾನ್ಯ ಸಾರಿಗೆ ಸಚಿವರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ತಾವುಗಳು ರಾಯಚೂರಿನಲ್ಲಿ ಬಸ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಅಲ್ಲಿಯ ನೌಕರರನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಹಿಂದೆ ತಾವು ೬೫ ಜನರ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಈಗ ಅದನ್ನು ೫ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಅಂತಹ ನೌಕರರನ್ನು ಇದುವರೆಗೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ದಾವಣಗೆರೆ ರಸ್ತೆಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣವಾಗಿವೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಖಾಸಗಿ ಬಸ್‌ಗಳು ನಿಂತು ಹೋಗಿವೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ನೂರಾರು ಜನ ನೌಕರರು ನಿರಾಶ್ರಿತರಾಗಿರಲಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಹೀಗೆ ಬಸ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡುವ ಮುಂಚೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಬಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರಾರು ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು, ನಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಇದ್ದಂಥವರಿಗೆ ಕೂಡಲೇ ಕೆಲಸ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ತಾವುಗಳು ರಾಯಚೂರು, ದಾವಣಗೆರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಅಲ್ಲಿಯ ನೌಕರರ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು, ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಿಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರು ಜೀವನ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ (ಮಂಗಳೂರು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಮೋಟಾರು ವಾಹನಗಳ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಆದಾಯ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೧೪೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಇದೆ. ಆದರೆ ೧೯೮೬-೮೭ರಲ್ಲಿ ಅದು, ೧೪೦ ಕೋಟಿಗಳು. ೧೯೮೭-೮೮ರಲ್ಲಿ ೧೪೫ ಕೋಟಿಗಳು. ಹಾಗೆಯೇ ಇತರ ವಿವರಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಪೇಜ್ ೧೬ ರಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಇವರಿಗೆ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಆದಾಯವು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಏಕೆಂದರೆ, ಇವರೇ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಲೆಕ್ಕದ ಪ್ರಕಾರ ಬಸ್‌ಗಳು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಗುತ್ತಾ ಇವೆ. ಈ ಮೋಟಾರು ವಾಹನಗಳ ಇಲಾಖೆಯ ವತಿಯಿಂದ ಸೂಕ್ತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ವಸೂಲಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ವಾಹನಗಳ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ರಸ್ತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇವರು ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ರಸ್ತೆಗಳ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಮತ್ತು ರಚನಾ ಕೆಲಸವು ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಯವರ ಹತ್ತಿರ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವರ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ಹೋರಾಡಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಡುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆ ಗಳು ಮತ್ತು ಮೋಟಾರು ವಾಹನಗಳ ಇಲಾಖೆಗೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ಕಚೇರಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ ಕೂಡ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿಯ ನೌಕರರ ಕಂಚಿಯೂ ಕೂಡ ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಕಚೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಗುಮಾಸ್ತರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಂದ ೧೦ ಜನರ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಗಿ ಅವರು ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗೆ ಇಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ನೌಕರರು ಇದ್ದರೆ, ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಟೆಂಡರ್ಸ್ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಟೆಂಡರ್ಸ್ ಅನ್ನು ಕರೆದರೂ ಕೂಡ ಒಂದೇ ಫರ್ಮ್ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ನಾರಾಯಣಪ್ಪ, ರಾಮಪ್ಪ, ಮುನಿಯಪ್ಪ ಎಂಬವರು ಟೆಂಡರ್ಗೆ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಆ ಮೂರು ಜನರೂ ಒಂದೇ, ಕೊನೆಗೆ ಮುನಿಯಪ್ಪ ಎಂಬುವವರಿಗೆ ಆಪ್ತವ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಏಕರಿತ ಜೊಳ್ಳಿ ಆಗಿದೆ. ಇದು ಏಕೆ ಈ ರೀತಿ ನಡೆವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟ ಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ೧೦ ಜನ ಡಿವಿಜನ್ ಆಫ್ ಕಂಟ್ರೋಲ್ಸ್ ಎಂದು ಇದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬರು ಟೆಂರ್ಗೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಮತ್ತೊಂದಕ್ಕೆ ಎಂಬಂತೆ ಇದ್ದಾರೆ.

ಹಗರಿ ಬೊಮ್ಮನ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ ನಿಜವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈ ಹತ್ತು ಜನರಿಗೆ ಏನೂ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ೫ ಸಾವಿರ ಸಂಬಳ ಕೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಾರಾಧನಾಫಲಿಯಾ ಖರ್ಚು ಎಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಅವರಿಗೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆ ಹತ್ತು ಜನರನ್ನು ತೆಗೆದರೆ ೧ ಕೋಟಿ ೨೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಉಳಿಸಬಹುದು. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡಿದರೆ ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ. ಯನ್ನು ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡಬಹುದು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಲಾಭಕೂಡ ಗಳಿಸಬಹುದು. ಮಾನ್ಯ ಸಿಂಧ್ಯಾರವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏಕೆ ಗಮನಹರಿಸಿಲ್ಲ ಏಕೆ ಕೈ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂಬೋ ನನಗಂತೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಸಮಯವಿಲ್ಲ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೂ ಹತ್ತಾರು ಪ್ರಕರಣಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಇವತ್ತು ಕೆ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ಯಲ್ಲಿ ಬಿಗಿ ತಪ್ಪಿದೆ. ಇವತ್ತು ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಆರ್ಟರ್ ನಲ್ಲಿ ಯಾರು ೯೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಪಾರ್ಕ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಡ್ರೈವರ್‌ಗಳನ್ನು ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಬಂದಿದೆ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಂದು ಡಿಪೋದಲ್ಲಿ ಯಾರಾರು ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟರು ಅವರನ್ನು ಪುನಃ ರೀ ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾಡಿದರು. ಇಂತಹ ಅನ್ಯಾಯಗಳು ಒಂದಲ್ಲ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ವೀರಯ್ಯ ಸ್ವಾಮಿ.—ಗುಲ್ಬರ್ಗದ ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಂಟ್ರೋಲರ್‌ರವರು ಅವರಿಂದ ದುಡ್ಡು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಿನಿಸ್ಟರ್‌ಗೆ ಕೊಪಬೇಕುಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರ್ವೇ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಾಗಿ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ.ಜೆ.ಆರ್. ಸಿಂಧ್ಯಾ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಗುಲ್ಬರ್ಗದ ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಂಟ್ರೋಲರ್ ಬಗ್ಗೆ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಖಾಸಗೀ ಬಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಅಂತಹವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಅವರ ಕಡೆಯಿಂದ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ, ಮೇಲಿನವರಿಗೂ ದುಡ್ಡು ನ್ನೂ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು, ಹೇಳಿ ದುಡ್ಡನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದ ತಕ್ಷಣ ಅವರು ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿದಂತಹ ಲಿಸ್ಟ್ ಅನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಬಂದು ಪರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ನಾವು ರೀ ಜನಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್‌ರವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೆವು ಆ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿ ಕೇಂದ್ರ ಕಚೇರಿಯಿಂದ ಬಿ.ಪಿ.ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ಇಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡುವವರಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಎರಡು ಮೂರು ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ೨೦೦-೩೦೦ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ.—ಕೋಲಾರದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಜರುಗಿದೆ. ಅದರ ಮಾನ್ಯ ಸಿಂಧ್ಯಾ ರವರು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಪಿ.ಜೆ. ಆರ್ ಸಿಂಧ್ಯಾ.—ನಾನು ಯಾರನ್ನು ಡಿಫೆಂಡ್ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ತಯಾರಿಲ್ಲ. ಚೇಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಏನು ಬಂದಿದೆ ಅದಲ್ಲವನೂ ಹೇಳಿ I am not going to defend anybody. Why should I defend? If I have some vested interest, then only I should defend.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ.—ಕೋಲಾರ ಡಿಪೋದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಜರುಗಿದೆ. ಒಬ್ಬ ಡ್ರೈವರ್‌ನ ಹತ್ತಿರ ೧೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆಂದು ಒಬ್ಬರು ಬಂದು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಹೇಳಿದರು. ಮಿಕ್ಕವರು ೧-೨ ಸಾವಿರ ಕೊಟ್ಟು ಫೇಲ್ ಆಗಿ ಅವರಿಂದ ಮತ್ತೆ ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಕೊಟ್ಟವರು ಯಾರೂ ಬಂದು ನಿಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ ಏಕೆಂದರೆ ದುಡ್ಡು ವಾಪಸ್ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅವರು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ ಭಯ ಬೀಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ.ಜೆ. ಆರ್. ಸಿಂಧ್ಯಾ.—ಬೆಳಗಾವಿ, ಪಾಸನ, ಬೆಂಗಳೂರು ಈ ಮೂರು ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಡೆದಿದೆ ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸೆಲೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಒಂದು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರು. ಅದನ್ನು ತಂದ ತಕ್ಷಣ ಆ ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಸಿ.ಒ.ಡಿ. ಎನ್‌ಕ್ಯೂರಿಗೂ ಸಹಿತ ರೆಫರನ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದನ್ನು ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಡ್ರೈವರ್ ಎಂದು ಶಾಸಕರ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು

ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರ ಇತರ ವಾಸನೆ ತಗುಲಿದರೂ ಸಹಿತ ತಕ್ಷಣ ಆ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ ನವರಲ್ಲಿ ನಾವು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಎರಡು ತಿಂಗಳು ಆಯಿತು, ಕೋರಾರ ಡಿವಿಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೆಲೆಕ್ಷನ್ ಆಗಿ. ಇದನ್ನು ಹಿಂದೆಯೇ ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಬಹುಶಃ ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಆ ಸೆಲೆಕ್ಷನ್‌ನ್ನು ಆ ಲಿಸ್ಟನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿ ಬೇರೆ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ನನ್ನ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಗೋಸ್ಕರವಾಗಿಯೇ ಕಾಯಾತ್ಕಂಠ ಅಗತ್ಯ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಆಯಿತು ಮಾತನಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ.—ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್‌ಗಳು ಎಂದು 32 ಜನರನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವ್ಯಾಹತವಾಗಿ ಆಪಾದನೆಗಳು ಇದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಎನ್‌ಕ್ವಿರಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಎಂದು ಕಳಕಳಿಯ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ. ಈ 32 ಜನರ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಬಸ್ ಬಾಡಿಬಿಲ್ಡ್ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ರೀಜನಲ್ ವರ್ಕ್‌ಷಾಪ್ ಎರಡು ಇದೆ. ಒಂದು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ, ಇನ್ನೊಂದು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಎಷ್ಟನ್ನು ತಾವು ಕಟ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ? ಈಗಲೂ ಕೂಡಾ ತಾವು ಬಸ್ ಬಾಡಿಬಿಲ್ಡ್ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಅಜಾದ್ ಕಂಪನಿ, ಎಂ.ಜಿ. ಬ್ರದರ್ಸ್, ಸೂರಿ ಕನ್ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ಸ್ ಈ ರೀತಿ ಇನ್ನೊಂದು ರೂಬಿ ಕನ್ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ಸ್ ಅದಕ್ಕೆ ನೀವು ಚಾಪ್ತಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರೆಂದು ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ.ಜಿ.ಆರ್. ಸಿಂಧ್ಯಾ.—ಕೆ.ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ.ಸಿ.ಸಿ.ಯ ಬಸ್ ಬಾಡಿ ಬಿಲ್ಡ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಆಕ್ಟಿ ವಿಟೇಸನ್ ಖಾಸಗೀಯವರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥದ್ದು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಎರಡು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಸರ್ಕಾರ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯವರು ಈಗ ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್. ಟಿ.ಸಿ.ಗೆ ಸೇರಿತಕ್ಕಂಥ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ರೀಜನಲ್ ವರ್ಕ್‌ಷಾಪ್ ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ತಕ್ಕಂಥ ರೀಜನಲ್ ವರ್ಕ್‌ಷಾಪ್‌ನಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವಷ್ಟು ಬಸ್ ಬಾಡಿ ಬಿಲ್ಡ್ ನಾವು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಲಗ್ವುರಿ ಬಸ್ ಬಾಡಿ ಬಿಲ್ಡ್ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಏನು ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಪರಿಣಿತ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೊರಗಡೆಯವರಿಗೆ 08-10 ಬಸ್ ಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿರಬಹುದು. ಅದರ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರಿಂದ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಸಮಸ್ಯೆ ಏನೆಂದರೆ?

ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಮಾತೊಂದು ಸಂಸ್ಥೆ ಆಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಕೆ. ಎಸ್. ಎಫ್. ಸಿ. ಯಿಂದ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲವಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆದು ಬಾಡಿ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಯೂನಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ಯಾರು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಇವತ್ತು ಮಂಚ್ ತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಗಮನಕ್ಕೆ ನಾನು ತರಲೆಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ.—ಚಾಸಿ ಕೊಂಡು ಕೊಳ್ಳುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಅವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಮಿಷನ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಇದೆ. ಮೊದಲು ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ರವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಕಮಿಷನ್‌ನ್ನು ಕೆ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ಗೆ ಅಡ್ಡಸ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗಲೂ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಚಾಸಿಯನ್ನು ಕೊಂಡು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ.

(ಗೋದಲ)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯನವರೇ ನೇರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿ ಬಿಡಿ. ಎಲ್ಲರೂ ಡಿಸ್‌ಟರ್ಬ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

(ಗೋದಲ)

ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ.—ಕಮಿಷನ್‌ನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಏನು ಅನುಮಾನ ಇಲ್ಲ. ಅದು ಕೆ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ಗೆ ಬರುವಂತಾಗಬೇಕು. ಯಾರು ಬುಕ್ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ಇದು ಹೋಗಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಜಿ. ಆರ್. ಸಿಂಧ್ಯಾ.—ಬಹಳಷ್ಟು ಜನಕ್ಕೆ ಕೆ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ಯಲ್ಲಿ ಕೊಂಡು ಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥ ಚಾಸಿ ಬಗ್ಗೆ ಕಮಿಷನ್ ಇದೆ. ಕಮಿಷನ್ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ.

ನಾನು ಈ ಆಲೋಚನೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮೂರು ವರ್ಷ ಆಯಿತು, ಯಾರೂ ಕಮೀಷನ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ನನಗಂತೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಸಹಿತ ಯಾರೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಾಸಿಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸ್ಪಾನ್ಸರ್ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥವರು ಎರಡು ಕಂಪನಿ ಮಾತ್ರ ಒಂದು ಅತೋಕಾ ಲೈಲಾಂಡ್ ಮತ್ತೊಂದು ಜಾಟಾ ಅವರು. ಇವರು ಕೆ.ಎಸ್. ಟಿ.ಸಿ.ಗೆ. ಆಗಲೇ ಸ್ಟೇಟ್ ಪ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಅಂಡರ್ ಟೇಕಿಂಗ್ ಆಗಲೇ ಯಾವ ರೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥದ್ದನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಎ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ಅವರು ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇವತ್ತು ಬಾಸಿ ಬಯರ್ಸ್ ಮಾಡ್‌ಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಸೆಲ್ಯೂಲಾರ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಅಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನು ಇದೆ, ಬಾಸಿಯನ್ನು ಕೊಂಡು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಬುಕ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಏನೋ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇತ್ತು. ಇವತ್ತು ಆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಹೊಸ ಹೊಸ ಮಾದರಿಯ ಮಾಡಲಾಗಲಿ ಟೈ ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಮೆಕಲಾಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಸಿಕ್ಯಾ ಪಟ್ಟಿ ಕಾಂಪಿಟೇಷನ್ ಇದೆ. ಯಾರೋ ಗುರುಗಂಸು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕಂಥದ್ದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅದು ನಿಖರವಾಗಿ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾರ ಮೇಲೆ ಆಪಾದನೆ ಇದೆ. ಯಾರಿಗೆ ಕಮೀಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟು ಕಮೀಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮೆಮ್ಬರ್ಸ್ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಗೆ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯಂಥ ಚರ್ಚೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ನಾನು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ನಿಮಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಏನಾದರೂ ಮಾಹಿತಿ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಈ ಸದನದ ಮುಂದೆ ಇಡಬೇಕು. ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿ ಯಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಾಗ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಜನಗಳಿಗೆ ನೋವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟೇ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೂ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ ಎಂದು. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುನ್ನತ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಯಾವುದೇ ಸಂಸ್ಥೆ ಇರಲಿ ಅದರ ಮೂಲಕ ಎನ್‌ಕ್ವಿರಿ ಆಗಲಿ. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಆಪಾದನೆಯನ್ನು ತಾವು ವಾಪಸ್ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸುಮ್ಮನೆ ಆಪಾದನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥ ಇಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ತಾವು ವಾಪಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶಿ-೦೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ.—ಆಪಾದನೆಗಳು ಮಾಡಿದರೆ, ಯಾಕೆ ಹೀಗೆ ಕೇಳಿದಾಡಬೇಕು. ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ, ಕಮೀಷನ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಅವರು ಕೋಪ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು, ಅವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಜಿ. ಆರ್. ಸಿಂಧ್ಯಾ.—ಮಂತ್ರಿಗಳು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಯಾರೋ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಬಸ್ ಮಾರೀಕರು. ೮-೧೦ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರ ಹತ್ತಿರ ಎಷ್ಟು ಕಮೀಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು. Let there be a House Committee. I am prepared for it. For any kind of probe I am prepared. ಸುಮ್ಮನೆ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಆಪಾದನೆ ಮಾಡುವಾಗ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಮಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಜಿ. ಆರ್. ಸಿಂಧ್ಯಾ.—ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಬಗ್ಗೆ, ಡ್ರೈವರ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತೊಂದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಗುರುತರವಾದ ಸಾಕ್ಷಿ ಇರಬೇಕು, ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನಗಳು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಸಾಕ್ಷಿ ಪುರಾವೆಗಳು ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸದನದ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ನಾನು ತಯಾರಾಗಿದ್ದೇನೆ, ತಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಏನಾದರೂ ಪುರಾವೆ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಕೂಡಿ. You cannot just make a vague allegation and get away from this House.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ರೆಕ್ಲೆಸ್ ಆಗಿ ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಮಾನ್ಯ ಸಿಂಧ್ಯಾರವರು.....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರೇ ಅವರು ಮಾತನಾಡಲಿ, ನೀವು ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಶುರು ಮಾಡಿದಿರಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಭಾಬುರೆಡ್ಡಿ ವಿ. ತಂಗಳ್.—ಅವರು ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯನವರಿಗೆ ಕುಮ್ಮಕ್ಕು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಈಗ ಬಂದು ನಿಮಿಷ, ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಸಿಂಧ್ಯಾರವರು.....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಮಗೆ ಬೇಕಾದರೆ ಆ ಮೇಲೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅವರದ್ದು ಮುಗಿಯಲಿ,

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಬಂದು ನಿಮಿಷ.....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇಲ್ಲ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಕೂಡಿ, ನಿಮಗೆ ಆ ಮೇಲೆ ಬೇಕಾದರೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಅವರು ಮಾತನಾಡಲಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಇದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ, ಇವರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾಪನೆ ಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಅವರು ಕರಕೃ ಆಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಜಿ. ಆರ್. ಸಿಂಧ್ಯಾ.— ಧರ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾಪನೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಲು, ಇಲ್ಲಿ ಯಾವ ಧರ್ಮಾ ಪ್ರಶ್ನೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವವರು ಅಪಾದನೆ ಮಾಡುವಾಗ ನಾಳೆ ಮತ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಕೆ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ.ಯ ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಮೇಲೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಧರ್ಮದ ಮೇಲೆ ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ಸಾರಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಆಗಲಿ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿ ಅಪಾದನೆ ಅದಾಗ ಅದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನಿರಾಕರಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನೇ ಮಾಡುವಾಗ ಸಾಕ್ಷಿ ಅಥವಾ ಪುರಾವೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.— ದಯವಿಟ್ಟು ಶಾಂತವಾಗಿರಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಮಾನ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರೇ, ದಯವಿಟ್ಟು ನೀವು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ, ನೀವು ಕೊನೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದಿರಿ.

SRI B. BASAVALINGAPPA.— When he has yielded why you are not allowing? Please bear with me for a second.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರೇ, ಅವರನ್ನು ಡಿಫೆಂಡ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಡಿ, ಅವರೂ ಬಿ. ಎ. ಎಲ್. ಎಲ್. ಬಿ. ಹಿಂದಿದ್ದಾರೆ, ಅಡ್ವೋಕೇಟ್ ಅವರು, ದಯವಿಟ್ಟು ಕೂಡಿ, ಸಭೆ ನಡೆಸುವವನು ನಾನು, ದಯವಿಟ್ಟು ಕೂಡಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ — ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಬಂದು ನಿಮಿಷ, ಕಮೀಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರೇ, ದಯವಿಟ್ಟು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ, ತಮಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.— ಅವರು ಹೇಳಲು ನಿಂತುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. Hon Member has yielded, I would not have spoken but for his yielding.....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರೇ, ನೀವು ಹಿರಿಯರು, ಅವರು ಮುಗಿಸಲಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.— ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಹೇಳಲೇ ಬೇಕು, ಅವರು ನನ್ನ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ನೀವು ಮಾತನಾಡಲು ಪರ್ಮಿಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ ?

SRI B. BASAVALINGAPPA.— I have requested the Hon-Member to yield. Why you are speaking so much? You are the Speaker.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ನನಗೆ ಹೇಳಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಜ್ಞಾಪಕ ಇದೆ ನಾನು ಮಂತ್ರಿ, ಯಾಗಿದ್ದವನು. ಎಂ. ಎಲ್. ಎ. ಆಗಿದ್ದವನು, ನಾನು ಹೊಸಬನು ಅಲ್ಲ, ನನಗೆ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಿದೆ. ನೀವು ಹಿರಿಯರೂ ನಿಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಗೌರವ ಇದೆ. ನೀವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತೀರಿ, ನಿಮಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಅಂದರೆ ಕೊಟ್ಟೇ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

(ಗೊಂದಲ)

SRI B. BASAVALINGAPPA. — I will not sit down until I make that point clear. Now, I have said ಅವರು ಧರ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾಪನೆಗೋಸ್ಕರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು ಧರ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾಪನೆ ಅಲ್ಲ, ಇಂತಹ ಒಂದು ಅಲಿಗೇಷನ್ ಸದಸ್ಯರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾಳೆ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರಬಾರದು ಎಂದು, ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅದನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು ಕರೆಕ್ಟ್.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ — ನಾನು ತಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು ದನ್ನು ನಾನೂ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಅಲಿಗೇಷನ್ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವಾಗ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ನಾಟಕಿ ಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲವೇನು. ಯಾರು ಯಾರೋ ಕಮೀಷನ್ ಕೊಟ್ಟರು ಬೋರ್ಡರ್ಸ್, ಹಾಗೆ ಹೇಗೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರು ..

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಜಿ. ಆರ್. ಸಿಂಧ್ಯಾ.— ಬೋರ್ಡರ್ಸ್ ಇಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಬರಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಅವರು ರೆಕ್ಲೆಸ್ ಆಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಜಿ. ಆರ್. ಸಿಂಧ್ಯಾ.— ಕುಂಬಳಕಾಯಿ ಕಳ್ಳ ಅಂದರೆ ಹೆಗಲು ಮುಟ್ಟಿ ನೋಡಿಕೊಂಡ ಹಾಗೆ ಇದೆ.

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.— ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ರಚನೆಯಾಗಿದ್ದ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಸಮಿತಿ ಕೊಟ್ಟ ಪರದಿಯಲ್ಲಿ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಮಾಡಿದ ಆಪಾದನೆ ಸತ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಸಹ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಅದು ನಿಜ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಅಲ್ಲಿನ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಅವಮಾನದ ಸಂಗತಿ ಬೇರೆ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ಚಾಪ್ತಿ ಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ನೀವು ಸತ್ಯವಂತರಾಗಿರಬಹುದು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾಗಿ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪಾಯಿಂಟ್ ಇಷ್ಟೆ, ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿರುವಂತಹ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಈ ಬೋರ್ಡರ್ಸ್ ಹಗರಣವನ್ನೇ ಒಂದು ಬಂಡವಾಳವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು...

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಂಚಕಜುರ್ನ ಬರ್ಗ್.— ಈ ಹಿಂದೆ ಸಹ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕೆಲವರ ಮೇಲೆ ಸ್ಪೆಷಿಫಿಕ್ ಆಗಿ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಏನು ಕ್ರಮ ಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಜಿ. ಆರ್. ಸಿಂಧ್ಯಾ.— ಅಲ್ಲಿನ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಮೇಲೆ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದರು. ನನ್ನ ಹತ್ತಿರವೂ ಸಹ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಮಾಹಿತಿಗಳು ಇದ್ದವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಅವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ...

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.— ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಕುಳಿತುಕೊಂಡರೆ ನಾನು ಹೇಳಿ ಮುಗಿಸಿಬಿಡುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ತಾವು ಆ ರೀತಿ ಕ್ಷಮೆಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಅವರನ್ನು ಕೂರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಅನುಮತಿ ಇದೆಂದು ಮಾತನಾಡಲು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮಾನವಾದ ಹಕ್ಕಿದೆ. ತಾವು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸಭೆಗೆ ಬಂದು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ, ತಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ಮೊದಲು ಸ್ಟೆಪಿಫಿಕ್ ಆಗಿ ಮಾಡಿದ್ದ ಅಲಿಗೇಷನ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ಈಗ ಮಾನ್ಯ ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯನವರು ಸ್ಟೆಪಿಫಿಕ್ ಆಗಿ ಅಲಿಗೇಷನ್ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ, ರೆಕಾರ್ಡ್ ಆಗಿ, ವೇಗ್ ಆಗಿ ಅಲಿಗೇಷನ್ ಮಾಡಿದರು. ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಡೆಫಿನಿಟ್ ಆಗಿ ಅಲಿಗೇಷನ್ ಮಾಡಿದರೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಆಯಿತು, ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಇದೇ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಸಮ್ಮ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಏನು ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ...

(ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಗೊಂದಲ)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ರೆಕಾರ್ಡ್ ಆಗಿ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಇಂತಹ ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನು ನಿಷ್ಕೂ ಮಾಡಬಾರದು ಮತ್ತು ಅವರೂ ಸಹ ಮಾಡಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಆದರೂ ಇಂತಹ ಅಲಿಗೇಷನ್ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಏನು ಹೇಳಬೇಕು ? ತಾವೇ ಹೇಳಿ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇಲ್ಲಿ ತೇಜುಬಡ ಇಲ್ಲದ ಅಲಿಗೇಷನ್ ಮಾಡಿದರೆ ಹೇಗೆ ? ಆ ರೀತಿ ಅಲಿಗೇಷನ್ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ತಾವು ಜಾಗೃತ ಮುಗಿಸಿಬಿಡಿ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ.—ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಅವರು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ; ಕಂಪನಿಯವರು ಏನಾದರೂ ಕಮಿಷನ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದನ್ನು ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಸ್ವೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಆ ವೇಳೆಗೆ ಅವರಿಗೆ ಕೋಡು ಬಂದು ಕುಣಿದಾಡಿಬಿಟ್ಟರು, ಈ ರೀತಿ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಕಮಿಷನ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೆ ಪುಕಾರು ಇದೆ ಎಂದು ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಜಿ. ಆರ್. ಸಿಂಧ್ಯಾ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಕೊಟ್ಟ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಕುಣಿದಾಡಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ತಾವು ರೆಕಾರ್ಡ್‌ನಿಂದ ತೆಗೆಸಿ ಹಾಕಿ ಯಾರು ಇಲ್ಲಿ ಕುಣಿದಾಡಿದ್ದು ? ಕುಣಿದಾಡಿದ್ದು ಮಾನ್ಯ ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯನವರು ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಬಿರವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ನಾನಲ್ಲ ;

ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ.—ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಕೇಳುವಷ್ಟು ಸೌಜನ್ಯವೂ ಸಹ ಅವರಿಗೆ ಇಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಸಹ ಕೂಗಾಡುವುದು ಬೇಡ. ತಾವು ಜಾಗೃತ ಮುಗಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ.—ಅವರೇನಾದರೂ ಕಮಿಷನ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದನ್ನು ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಸ್ವೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಬೈಯರ್ಸ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಕಮಿಷನ್ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ತಮಗೆ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಕಡಿಮೆ ದಂದವಿಡಿಯಾದರೂ ಕೊಡಬಹುದು. ಅವರು ಕೊಡದೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಕಡಿಮೆ ರೇಟಿಂಗ್ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಿ ;

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಜಿ. ಆರ್. ಸಿಂಧ್ಯಾ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಮತ್ತೆ ಅವರು ಕಮಿಷನ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಅದನ್ನು ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಸ್ವೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಕಮಿಷನ್ ಅಂದರೆ ಏನು ಎಂಬುದೇ ವಸಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಏನಾದರೂ ಸಾಕ್ಷಿ ಪುರಾವೆ ಇದ್ದರೆ ಕೊಡಿ : ಯಾರು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ.—ಈಗ ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದು ನಿಜ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳೋಣ ; ಇದನ್ನು ಆಮೇಲೆ ನೋಡೋಣ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಇಲ್ಲಿ ರಿಲೆವೆಂಟ್ ಆಗಿ ಮಾತನಾಡಿ ; ಇರೆಲೆವೆಂಟ್ ಆಗಿ ಮಾತನಾಡಬೇಡಿ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಜಿ. ಆರ್. ಸಿಂಧ್ಯಾ.—ಅ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಬಳಿ ಪುರಾವೆ ಇದ್ದರೆ ಕೊಡಿ, ನಾನು ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಮೊದಮೊದಲು ರಿಲೆವೆಂಟ್ ಆಗಿ ಮಾತನಾಡಿದಿರಿ : ಆದರೆ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಏತಕ್ಕೆ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆ.—ಈ ಹಿಂದೆ ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿ ಅವರು ಗ್ಯೋವರ್ ಕಮಿಷನ್ ಮುಂದೆ ಮಾಡಿದ್ದ ಚಾರ್ಜ್ ಪೈಕಿ, ಈ ಚಾರ್ಜ್, ಟೈರ್ ಮತ್ತು ಟೂಬ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಖರೀದಿ ಮಾಡುವಾಗ ಕಮಿಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ರೀತಿ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಇದೇ ಮೊದಲನೇ ಸಲ ಅಲ್ಲ; ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕೈಗಾರಿಕಾಸ್ಥಾನಗಳು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೆಂದರೆ, ಅವರಿಂದ ಬಲ್ಕ್ ಆಗಿ ಪರ್ಚೇಸ್ ಮಾಡುವಾಗ ಒಂದು ಪರ್ಸೆಂಟ್, ಎರಡು ಪರ್ಸೆಂಟ್, ಐದು ಪರ್ಸೆಂಟ್, ಹೀಗೆ ರಿಯಾಯಿತಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ನೀವು ಅವರಿಂದ ಕಮಿಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ, ಒಮ್ಮೆಲೇ ಅವರು ಕಡಿಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಎನ್ನುವುದಿದ್ದರೆ, ಅದೇ ರೀತಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅವರು ಪೂರ್ತಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಅವರ ಮೈಮೇಲೆ ತಾವು ಬಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಬೇಡಿ. ಅವರ ಮೈಮೇಲೆ ಇವರು ಬೀಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ;

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಜಿ. ಆರ್. ಸಿಂಧ್ಯಾ.—ಮಾನ್ಯ ಖರ್ಗೆ ಅವರು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ವಕೀಲರು, ಅದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಪರವಾಗಿ ವಾದ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆ.—ತಾವು ಮಾತನಾಡುವವರಿಗೆ ನರ್ವಸ್ ಆಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಡಿ. ಅವರು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ. ಸತ್ಯಾಂಶ ಹೊರಗಡೆ ಏನು ಬರುತ್ತದೋ ಬರಲಿ, ಮೊದಲು ಅವರು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಜಿ. ಜಮಖಂಡಿ.—ಎರಡು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕಮಿಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಅದು ಸಮಗ್ರ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಸಜ್ಜೆ ಮೊದಲಿದ್ದು ಒಂದು ಕೆಲವು ಎಕರ್‌ಮಿ ಮೆಷರ್ಸ್ ತಂದಿರಿ ಕೆ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ಯಲ್ಲಿ ಇಂಫೂಮ್ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು. ಸ್ವಾಮಿ ಅವರಿಗೆ ಕೋಪ ಬರುತ್ತದೆಯೇ ಏನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ರಿವರ್ಸ್ ಗೇರ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಜಿ. ಆರ್. ಸಿಂಧ್ಯಾ.—ಮಾನ್ಯ ಖರ್ಗೆಯವರು ಒಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್‌ರವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂಥ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೂ ಇದೇ ರೀತಿ ಆಪಾದನೆಯನ್ನು ಇವತ್ತು ಅಡಕಿತ ಪಕ್ಷದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು, ಸನ್ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು, ಗ್ಯೋವರ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅವರ ಅನೇಕ ಆಪಾದನೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದೂ ಒಂದು ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದಿಂದ ರಚನೆಯಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಎಎಸ್‌ಆರ್‌ಟಿಎಂ ಏನಿದೆ ಅವರು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ರೇಟನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಐಎಎಸ್ ಅಫೀಸರ್ ಇತಕ್ಕಂಥ ಸಂಸ್ಥೆ. ಅದೇ ರೇಟಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಹೊತಗೆ ಕೆ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೂ ಸಹಿತ ಇರುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ.—ಅವರು ಸತ್ಯವಂತರಾದರೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷ, ಅವರಿಗೆ ವಂದನೆಗಳು. ಸ್ವಾಮಿ, ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಸುಮ್ಮನೆ ಏಕೆ ರೇಗಿಸುವುದು. ಈ ಟಿಕೆಟ್ ಬುಕ್ಸ್ ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆ.—ಕಮನಿಸ್ಟ್‌ನವರು ಹೀಗೇ ನೋಡಿ, ಎರಡು ಸ್ಪೆಷ್‌ಮಾಂಡು, ೪ ಸ್ಪೆಷ್‌ ಹಿಂದು ಇರುತ್ತಾರೆ;

ಶ್ರೀ ಬಾಬುರಾಜ್ ವಿ. ತುಂಗರ್.—ಇದರಲ್ಲಿ ನೀವು ಬೇಳೆ ಬೇಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ.—ಈಗ ಟಿಕೆಟ್ ಬುಕ್ಸ್ ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ.—ನನಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ.

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಆರ್. ನೀಲಕಂಠಪ್ಪ.—ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯನವರೇ, ಈಗ ಅವರಿಗೆ ರಿವರ್ಸ್ ಗೇರ್ ಇದೆ ಹಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ನಿಮಗೆ ಬ್ರೇಕೇ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ; ಯಾವ ಕಡೆ ಹೋಗುತ್ತೀರಿ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಹೇಗೆ ಬೇಕೋ ಹಾಗೆ ಓಡಿಸುತ್ತಾ ಇರುತ್ತೀರಿ. ನಿಮ್ಮ ಬ್ರೇಕೇ ಕಷ್ಟ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ.—ನಾನೂ ಏನೂ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಸುಮ್ಮನೆ ಕೆಳಿತು ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಆರ್. ನೀಲಕಂಠಪ್ಪ.—ನಿಮಗೆ ಬ್ರೇಕೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲವಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ.—ಇವರು ವಿಷಕಂಠ ಮೂರ್ತಿಯವರು, ರೌಂಡ್ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾ ಇರುತ್ತಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯನವರೇ ನೀವು ಮಂಗಳಸುತ್ತೀರಾ, ಮತ್ತೊಬ್ಬರನ್ನು ಕರೆಯಲೋ, ತಾವು ಮಂಗಳಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ.—ಈಗ ಟಿಕೆಟ್ ಬುಕ್ಸ್ ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಎಷ್ಟು ಟಿಕೆಟ್ ಬುಕ್ಸ್ ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಎಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯಾಗುತ್ತದೆ? ನಾನು ಅಂದುಕೊಂಡಿರುವುದು ಅದಕ್ಕೆ ಅಕೌಂಟೇ ಇಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಐಎಎಸ್ ಅಫೀಸರ್ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಿದರು. ಈವರೆವಿಗೂ ಕೆಎಸ್‌ಆರ್‌ಟಿಸಿ, ಯಲ್ಲಿ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಟಿಕೆಟ್ ಬುಕ್ಸ್ ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕೊನೆಯಾಗಿದೆ, ಇಷ್ಟು ಮಿಕ್ಕಿದೆ ಎಂದು ಈಗಲೂ ಕೂಡ ಲೆಕ್ಕ ಇಲ್ಲ. ಈ ಅನ್ಯಾಯಗಳು, ಅಕ್ರಮಗಳು, ಜರುಗುತ್ತಾ ಇದ್ದರೆ ಕೆಎಸ್‌ಆರ್‌ಟಿಸಿಗೆ ಹೇಗೆ ಲಾಭ ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಒಂದು. ಇನ್ನೊಂದು ಈ ಬಸ್ ಬಿಡಬೇಕು ಅಂದರೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಾಯಿಂಟಿನಲ್ಲೂ ಬಸ್ ಬಿಡುವಾಗ ಕಂಡಕ್ಟರ್ ಲಂಚ ಕೊಡಬೇಕು, ಕಡೆಗೆ ಪಾಚೆಮನೆಗೂ ಕೊಡಬೇಕು. ಎಂಟ್ರಿ ಮಾಡುವ ಕ್ಲರ್ಕ್‌ಗೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೆನೆ ಅವನು ಕೊಡುವುದು. ಅದು ಆದಮೇಲೆ ಪುನಃ ಬಸ್ ಸ್ಟಾಂಡಿಗೆ ಬಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್‌ನಲ್ಲೂ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಅದೂ ಕೆಳಗಡೆ ಹೀಗೆ ಇಟ್ಟು ಕೊಡಬೇಕು, ಕೊಟ್ಟರೇನೇ ಅವನು ಇನಿಷಿಯಲ್ ಹಾಕುವುದು, ಇಲ್ಲದೇಹೋದರೆ ಇಲ್ಲ. ಕೆಳಗಡೆ ೨ ರೂಪಾಯಿ ಹೀಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವನು ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ ಕೈಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಇನಿಷಿಯಲ್ ಹಾಕುತ್ತಾನೆ, ಇದು ಪಾಡಿಕೆ, ಹೀಗೆ ಕೆಳಗೆ ಇಡುವುದು ಪಾಡಿಕೆ. ಈ ರೀತಿ ಒಬ್ಬ ಕಂಡಕ್ಟರ್ ಹತ್ತಿರ ಸುಮಾರು ೨೦ ರೂಪಾಯಿ ನಿಮಗೆ

(ಗೊಂದಲ)

ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಏಕೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತೀರಿ ಸುಮ್ಮನೆ. ನಿಮಗೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವೇ. ಈಗ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲು ಏನು ಚೀಂಕ್ ಇತ್ತು ಅದು ಇಲ್ಲ. ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಪಿಲ್‌ಫರೇಜ್ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಮೊದಲು ಚೀಂಕ್ ಜಾಸ್ತಿ ಇತ್ತು, ಈಗ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಪಿಲ್‌ಫರೇಜ್ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಕೆಎಸ್‌ಆರ್‌ಟಿಸಿ, ಯಲ್ಲಿ ಲಾಭ ಬರುತ್ತದೆ, ಲಾಭ ಬರುತ್ತದೆ ಅಂದರೆ ಹೇಗೆ ಲಾಭ ಬರುತ್ತದೆ ಸ್ವಲ್ಪ

ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ. ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಪೂರ್ವಿಯಾಗಿ ಕ್ರಿಟಿಸಿಸ್ ಮಾಡುವುದೇ ನನ್ನ ಡ್ಯೂಟಿಯಲ್ಲ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಿಂದ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದವರೆಗೂ, ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಿಂದ ರಾಜಧಾನಿ ಮಟ್ಟದವರೆಗೂ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಓಡಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ನಿಜವಾಗಲೂ ನಾನು ಕಾಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಅದೇ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಿಂದ ಹಳ್ಳಿ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೊಡುವಾಗ ನೀವು ವಿಫಲರಾಗಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಬಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬನ್ನಿ.

ಶ್ರೀ ಪಿ.ಜಿ.ಆರ್. ಸಿಂಧ್ಯಾ.—ಏಕೆಂದರೆ, ಪ್ರೈವೇಟ್ ಬಸ್‌ನವರು ಮೆಯಿನ್ ರೋಡ್‌ನಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ಅವರನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹದ್ದುಬಸ್ಸಿಗೆ ತಂದಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಇವರು ಬಿಡಲೊಲ್ಲರು, ಇವರ ರೂಟೇ ಒಂದಂ ಕಡೆ, ಪರ್ಮಿಟೇ ಒಂದಂ ಕಡೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಕೋಲಾರ ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ತಾವು ಬಂದು ನೋಡಿ, ಬಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ೫೦ ಜನಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಇರುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಡ್ರೈವರ್ ಮತ್ತು ಕಂಡಕ್ಟರ್ ತಪ್ಪು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಜನಗಳು ಡ್ರೈವರ್ ಕಂಡಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ಹೊಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಪೋಲೀಸಿನವರು ಬಂದಂ ಒಮ್ಮೆ ಲಾಟೆ ಚಾರ್ಜನ್ನು ಕೂಡ ಮಾಡಿ ಆಯಿತು. ಜನಗಳನ್ನು ಇಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಓಡುತ್ತಿರುವ ಬಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಜನಗಳನ್ನು ಬಿಡದೇ ಇದ್ದರೆ, ಜನರು ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಅಡ್ಡ ಹಾಕಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಷೆಡ್ಯೂಲುಗಳನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿ, ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಓಡಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮುಗಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ.—ಸ್ವಾಮಿ, ನನಗೆ ಮುಂಕಾಲು ಭಾಗ ತೊಂದರೆಯಾಯಿತು. ಹಳ್ಳಿಗಾಡಗಳ ಕಡೆ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕು, ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡದೇ ಇರತಕ್ಕ ಕಡೆ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ಖಾಸಗಿ ಬಸ್ಸುಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡೂಕಾಲು ರೂಪಾಯಿ ಬಸ್ ಜರ್ಜರ್ ಇದ್ದರೆ, ಖಾಸಗಿಯವರು ಒಂದುಕಾಲು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಜನರು ಯಾರೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಲೆಕ್ಟರ್ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ೩-೪ ತಿಂಗಳು ಓಡಿಸಿ ಲಾಭ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಟೆಂಪರರಿ ಪರ್ಮಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ.ಜಿ.ಆರ್. ಸಿಂಧ್ಯಾ.—ನ್ಯಾಷನಲ್ಸ್ ಬೇಕೋ ಬೇಡವೋ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ.—ನಾನು ಕಮ್ಯುನಿಷ್ಟ್ ಆಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಮಗನ ಹಸರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಸ್ ಇದೆ, ಅವನಿಗೆ ಬುದ್ದಿ ಇಲ್ಲದೆ, ಒಂದು ಬಸ್ ಹಾಕಿದ್ದಾನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಿಮ್ಮ ಬಸ್ಸುಗಳು ಎಷ್ಟು ಇವೆ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ.—ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ನೀವು ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ಈಗ ಕಾರುಗಳಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ನಾನು ಮೊನ್ನೆ ಬಿ.ಡಿ.ಓ. ಅವರೊಂದಿಗೆ ಜೇಷಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಸುಮಾರು ೧೦೦ ಜನ ಬಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ಕಷ್ಟ ನೋಡಿ ಸ್ವಾಮಿ ತಮಗೆ ಸಮಸ್ಯಾರವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಟೆಂಪರರಿ ಪರ್ಮಿಟ್ ಕೊಟ್ಟು ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಲಾಸ್ತ್ ಮುಗಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ.—ಇಂಟರ್‌ಸ್ಟೇಟ್ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟ್ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಇಂಟರ್‌ಸ್ಟೇಟ್ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ. ಆಂಧ್ರ, ಮಿಳನಾಡು, ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯಗಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಮೈಲೇಜ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಿಟಿ ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸೂಕ್ತ ಗಮನಹರಿಸಬೇಕು. ಇವತ್ತು ತಿರುಪತಿಗೆ ದಿನಕ್ಕೆ ೨೦ ಬಸ್ಸು

ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬುಕಿಂಗ್ ಸ್ಕೀಷನ್ ಇಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಬಸ್ಸುಗಳು ಎಲ್ಲಿವೆ ಎಂದು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಂಥದವರು ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಹೋದಮೇಲೆ ಬಿಡು ತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ಗಮನಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬಸ್ ಪೆಲ್ವರುಗಳನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಟೂರಿಸ್ಟ್ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಅಂಥ ಮತ್ತು ಮದ್ರಾಸಿನಿಂದ ಜಾಸ್ತಿ ಬಸ್‌ಗಳು ಬರುತ್ತಿವೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಟೂರಿಸ್ಟ್ ಬಸ್‌ಗಳೇ ಇಲ್ಲ. ಇಂಟರ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಬಸ್‌ಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ೮೦ ಬಸ್ಸು ಇದ್ದುದು, ೨೦ ಬಸ್‌ಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಅಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಬಸ್ಸುಗಳ ಮೇಲೆ ೪ ಪಟ್ಟು ಜಾಸ್ತಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ಗಮನಹರಿಸಿ, ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ, ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ನಾನು ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳು ಇವೆ ಅಲ್ಲಿಗಾದರೂ ಸಹ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಳಕೆಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಮಂಡಲ್ ಪಂಚಾಯತಿ ಹೆಡ್ ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್ ಇದೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ಹಾಸ್ಟಲ್ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ನೋಡಬೇಕು ಸ್ವಾಮಿ, ಅವು ಯಾವ ರೀತಿ ಇವೆ ಎನ್ನುವುದು ಆಗ ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಹಳೆಯ ಕಾಲದ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ರೂಮಿನಲ್ಲಿ ೨೦ ಜನ ಹುಡುಗರನ್ನು ಹಾಕಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಒಂದೊಂದು ಟ್ರಂಕ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ಅವರದೆಲ್ಲಾ ಆಸ್ತಿ ಪುಸ್ತಕ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ, ಹಾಸ್ಟಲುಗಳಿಗೆ ಸ್ವಂತ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಕಟ್ಟಿಕೊಡಬೇಕು, ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಬಹಳ ಸ್ಟೇಷಿಯರ್ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್, ಬಾಡಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತುಗಳು ಬಂದಮೇಲೆ ಫಂಡ್ಸ್ ರಿಲೀಸ್ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ವಿಪರೀತವಾಗಿ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕೈದು ಹಾಸ್ಟಲುಗಳಿಗೆ ಫಂಡ್ಸ್ ರಿಲೀಸ್ ಮಾಡದೇ ಅಕ್ಟಿಯನ್ನು ಕೊಡದೆ ಬರೀ ಒಟ್ಟು ಕೊಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂತು. ಇನ್ನು ಹಾಸ್ಟಲಿನಲ್ಲಿತಕ್ಕ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್ ಅವರ ಹೆಸರು ಮಾತ್ರ ದೊಡ್ಡದಾಗಿದೆ ಅವರಿಗೆ ಡೈಲಿ ವೇಜ್‌ಸ್ ನಲ್ಲಿ ೧೦ ರೂಪಾಯಿ ಏನೋ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಅದೂ ಅಲ್ಲದೇ ನಾಲ್ಕೈದು ಹಾಸ್ಟಲಿಗೆ ಒಬ್ಬರು ಇರುತ್ತಾರೆ, ಅದ್ದರಿಂದ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಾಸ್ಟಲಿಗೂ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಸೂಪರ್‌ವೈಸರ್ ಇರುವಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕಳಕೆಯಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗದ ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ನಾನು ಇವರಲ್ಲಿ ಕೇಳುವುದು ಇಷ್ಟ. ದೇವನಾ ನಗರದಲ್ಲಿ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ನಾವು ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ, ಅವರಿಗೆ ಜಾತಿ ಹೆಸರು ಹೇಳಿ ಅವಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ, ಸಿವಿಲ್ ರೈಟ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಕೇಸ್ ಹಾಕಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ, ನೀವು ಹಾಕಿರತಕ್ಕ ಕೇಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕೇಸುಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್‌ವಿಕ್ಟ್ ಆಗಿದೆ. ತಾವು ಸುಮ್ಮನೇ ಒಂದೇ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ, ೧೯೮೪ರಲ್ಲಿ ೯೯, ೯೮೭ರಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ೧೦೦ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಯಾವ ಒಂದು ಕೇಸಿನಲ್ಲಿ ಕನ್‌ವಿಕ್ಟ್ ಆಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಿ. ಆದ್ದರಿಂದ, ತಾವು ದುಗುಟ್ಟು ಸ್ಟ್ರಾಂಜೆಂಟ್ ಆಕ್ಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಸಮಾಜ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ಕೂಡ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹರಿಜನರಿಗೆ ಹೋಟಲಿನಲ್ಲಿ ಊಟ ಕೊಡುವುದು, ತಿಂಡಿ ಕೊಡುವುದು ನಿರಾಕರಿಸುವಂತಾದ್ದು ಇದೆ ಎಂದೂ. ಇದು ಜಾಸ್ತಿ ಯಾಗುತ್ತಿದೆ ತಾವು ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಇನ್ನು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗದ ಮೇಲೆ ನಡೆದಿರತಕ್ಕ ದೌರ್ಜನ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಕಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ೨೩೭ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನಕೊಟ್ಟು ಆಕ್ಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಮೆಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಅಂಗವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಮಾನ್ಯ ಪಂಪಾಕೃತಿಯವರು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕೊಡುವಂತಾದ್ದು ೨೭೫ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ, ಜೊತೆಗೆ ೯೫ ರೂಪಾಯಿ ಹೆಲ್ಪರ್‌ಗೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ. ನಿಮ್ಮ ಲೆಕ್ಕದ ಪ್ರಕಾರ ಇಲ್ಲಿ ಇರುವಂತಾದ್ದು ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಆ ಊರಿನ ಜನರೇ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಅದರ ಯಾವ ಊರಿನವರು ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಟ್ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರು ೨೭೫ ರೂಪಾಯಿ ಏನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ಅವರು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಅವರಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಸಂಬಳವನ್ನು

ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಜೊತೆಗೆ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಇತರೇ ಖರ್ಚು ನೀವೇ ಕೊಡುವಂತಾಗಬೇಕು. ಇನ್ನು ಅಂಗನವಾಡಿಗಳು ಇರುವಂತಾದ್ದು ಚಾವಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ವಿಪರೀತ ಗಲೀಜು ಇರುವಂಥ ಪ್ರದೇಶ ಏನೋ ಜಾಸ್ತಿ ಅಂಗನವಾಡಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಅವುಗಳಿಗೆ ಬಲಿಂಗ್ ಕೊಡುವಂತಾದ್ದು ಅಗಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಏಸಿಡಿಎಸ್ ಸ್ಕೀಮಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತರಣೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಅವರೆ ಲೆಕ್ಕದ ಪ್ರಕಾರವೇ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಪೂರ್ತಿ ಎಲ್ಲಾ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೂ ವಿಸ್ತರಣೆಯಾಗಬೇಕು. ಈಗ ಅರ್ಧ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತರಣೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಪೂರ್ತಿ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಕವರ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಏಸಿಡಿಎಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳದು ಒಂದೇ ಅಲ್ಲ ಬರುವುದು, ಮಹಿಳೆಯರ ಕಲ್ಯಾಣ ಕೊಡಬರುತ್ತದೆ, ಪ್ರಗ್ರೆಸ್‌ನಿಂಗ್ ಲೆಡಿಸ್‌ಗೆ ಫೆಸಿಲಿಟೀಸ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಇವರು ಪೂರ್ತಿ ಮರೆತು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರುಗಳಿಗೆ ಡಾಕ್ಟರಗಳು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಚೆಂಡ್ ಮಾಡಿ ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ, ಆ ಸ್ಕೀಮಿನ ಒಂಜಿನಲ್ ಐಡಿಯಾ ಏನಿದೆ ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರಗ್ರೆಸ್‌ನಿಂಗ್ ಪುಮೆನ್ ಏನಿದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಮೆಡಿಕಲ್ ಫೆಸಿಲಿಟೀಸ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಮರೆತಿದ್ದಾರೆ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮೆಡಿಕಲ್ ಫೆಸಿಲಿಟೀಸ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಮರೆತಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದೆ ಇದು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಆ ಬಡ ಜನತೆಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಏಸಿಡಿಎಸ್ ಸ್ಕೀಮ್ ತುಂಬಾ ಒಳ್ಳೆಯದು ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೂ ವಿಸ್ತರಣೆ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ಕವರ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಇಷ್ಟು ಕಾಲ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಪಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಪ್ರಕಟಣೆ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—“ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸಭಾಪತಿಯವರಿಂದ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಸಂದೇಶ ಬಂದಿದೆ.—
“ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ ಮತ್ತು ನಡವಳಿಕೆಯ ನಿಯಮ ೯೯ರ ಮೇರೆಗೆ, ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾದ ೧೯೮೮ನೇ ಇಸವಿಯ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾನೂನು ಸಲಹಾ ಮಂಡಲಿ (ತಿದ್ದು ಪಡಿ) ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ವಿಧಾನ ಸಭೆಯ ಅನುಮೋದನೆಗಾಗಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.”

೬-೦೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇಷ್ಟು ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ಕಾಲಾವಧಿಯು ಚರ್ಚೆ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರಂ ಗೈರುಹಾಜರಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಭೆಯನ್ನು ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೯-೩೦ ಗಂಟೆಗೆ ಮುಂದೂಡಲಾಗಿದೆ.

(ಸದನವು ಆರು ಗಂಟೆ ಒಂದು ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗಿ ಪುನಃ ದಿನಾಂಕ ೧೦ನೇ ಜೂನ್ ಮಾಹೆ ೧೯೮೮ರ ಶುಕ್ರವಾರದಂದು ೯-೩೦ ಗಂಟೆಗೆ ಸೇರಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿತು.)